

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД

ГОДИШЕН ДОКЛАД НА
РЪКОВОДСТВОТО
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ
ОДИТОР И
ГОДИШЕН ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 декември 2017 г.

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
НА „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ АД
ЗА 2017**

Съдържание

ИНФОРМАЦИЯ ЗА БАНКАТА	I
ОСНОВНИ АКЦЕНТИ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПРЕЗ 2017 ГОДИНА.....	II
МАКРОИКОНОМИЧЕСКА ОБСТАНОВКА	V
БАНКОВ СЕКТОР.....	VI
ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА.....	VII
УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА	VIII
КРЕДИТЕН РИСК	VIII
ПАЗАРЕН РИСК	IX
ОПЕРАЦИОНЕН РИСК	IX
КОНТРОЛНА СРЕДА	IX
БАНКОВИ РЕГУЛАТОРИ СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО.....	X
КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ И МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ	X
УПРАВЛЕНИЕ НА БАНКАТА	XI
СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ НА ДЪРЖАВАТА	XIII
СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ И БИЗНЕС ЦЕЛИ. ФИНАНСОВИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ.....	XIII
СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА	XV
ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ.....	XV
ДЕКЛАРАЦИЯ НА РЪКОВОДСТВОТО.....	XV
ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ	XVI

ИНФОРМАЦИЯ ЗА БАНКАТА

„Българска банка за развитие“ АД (ББР, Банката) е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество под наименованието „Насърчителна банка“ АД. ББР е сред четирите банки с най-висок кредитен рейтинг у нас: „BBB“ със стабилна перспектива от международната рейтингова агенция Fitch. Това е единствената българска банка, която, освен директно финансиране, предоставя ресурс и чрез други кредитни институции. ББР е най-добре позиционираната банка в страната за привличане на средства от международни партньори. В изпълнение на своите цели, ББР формира финансова група заедно със своите дъщерни дружества – „Национален гаранционен фонд“ ЕАД (НГФ) и „Микрофинансираща институция Джобс“ ЕАД (МФИ Джобс).

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие (ЗББР). С него е уреден обхвата на дейността на Банката и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества.

Към 31.12.2017 г., внесенят основен акционерен капитал е 601 774 хил. лв. (31.12.2016 г.: 601 774 хил. лв.), като се състои от 6 017 735 обикновени поименни акции с право на глас, с номинал 100 лева. Банката е изпълнила изискванията на БНБ за минимално изискван акционерен капитал за упражняване на банкова дейност, както и капиталовите изисквания на ЗББР. Към датата на изготвяне на доклада собствеността на капитала се разпределя както следва: 99,9999% се притежава от Република България, представлявана от Министерство на икономиката, 0,0001% се притежава от Банка ДСК.

В Закона за Българската банка за развитие е регламентирано участието на Държавата в капитала на банката, като делът на държавата е не по-малко от 51% от общия акционерен капитал. Също така, специфично ограничение е поставено относно състава на останалите акционери, извън българската държава. Такива акционери могат да бъдат: Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд, както и други банки за развитие на държави-членки на Европейския съюз. Акциите на Банката не могат да бъдат залагани, както и правата по тях не могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки. В тези случаи не се прилага чл. 31 от Закона за кредитните институции.

ББР декларира по отношение придобиването на собствени акции по реда на чл. 187д и чл. 247 от Търговския закон, че такова придобиване не е извършвано. Няма придобити, притежавани или прехвърлени от членовете на управителните органи през годината акции на дружеството.

Съгласно чл. 6, алинея 4 от Закона за ББР, членовете на управителните и на контролните органи, прокуристите и висшия ръководен състав не могат да притежават акции, и не могат да им бъдат предоставени опции върху ценни книжа на ББР, и в следващи отчетни периоди не могат да възникнат договорености, в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции от настоящи акционери.

Управлението на ББР се извършва в съответствие с чл. 5 от Закона за ББР, съгласно който Банката има двустепенна система на управление, като правата на държавата в общото събрание на акционерите на Банката се упражняват от министъра на икономиката. Извън правомощията на министъра на икономиката, промяна в Закона за ББР, в качеството му на учредителен договор и правото да се емитират или изкупуват обратно акции, е възможно само чрез гласуването на нов закон или промяна на действащия закон от Народното Събрание на РБългария.

Членовете на органите за управление на ББР се назначават в съответствие с общо приложимите норми на националното законодателство и специфичните разпоредби на Българска народна банка.

През 2017 година, ББР няма задължения по съществуващи или нови емисии ценни книжа.

Към 31.12.2017 г. няма висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на групата на ББР в размер на 10 на сто или повече от собствения капитал.

Съгласно Устава на банката, кредитната дейност на Банката е ориентирана към:

Предекспортно и експортно кредитиране на малки и средни предприятия; кредитиране чрез банки-посредници или пряко на други видове дейности на малки и средни предприятия; рефинансиране на банки, кредитиращи малки и средни предприятия, финансиране на инвестиции извън страната на малки и средни предприятия, участие в публични и публично-частни проекти или партньорства със стратегическо, национално или регионално значение.

Банката предоставя и други видове кредити по ред, определен от Управителния съвет като експозиция към един клиент или група свързани клиенти, различни от кредитни институции, централни правителства и централни банки, при спазване изискванията и ограниченията по смисъла на Регламент 575/2013/ЕС, след отчитане на ефекта от редуцирането на кредитния риск по ред, определен от Управителния съвет.

Банката не кредитира следните дейности/кредитополучатели:

1. Дейности, които са в несъответствие с националното законодателство, включително за опазване на околната среда;
2. Дружества, с неизвестен краен контролиращ собственик.
3. Политически партии и свързани с тях лица. По смисъла на настоящата точка, свързани с политически партии лица са: младежки, женски и други организации, които по закон партиите могат да създават, както и лица, създадени от политическите партии за осъществяване на единствено разрешената им от закона, стопанска дейност - издателска дейност, авторски права и ползване на интелектуална собственост, както и от продажба и разпространение на печатни, аудио и аудиовизуални материали с партийно-пропагандно съдържание;
4. Дружества и организации с нестопанска цел;
5. Медии;
6. Дейности, свързани със спорт и спортни прояви;
7. Други забранени от закона дейности.

Банката предоставя кредити пряко или чрез търговски банки-посредници.

Условията и редът за предоставяне на кредити се определят от Управителния съвет.

ББР осъществява и финансови сделки, в рамките на предмета на дейност на Банката по конкретно възложено й от правителството на Република България програми. Когато тези програми предвиждат пласиране на средства при непазарни условия, при което е възможно реализиране на загуби или пропуснати ползи, техният размер следва да бъде определен в съответната програма.

Банката може да финансира или рефинансира дружества със задължения, класифицирани в кредитния регистър при БНБ в групи „Необслужвани“ или „Загуба“ (или еквивалент на такава класификация, в случай на нормативни промени), към момента на кандидатстване за кредит от ББР, след потвърждение от Надзорния съвет.

Българска банка за развитие извършва услуги в качеството си на инвестиционен посредник съгласно разпоредбите на Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК). Като инвестиционен посредник, Банката следва да отговаря на определени изисквания за защита на интересите на клиентите, съгласно Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) и Наредба №38 издадена от Комисията по Финансов Надзор (КФН). Банката също така следва да спазва изискванията на Директива 2014/65/ЕС за Пазарите на финансови инструменти (MiFID II), Регламент 600/2014 на ЕС относно Пазарите на Финансови инструменти (MiFIR), Регламент 2016/679 за защита на личните данни (GDPR) и Директива за платежните услуги 2015/2366 (PSD 2). Банката е създадена и прилага организация, свързана със сключването и изпълнението на договори с клиенти, с изискването на информация от клиенти, с воденето на отчетност и съхраняването на клиентски активи, съгласно изискванията на горепосочените национални и Европейски нормативни актове. Банката е изградила система от вътрешни правила и процедури за вътрешен контрол, които да осигурят пълното съответствие с нормативната уредба, посочена по-горе.

Седалището на „Българска банка за развитие“ АД е гр. София 1000, район „Средец“, ул. „Дякон Игнатий“ №1. Към 31.12.2017 г., средно-списъчния състав на Банката е 171 служители.

Към 31.12.2017 г., Българска банка за развитие АД няма открити клонове.

ОСНОВНИ АКЦЕНТИ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПРЕЗ 2017 ГОДИНА

През 2017 г. в Българска банка за развитие (ББР) настъпиха промени и смяна на принципала на Банката, в състава на Управителния съвет, както и в представляващите дружеството лица. С решение на НС и обнародването в ДВ бр. 63 от 04.08.2017 г. 99,9999% от капитала на дружеството преминава под контрола на министъра на икономиката на Р. България, а считано от 6 октомври 2017 г. в състава на УС на ББР влизат г-н Стоян Мавродиев в качеството му на Главен изпълнителен директор, г-н Румен Митров и г-н Николай Димитров, в качеството им на изпълнителни директори, а г-н Илия Кирчев остава член на УС на ББР.

Новото ръководство на Българската банка за развитие представи визията си за развитие и управление на ББР на заседание на Икономическата комисия в парламента на 6 декември 2017 г. Наред с основния приоритет на банката, заложен в Закона за ББР – финансирането на малките и средни предприятия, банката планира да разшири спектъра на инвестиционните си продукти, като ги насочи към важни за държавата проекти. ББР ще продължи да бъде партньор на правителството при реализирането на големи обществено-значими проекти.

На 04.12.2017 г., Българската народна банка одобри промените в Устава на ББР, които бяха приети с единодушие от Общото събрание на акционерите (Министерството на икономиката и Банка ДСК), проведено на 13 ноември 2017 г. С измененията, вписани в Търговския регистър се внася яснота в редица тълкувания, които ръководят кредитната дейност на ББР, като ѝ позволяват да развие нови посоки на работа, следвайки модела на европейските банки за развитие. Промените в документа отразяват европейската практика и лимити за банково кредитиране, както и приоритетите, заложи в Стратегията за дейността на ББР, която беше приета от МС през юли 2017 г. Като публична финансова институция мисията на ББР е да подпомага растежа и развитието на малкия и среден бизнес в страната, както и да мобилизира публичен и частен ресурс за инвестиции в приоритетни за страната отрасли. Банката ще продължи да подобрява достъпа до финансиране чрез нови програми за подпомагане на енергийната ефективност, земеделските стопанства, експортно-ориентираните и стартиращите компании. Новият Устав позволява да се разшири портфейлът от финансови инструменти чрез участие във финансирането на публични и публично-частни инфраструктурни проекти с национално и регионално значение. Увеличават се и възможностите за по-мощно он-лендинг финансиране, с което ще бъде създадена още по-подходяща среда за развитието на малките и средни предприятия – основна цел, заложи в Закона за ББР. Прилагат се директно изискванията за кредитната дейност по Регламент 575/2013/ЕС, които са валидни за всички банки в Република България и в ЕС. Новост е въвеждането на праг, при който се изисква разрешение на Надзорния съвет за одобряване на експозиции, надхвърлящи 5% от собствения капитал на Банката. Целта е да се създаде по-добър контрол в кредитната дейност и ясно разграничение на контролните функции на НС. За първи път в устава на българска банка се въвежда и дефиниция за свързани с политически партии лица, в изпълнение на надзорните препоръки на БНБ. С промените се създава висок стандарт за прозрачност в работата на Банката и се изключва възможността за отпускане на кредитни експозиции на лица и организации в пряка връзка с политически партии. Документът регламентира ролята на Главния изпълнителен директор, което е утвърдена практика сред всички водещи български и международни банки.

Във връзка с въвеждане на изискване за назначаване на втори независим външен одитор, през месец ноември 2017 г., на Общо събрание на акционерите на ББР бе избран втори одитор - специализирано одиторско предприятие „Захарина и Партньори“ ООД, като съвместно с назначения първи одитор „Ърнст и Янг Одит“ ООД ще извършат одит на Годишния финансов отчет на ББР за 2017 г. и Консолидирания годишен финансов отчет на Групата на ББР за 2017 г.

През месец декември 2017 г., международната рейтингова агенция „Фич Рейтингс“ осъществи своя редовен годишен преглед и актуализира кредитния рейтинг на Българска банка за развитие АД:

Рейтинг	Към 31.12.2016	Актуализиран на 13.12.2017
Дългосрочен Рейтинг	„BBB -“	„BBB“
Прспектива	Стабилна	Стабилна
Краткосрочен Рейтинг	'F3'	'F2'
Прспектива	Стабилна	Стабилна

Оценката на рейтинговата агенция се базира на надеждната подкрепа на суверена – българската държава, на добрите финансови резултати на Банката, както и на ролята на ББР в подкрепа на икономическата политика на правителството. Стабилната перспектива показва наличието на баланс в рисковете, свързани с оценяването на кредитния рейтинг.

Стабилната капиталова база допринася съществено за високата капиталова адекватност. ББР е институцията с най-високото равнище на капитализиране в банковата система на България и ЕС, значително над регулаторния минимум.

Повишеният кредитен рейтинг на Банката е естествено продължение на успешното развитие на ББР и отразява водещата роля на ББР за реализирането на държавни политики в сферата на икономиката. Анализът изтъква участието на Банката като платежен агент по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради и подкрепата ѝ за българския бизнес, в т.ч. чрез Европейския фонд за стратегически инвестиции („План Юнкер“).

На проведеното Общо събрание на ББР през месец май бяха приети одитираните финансови отчети на институцията за 2016 г., заверени от „Ърнст и Янг Одит“ ООД. Българска банка за развитие отчете 42,9 млн. лв. печалба за 2016 г., като увеличението спрямо предходната година е с 5,1 млн. лв. или 14%. Общото събрание взе решение да се разпредели дивидент в размер на 50% от финансовия резултат, като останалата част от печалбата

бъде заделена за резерви на ББР. Така се затвърждава практиката да се инвестира в укрепването на потенциала на Банката предварително, а не в резултат на неотложна необходимост. Вследствие на това решение, капиталовата адекватност на Българска банка за развитие остава най-високата в българската банкова система.

ББР стана съчредител на Междубанкова асоциация на Китай и страните от Централна и Източна Европа. Споразумението за създаване на Междубанкова асоциация на страните от Китай и Централна и Източна Европа (ЦИЕ) беше подписано по време на Шестата годишна среща на високо равнище от формата „16+1“, която се проведе в Будапеща. Българска банка за развитие стана член на асоциацията, в която участниците ще си сътрудничат по проекти от общ интерес, следвайки принципите на независимо управление и вземане на решения, както и независимо поемане на риск. Под нейната егида Китай ще осигури над 3 милиарда долара за развитието на проекти в Централна и Източна Европа и задълбочаване на търговското и икономическо сътрудничество между държавите-участници.

През 2017 г. бе анексиран предоставен заем от Министерство на Финансите на ББР за финансиране на търговски банки при определени условия, които те от своя страна предоставят заеми на микро, малки и средни предприятия. УС на ББР одобри промяна в условията на договора за заем за удължаване на срока с 10 години, с цел осъвременяване на механизма и условията за он-лендинг кредитиране на МСП, което да направи ресурса по-атрактивен.

През 2017 г. ББР напълно усвои заема от БРСЕ, представляваща целева линия за финансиране на Програмата по енергийна ефективност. Финансирането е с 5 годишен срок на погасяване с фиксиран лихвен процент.

По линия на KfW през 2017 г. бяха усвоени 100 млн. евро на два транша, първи транш в размер на 60 млн. евро през март 2017 г. и втори транш на 15 май 2017 г. в размер на 40 млн. евро, при лихвен процент, равен на 6M Euribor + надбавка от 1.1%. Средствата се използват целево за финансиране на Националната програма за енергийна ефективност.

На 28 септември 2017 г., ББР подписа финансово споразумение с Китайската ексим банка в размер на 50 млн. евро за финансиране на общата кредитна дейност на Банката, краткосрочно и средносрочно търговско финансиране, както и за трансгранични икономически и търговски трансакции между България и Китай. Срокът на договора е 5 години от датата на първо усвояване. Заемът е необезпечен.

На 12 май 2017 г., ББР подписа договор с Китайската банка за развитие в размер на 80 млн. евро. Договорените средства ще бъдат използвани за финансиране на общата кредитна дейност на ББР – инвестиционни и оборотни кредити. Заемът е необезпечен. Лихвеният процент е плаващ – 6M Euribor + надбавка от 1,70%. Срокът за погасяване на заема е 10 години с 2 години гратисен период. Към 31.12.2017 г. е усвоен пълния размер на договорената кредитна линия.

През 2017 г., Българска банка за развитие извърши подбор на търговски банки за партньори в рамките на новата он-лендинг програма на ББР по плана „Юнкер“. На този етап се предвижда процесът по сключване на финансови споразумения по програмата да продължи с Алианц Банк България, Банка ДСК, Банка Пиреос България, обединените ОББ и СИБанк, Търговска банка Д и Юробанк България.

През 2017 г. успешно приключи процесът по подготовка за въвеждане в действие от 01.01.2018 г. на МСФО 9 и адаптиране на системите на Банката по класификация на финансовите активи и пасиви, както и изчисляване на обезценки и провизии на индивидуална и портфейлна основа с назначаването на професионален външен консултант - Мазарс.

Във връзка с Регламент на ЕС 2016/ 679 за защита на личните данни (GDPR), влизаш в сила от 25 май 2018 г., Управителния съвет на Банката утвърди подход за въвеждане на изискванията на регламента.

Банката успешно въведе изискваната по ДОПК отчетност за целите на глобалния стандарт за обмен на данни (Common Reporting Standards - CRS), който разширява и надгражда съществуващия досега стандарт, изискващ докладване по отношение на лица, които са данъчно задължени в САЩ (FATCA).

ХАРАКТЕРИСТИКА НА ВЪНШНАТА СРЕДА - МАКРОИКОНОМИЧЕСКА СРЕДА И БАНКОВА СИСТЕМА

Макроикономическа обстановка

През 2017 г., българската икономика отчете относително висок икономически ръст, подобряване на пазара на труда, годишна инфлация за първи път от три години, намаляване на външната задлъжнялост на икономиката като цяло и намаляване на чуждестранните инвестиции.

Според експресните оценки на НСИ, БВП на България нараства с 3.6% през четвъртото тримесечие на 2017 година. Растежът е по-нисък спрямо предходните три тримесечия, което се дължи предимно на силният туристически сезон и строителството в началото и средата на годината. Двигател за растежа се явява вътрешното търсене (изцяло по линия на крайното потребление). Всички компоненти на вътрешното търсене отбелязват ръст, като най-голямо повишение има при крайното потребление на домакинствата. Високи ръстове има в износа и вноса на стоки и услуги, като вносът отбелязва по-голям растеж от износа, което води до увеличаване на търговския дефицит.

По икономически сектори, основен принос за ръста на българската икономика през цялата година имат отраслите от сектора на услугите, строителство и операции с недвижими имоти. Ниските лихви по жилищни кредити и подобряващата се среда на пазара на труда, допринасят за рекордния растеж на строителството и операции с недвижими имоти от кризата насам. Секторът на услугите продължава да отбелязва сериозен ръст, затвърждавайки се като най-важния сектор за икономиката на страната през последните години. Промислеността също регистрира относително висок ръст както на произведената в сектора Брутна Добавена Стойност (БДС), така и на продажбите, и също се явява един от секторите, които са с основен принос за икономическия растеж през годината. Аграрният сектор има отрицателен ръст за 2017 година, като от 2015 година насам секторът има волатилен тренд на развитие.

Поддържането на относително висок икономически ръст за втора поредна година допринесе за по-нататъшното подобряване на ситуацията на пазара на труда. През четвъртото тримесечие на 2017 г., нивото на безработица намалява до 5,6% или с 1,1% по-ниска в сравнение със съответното тримесечие на 2016 година. Икономическата активност на населението е 71,6% (население между 15 и 64 г.) като е с 3,6% по-висок в сравнение с четвъртото тримесечие на 2016 година, коефициентът на заетост за населението на възраст между 15 - 64 се увеличава с 4,1% до 67,5% спрямо същото тримесечие на 2016 година, като изпреварва периодите на най-голямо оживление на трудовия пазар от периода 2007-2008 г. Трябва да се спомене, че заетите лица намаляват с около 200 хил. души спрямо 2008 година, освен това възрастта на работещото население се покачва с бързи темпове през последните 10 години. Средната месечна работна заплата към декември е 1 123 лева, което е с 111 лв. (11,0%) повишение спрямо декември 2016 г. Факторите за повишаването на заплатите са развиващата се икономика и увеличаващата се конкуренция за квалифицирани кадри на трудовия пазар, тези фактори ще продължат да подкрепят изпреварващ инфлацията ръст на работните заплати и особено заплащането на квалифицирани кадри през 2018-2020 г. Заедно с намаляващата безработица в страната, през втората половина на 2017 г. заетостта в страната се запази относително постоянна въпреки нарасналото търсене на работна сила от страна на предприемачите, което е допълнителен индикатор, че работната сила е близо до своя максимален капацитет на използване. С оглед на това правителството предприема мерки като преговаря с Армения, Молдова и Украйна за подписването на спогодби за регулиране на работната ръка, както и предложение към работодателите да отправят конкретни оферти за заетост на българи, които сега работят в чужбина, но на позиции с по-ниска от своята квалификация.

През 2017 година, нетният износ и внос отбелязаха сериозни повишения. Нетният износ се е повишил с 10,7% до 52,2 млрд. лева, като износа към ЕС представлява 2/3 от общият износ на държавата. Заедно с нарастването на потреблението, нараства и вносът, с 15,4% до 59,1 млрд. лв. към края на 2017 година. Дефицитът на търговското салдо се покачва през годината до 6,9 млрд. лв. и има отрицателен принос за растежа на икономиката. Тенденцията на изпреварващо нарастване на вноса над износа на стоки вероятно ще се запази до края на прогнозния хоризонт, което ще доведе до плавно нарастване на търговския дефицит до 2020 г.

През 2017 г. продължава процеса на намаление на външния дълг на страната. Спрямо декември 2016 година, общият брутен външен дълг намалява с 1,658 млрд. евро и към ноември е 32,389 млрд. евро. Външният дълг на публичния сектор намалява с 0,949 млрд. евро до 6,282 млрд. евро, докато този на частния сектор с 0,709 млрд. евро до 26,107 млрд. евро.

Привлечените преки чуждестранни инвестиции в България остават на ниски нива. Според предварителни данни на БНБ, ПЧИ в България през миналата година са 901,9 (1,8% от БВП) млн. евро, което е с 241,9 млн. евро над миналогодишното ниво. Очаква се ПЧИ да се увеличат след ревизията през 2018 година, но въпреки това не се очаква да преминат 2,0% от БВП спрямо средно 17,7% за предкризисните нива.

Средногодишната инфлация за периода януари-декември 2017 г. спрямо периода януари-декември 2016 г. е 2.1%. Основни групи стоки, които допринасят за увеличаване на общия ценови индекс през периода остават топлоенергия (10,7% увеличение), газообразни горива (9,9% увеличение), образование (4,5% увеличение), хранителни продукти и безалкохолни напитки (4,0% увеличение) както и транспорт (3,7% увеличение). В групата с най-съществен дефлационен принос за динамиката на националния средногодишен ИПЦ през 2017 влизат съобщения (2,6% намаление), развлечения и култура (2,5% намаление) и облекла и обувки (1,4% намаление).

Банков сектор

През 2017 г., Белгийската финансова група KBC обяви придобиването на четвъртата по големина банка в България - ОББ, от досегашния ѝ собственик гръцката NBG (National Bank of Greece). Сделката включи и 100% от капитала на "Интерлийз", което е третото по големина лизингово дружество в страната с 13% пазарен дял. В следствие на сделката Сибанк се вля в ОББ и в резултат се получи най-голямата банково-застрахователна група в България. През декември КЗК позволи продажбата на мажоритарния дял от 67,7% на Общинска банка от Столична община на Лихтенщайн фонд „Новито опортюнитис“ с основен инвеститор Инса Ойл.

През месец декември активите на банковата система се увеличиха с 1,96 млрд. лв. до 97,81 млрд. лева, което е 5,7 млрд. лв. годишно увеличение. Увеличение са наблюдават във всички групи активи като с най-голяма динамика са кредитите и вземания с 3,60 млрд. лв. и парични средства с 1,35 млрд. лв. Увеличенията при финансовите активи са 500 млн. лв., докато при другите активи са 245 млн. лева.

Разходите за обезценка намаляват с 70 млн. лв., общите и административни разходи намаляват с 16 млн. лв., докато увеличаване има при разходите за персонал с 41 млн. лв. и административните разходи с 26 млн. лв. на годишна база. Нетен доход от такси и комисионни се увеличава с 75 млн. лв. през годината, като намаление има при нетен доход от лихви с 130 млн. лв. и оперативен доход със 193 млн. лв. Печалбата преди данъци на банковата система се намали със 102 млн. лв. по-малко спрямо декември 2016 г. (най-печелившата година от 2008 насам).

Към края на годината, привлечените средства нараснаха с 1,84 млрд. лв. до стойност от 83,71 млрд. лева, като годишното увеличение е 5,12 млрд. лева. Спрямо декември 2016 г., депозити от граждани се увеличават с 2,26 млрд. лв., а депозитите от нефинансови предприятия с 2,81 млрд. лева. С икономическото възстановяване се забелязва тенденцията депозитите да се увеличават, въпреки рекордно ниските лихвени равнища.

Кредитите към граждани и домакинства към декември 2017 са 19,79 млрд. лева, което е 1,21 млрд. лева годишно увеличение. Кредитите към нефинансови предприятия намаляват с 20 млн. лв. до 33,16 млрд. лева.

Данните на банков надзор за последното тримесечие на 2017 г. показват продължаване на тенденцията към намаляване на кредитите с просрочие над 90 дни към нефинансовия сектор, и през годината те намаляват от 12,83% на 10,07%, като все още България е на челните места в ЕС по проблемни кредити. Отчетната година беше рекордна по отношение на броя продадени кредити с просрочие над 90 дни, което е в основата на намаляването на относителния им дял.

В последните 12 месеца лихвените проценти по кредити, нов бизнес са намалели с 0,20% в лева, достигайки нива в размер на 3,71% към 31.12.2017 г. и намаление на кредити за нов бизнес отпускани в евро с 0,78% в евро, достигайки нива в размер на 3,38% в края на годината.

През месец декември, фирмените лихвени проценти по депозити - нов бизнес отбелязват намаление с 0,05% в лева и 0,21% в евро спрямо декември 2016 г. и достигат нива до 0,09% в лева, и до 0,05% в евро.

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА

Българска банка за развитие АД продължава да работи активно върху поставените ѝ цели, като поддържа високи нива на ликвидност и капитализация. Банката акцентира върху адекватното управление на основните категории риск, на които е изложена, а именно: кредитен, лихвен, пазарен и операционен. За целта, ББР използва комплекс от методи и процедури за идентифициране, измерване и контрол на рисковите си експозиции. Всяко тримесечие управление „Риск“ на Банката изготвя детайлни стрес-тестове за всички видове риск при различни полагания и допускания, които се представят пред ръководството на Банката и са част от процеса по оценка на вътрешната адекватност на капитала и ликвидността.

За 2017 г., ББР реализира печалба преди данъци в размер на 22 266 хил. лв. при отчетени 47 584 хил. лв. за същия период на миналата година или намаление с 53,2%. Основен фактор за отчетения финансов резултат са начислени разходи за обезценки и провизии през годината.

Нетният лихвен доход за 2017 г. отбелязва минимален спад с 2,8% по-нисък в сравнение с 2016 г., като стойността му възлиза на 54 994 хил. лв. (към 31.12.2016 г.: 56 572 хил. лв.). Основна причина за това е по-високият лихвен разход, реализиран през 2017 г. в сравнение с предходната отчетна година, вследствие на нарасналия размер на привлечен дългосрочен ресурс от международни финансови институции в подкрепа на основните бизнес линии на Банката за финансиране на МСП и на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради.

Реализираният към 31.12.2017 г. нетен доход от такси и комисиони възлиза на 2 181 хил. лв. като бележи спад с 4,3% спрямо 2016 г., където реализираният доход е 2 279 хил. лв.

Към 31.12.2017 г. общите и административни разходи вкл. разходите за персонала и амортизации на Банката възлизат на 16 430 хил. лв. (към 31.12.2016: 15 873 хил. лв.). Коефициентът на разходи към оперативен доход се запазва на едно от най-ниските нива за банковата система - под 30% (2017 г: 27,6% спрямо 2016 г: 26,3%).

Във връзка с подготовката за преминаване към новия МСФО 9 и в продължение на политиката на Банката за консервативна оценка на риска и поддържане на високи регулаторни буфери през 2017 г. са начислени разходи за обезценки и провизии в размер на 20 774 хил. лв. спрямо реинтегрирани обезценки и провизии в размер на 3 147 хил. лв. през 2016 г. В резултат Банката е осигурила покритие в края на годината с обезценки на кредитния портфейл в размер на 7,3%, следвайки препоръките на ЕЦБ и най-добрите банкови практики в ЕС.

Към 31.12.2017 г. размерът на активите на Банката възлиза на 2 472 243 хил. лв., в сравнение с 1 911 985 хил. лв. в края на 2016 г. или ръст с 29,3%.

Кредитната дейност на ББР се изразява, както в директно предоставяне на заемни средства, така и във финансиране посредством програми за кредитиране на търговски банки, които с получените средства предоставят кредити на МСП и селскостопански производители, или т.нар. он-лендинг.

Към 31.12.2017 г. размерът на предоставените средства за индиректно кредитиране на бизнеса чрез посредничеството на търговски банки възлиза на 157 326 хил. лв., като намалява спрямо обема в края на 2016 г. (170 102 хил. лв.) в следствие на падежиране на вноски по част от кредитите. През 2017 г. ББР стартира нова програма за индиректно финансиране с поемане до 100 % гаранционен ангажимент към търговските банки в България, с подкрепата на ЕИБ и ЕФСИ по Плана Юнкер. За участие в Програмата бяха одобрени няколко банки, като първите усвоявания по Програмата ще стартират през 2018 г.

Към края на месец декември на 2017 година брутният размер на корпоративния портфейл на Банката от директно предоставени кредити (без финансиране по Националната програма по енергийна ефективност) намалява с 6,3% спрямо края на 2016 г. (845 668 хил. лв.), достигайки 792 322 хил. лв.

По линия на стартиралата през 2015 година Национална програма за енергийна ефективност (Програмата) към края на м. декември 2017 г. общият размер на договореното финансиране по подписаните договори е 1 667 156 хил. лв. (за сравнение с края на 2016 г. – 851 039 хил. лв.). Усвоеният размер възлиза на 1 273 137 хил. лв., а балансовия дълг – 722 862 хил. лв. (към 31.12.2016 г. балансовият дълг е в размер на 395 169 хил. лв.). През 2017 г. по Националната програмата са погасени 554 919 хил. лв. със средства от държавния бюджет, от който 4 802 хил. лв. изплатени лихви.

Съотношението на брутните кредити към клиенти в просрочие над 90 дни към общия корпоративен кредитен портфейл на Банката (директно кредитиране с изключение на вземания от републикански и общински бюджети, служители и небанкови финансови институции) към 31.12.2017 г. е 10,8%, като дялът им нараства спрямо края на 2016 г. (6,3%). Увеличението основно се дължи на рекласифицирана голяма кредитна експозиция от редовна в просрочена

над 90 дни. ББР продължава политиката на консервативно управление на риска като осигурява високо покритие с обезценка на кредитите с просрочие над 90 дни, като коефициентът за покритие към края на 2017 г. възлиза на 48.95% в сравнение с 53,3% в края на 2016 г.

Към края 2017 г., портфейлът от ценни книжа на разположение за продажба намалява с 33 465 хил. лв. (12,7 %) спрямо края на 2016 г., в следствие на падеж на част от притежаваните емисии ценни книжа и оптимизиране ликвидния профил на Банката.

В края на месец декември 2017 г., Банката отчита и намаление на вземанията от банки с около 75 632 хил. лв. или 27,6 %, във връзка с насочването на ликвиден ресурс на Банката основно във финансиране на Националната програма за енергийна ефективност.

Перото средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка отбелязва съществен ръст и достига 447 648 хил. лв. в края на 2017 г. (31.12.2016 г.: 78 521 хил. лв.). Това основно се дължи на получено финансиране от МФИ, както и на средства от държавния бюджет по Националната програма за енергийна ефективност по договори за финансиране на изцяло завършени и санирани многофамилни жилищни сгради, отговарящи на изискванията на условията по Програмата.

Към 31.12.2017 г., размерът на пасивите на Банката възлиза на 1 715 242 хил. лв., което представлява ръст от 48,2% в сравнение с 1 157 218 хил. лв. в края на 2016 г..

Към 31.12.2017 г., с най-голям дял в пасивите на Банката са привлечените средства от международни финансови институции – 50,7 % (32,8% към края на 2016 г.), като стойността им възлиза на 869 822 хил. лв. (31.12.2016: 379 998 хил. лв.). Нарасналият дял на привлечените средства от МФИ в пасива на Банката се обуславя от значителния размер на усвоените средства от различни международни институции през 2017 г., основно целеви усвоявания по линия на финансиране на Националната програма за енергийна ефективност.

Депозитите от клиенти, различни от кредитни институции се увеличават до 790 590 хил. лв. за 2017 г. спрямо края на 2016 г. (709 549 хил. лв.) или ръст от 11,4%.

ББР продължава да поддържа високо ниво на ликвидност. Към 31.12.2017 г. коефициентът на ликвидните активи на Банката се запазва на високо ниво в размер на 43,3 % (при 31,5 % към края на 2016 г.).

Банката непрекъснато работи в подкрепа за развитието и обучението на служителите си, създавайки предпоставки за професионално им израстване на финансови специалисти в рамките на единствената финансова група в България, която не приоритизира създаването на печалба, а е фокусирана върху социални цели.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

В хода на обичайната си дейност Банката е изложена на различни рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и до влошаване на финансовата стабилност на институцията. Тези рискове се идентифицират, измерват и оценяват с помощта на контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва концентрирането на неоправдан риск. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността на Банката и съществуването ѝ. Основните рискове, на които е изложена ББР са кредитен, пазарен и операционен.

Кредитен риск

Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие с действащите законови и подзаконови нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, утвърдените международни норми и установените добри банкови практики.

Банката използва модели за генериране на вътрешен рейтинг за оценката и управлението на кредитния (вкл. контрагентния) риск по експозициите. В ББР са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл. Въведени са процедури и механизми за текущо наблюдение, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост, извънредни доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. При установяване на нови обстоятелства, които могат да доведат до промяна в рисковия профил на кредитополучателите, включително до увеличаване на риска от несъбираемост на кредитната експозиция, се предприемат адекватни и съобразени с рисковите параметри на длъжника, мерки. При управлението на кредитния риск на Банката се съблюдава система от вътрешнобанкови лимити по икономически отрасли, по инструменти, както и други кредитни ограничения и лимити за концентрация, а резултатите от мониторинга за спазването им се докладват на компетентните органи. Системата от лимити се преразглежда и актуализира периодично.

Пазарен риск

При управлението на валутния риск, ББР следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции, чрез спазването на утвърдени лимити. Позициите на Банката в различни валути, както и общата валутна позиция се следи на ежедневна база. Валутните позиции не се формират със спекулативна цел, а са следствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната банкова дейност. Банката не извършва съществени сделки и не държи значителни открити позиции във валути, различни от евро и лев.

За управлението на лихвения риск се изготвят регулярни отчети за финансовите активи и пасиви, разпределени във времеви интервали, според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти. Въведена е система от лимити във връзка с измененията на лихвената крива, като към несъответствията по периоди се прилагат стрес сценарии, с което се измерва потенциалният риск за лихвения доход и капитала на Банката.

Рисковете в операциите на паричния и капиталов пазар се управляват със система от лимити, отразяващи рисковия профил на инвестициите и определени по параметри на портфейла като контрагент, финансов инструмент, матурирест и др. Системата от лимити се преразглежда периодично, а изпълнението на лимитите е обект на ежедневно следене. Портфейлът ценни книги, формиран от ББР с цел инвестиране на свободните средства, се характеризира с относително нисък лихвен риск и с относително ликвидни ценни книги емитирани от надеждни институции, т.е. нисък ценови риск. Поради отсъствието на търговски портфейл съгласно регулаторните разпоредби ББР не заделя капитал за пазарен риск.

Ликвидността на ББР се управлява като стриктно се следят съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва чрез прилагане на допълнителни сценарии за паричните потоци от дейността. Измерват се и се следят също така ликвидните буфери на Банката, и допълнителните източници на финансиране при пазарни и идиосинкратични шокове. Спазването на лимитите за ликвидни съотношения се следи и докладва регулярно пред съответните органи.

Операционен риск

Управлението на операционния риск се извършва чрез стриктно наблюдение и регистриране на всички операционни събития, възникващи в дейността различните звена и процеси в дейността на Банката, като събитията, характеризирани се с по-голяма честота, както и тези с голям ефект, служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии. Операционният риск е измерим и контролируем, като в процеса на работа се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрене на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за Банката. Изчислява необходимия капитал за операционен риск, като се използва подхода на базисния индикатор, съгласно приложимата регулаторна рамка.

Контролна среда

ББР следва управленска философия и оперативен стил подчинени на принципите на консервативност при изпълнение на възложените по силата на Закона за ББР стратегически цели на Банката. Във връзка с особената роля на Банката като инструмент за провеждане на държавна политика, ръководството на Банката е възприело подход на специализиран контрол по отношение на контролната среда, като в структурата на Банката са създадени редица управления със специфични контролни функции – Управление „Риск“, Управление „Ликвидност“, Управление „Планиране, анализ и регулации“, Управление „Правно“, Отдел „Класифицирана информация“, Управление „Съответствие“. Наред с периодичната актуализация на вътрешно-нормативната база, този подход позволява на ръководството да предприема своевременни мерки за контрол на рискове, наред с традиционните компоненти на контролната среда, осигурявани от прякото участие на ръководството на Банката в изготвянето и верифицирането на финансовите отчети и дейността на Управление „Счетоводство“ и Управление „Вътрешен одит“, действащи в пълно съответствие с принципите на системата от трите контролни стълба, въведена с европейските нормативни актове.

Ръководството възлага правомощия и отговорности за оперативната дейност в съответствие с детайлно разработена вътрешно-нормативна база, съобразена с действащото национално и европейско законодателство, като за гарантиране на взаимоотношенията по отчетността и докладването и йерархията на правомощията са изградени редица специализирани комитети към УС и НС на ББР, както е оповестено в Декларацията за Корпоративно Управление, представляваща неделима част от настоящия финансов отчет.

ББР е разработила вътрешно-нормативна база, която включва политика и комуникации, насочени към гарантиране, че целият персонал разбира целите на банката, знае по какъв начин индивидуалните действия на всеки са вътрешно обвързани и допринасят за тези цели, и кой и по какъв начин се отчита и за какво носи отговорност.

Банката е изградила информационна система, включително свързани с нея бизнес процеси, осигуряващи необходимото качество и контрол на финансовата отчетност и комуникация.

Управление „Вътрешен одит“ и Одитния Комитет към НС на Банката осъществяват текущо наблюдение на контролите.

БАНКОВИ РЕГУЛАТОРИ СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

В съответствие с изискванията на законите и подзаконовни нормативни актове, регулиращи банковата дейност в страната, ББР следва да спазва ограничения, свързани с определени съотношения. Към 31.12.2017 г., Банката е спазвала всички регулативни изисквания на БНБ и българското законодателство.

Отчетената капиталова адекватност на индивидуална база към 31.12.2017 г. е 55,30 % (31.12.2016 г. е 49,13%). Поддържаната от Банката капиталова адекватност надхвърля съществено регулаторните изисквания и беше потвърдена от проведените стрес-тестове и преглед на качеството на активите, както и при извършеното повишаване на кредитния рейтинг на Банката от „Фич Рейтингс“ на 11 декември 2017 г.

КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ И МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

Към края на 2017 г., Българска банка за развитие АД е с най-високия възможен кредитен рейтинг за българска финансова институция – с дългосрочен рейтинг „BBB“ и стабилна перспектива и краткосрочния рейтинг - ниво 'F2'. Дългосрочният инвестиционен рейтинг на банката е равен на държавния рейтинг. Подобряването на рейтинга на ББР отразява, както надеждния ангажимент за подкрепа на банката от българската държава, така и силните финансови резултати на институцията и ключовата ѝ роля в подкрепа на икономическата стратегия на правителството.

ББР продължава успешно да развива ползотворни взаимоотношения с водещи европейски и международни финансови институции, чрез участието си в международни специализирани асоциации. Това сътрудничество дава възможност на Банката да се ползва от най-добрите банкови практики, ноу-хау, информация за финансови продукти и да участва в тяхното разработване и прилагане.

ББР има бърз достъп до актуална, обща и специфична информация за най-новите промени в законодателната база на европейско ниво и нейното прилагане в областта на банките за развитие, като също така има възможност за участие в процеса на обсъждане на тези промени. Членството в международните специализирани асоциации предоставя възможност и за участие в семинари и срещи на високо ниво, с представители на ЕК и нейните дирекции.

От 2005 г., ББР е активен член на Европейската асоциация на публичните банки (ЕАПБ). Членството в ЕАПБ спомага за обмяната на опит и най-добри практики между ББР и европейските публични банки.

ББР е пълноправен член в Мрежата на Европейските Финансови Институции (НЕФИ), в която влизат представители от 19 институции от различни европейски страни, от 2007 г. Мисията на НЕФИ е да се подобри обмена на информация и идеи, с цел улесняване достъпа до финансирането на МСП.

През 2017 г., ББР продължи участието си в дейността на Европейска асоциация на дългосрочните инвеститори (ЕЛТИ). ББР е съчредител на тази организация.

През 2017 г., ББР стана съчредител на Междубанкова асоциация на Китай и страните от Централна и Източна Европа.

ББР е акционер с 3 акции в капитала на ЕИФ и участва редовно в дискусиите на Групата на Финансовите институции-акционери, където се обсъждат основните насоки за развитие на дейността и политиката на ЕИФ. ББР участва в електронно гласуване по различни теми – приемане на нови акционери и други организационни въпроси.

УПРАВЛЕНИЕ НА БАНКАТА

Българска банка за развитие АД има двустепенна структура на управление, която се състои от Надзорен съвет и Управителен съвет.

Към началото на 2017 г. – членове на Надзорният съвет на ББР (НС) са: Атанас Славчев Кацарчев – Председател и член на НС, Кирил Миланов Ананиев – Зам. председател и член на НС и Димитър Кирилов Димитров – член на НС.

С решение на извънредно Общо събрание на акционерите на ББР проведено на 02.03.2017 г. бе взето решение за промени в Надзорния съвет на Банката. ОСА на Банката освободи като член на НС на ББР Кирил Миланов Ананиев и избра на негово място, Красимир Тотев Ангарски. С решение на Надзорния съвет от 02.03.2017 Красимир Тотев Ангарски е избран за Заместник – председател на НС.

На извънредно Общо събрание на акционерите на Българска банка за развитие АД, проведено на 23.05.2017г., бе взето решение за промени в Надзорния съвет на Банката. ОСА на Банката освободи като членове на Надзорния съвет на ББР Красимир Тотев Ангарски и Димитър Кирилов Димитров и избра за нови членове г-н Лъчезар Димитров Борисов и Кирил Миланов Ананиев. С решение на НС от 14.06.2017 г. за Заместник - председател на Надзорния съвет бе избран Кирил Миланов Ананиев.

С решение на извънредно Общо събрание на акционерите на ББР, проведено на 13.11.2017 г., бе взето решение за промени в Надзорния съвет на Банката. ОСА на Банката освободи като членове на НС на ББР Кирил Миланов Ананиев и Атанас Славчев Кацарчев и избра за нови членове на Надзорния съвет - Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов. С решение на НС от 13.11.2017 г. за Председател на Надзорния съвет бе избран Лъчезар Димитров Борисов, а за Заместник-председател на НС – Митко Емилов Симеонов.

В края на 2017 година, Надзорният съвет на ББР (НС) има следния състав: Лъчезар Димитров Борисов – Председател и член на НС, Митко Емилов Симеонов - Зам. председател и член на НС, Велина Илиева Бурска – член на НС.

Към началото на 2017 г., Управителния съвет /УС/ на Банката е в състав: Ангел Кирилов Геков – Председател на УС и Изпълнителен директор, Билян Любомиров Балев – Зам. председател на УС и Изпълнителен директор, Илия Василев Кирчев – член на УС и Изпълнителен директор. Банката се представлява съвместно от всеки двама от тримата изпълнителни директори.

С решение на Надзорния съвет на Българска банка за развитие АД от 29.09.2017 г., като членове на Управителния съвет на Банката са освободени Ангел Кирилов Геков и Билян Любомиров Балев. Със същото решение на НС на ББР АД за членове на УС са избрани Стоян Тодоров Мавродиев, Румен Димитров Митров и Николай Димитров Димитров. С решение на УС от 29.09.2017 г., потвърдено с решение на НС от същата дата, за изпълнителни директори са избрани Стоян Тодоров Мавродиев, Румен Димитров Митров и Николай Димитров Димитров. С решение на УС от 04.10.2017 г., потвърдено с решение на НС от същата дата, е оттеглено овластяването на Илия Василев Кирчев за Изпълнителен директор, като той остава само член на УС на Банката. ББР се представлява съвместно от всеки двама от тримата изпълнителни директори.

С решение на Управителния съвет от 27.11.2017 г., потвърдено с решение на НС от същата дата, Стоян Тодоров Мавродиев е избран за Главен изпълнителен директор на Българска Банка за Развитие.

След така взетото решение на НС, както и във връзка с решения от проведено заседание на Управителния съвет на ББР от 27.11.2017 г., съставът на Управителния съвет на ББР в края на 2017 г. е следният: Стоян Тодоров Мавродиев – Председател на УС и Главен изпълнителен директор; Румен Димитров Митров – Зам. председател на УС и Изпълнителен директор; Николай Димитров Димитров – Член на УС и Изпълнителен директор и Илия Василев Кирчев – Член на УС.

Във връзка с избора на Главен изпълнителен директор в Търговския регистър е актуализиран, без това да означава някаква промяна в начина на представляване на Банката. За това е взето решение на УС от 05.12.2017 г., потвърдено с решение на НС от същата дата. Банката се представлява съвместно от всеки двама измежду Главния изпълнителен директор, Изпълнителните директори и Прокурист.

На лицата, управлявали Банката през 2017 г., са изплатени 1 738 хил. лв. Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 "б" на Търговския закон между членовете на НС и УС или свързани с тях лица, от една страна, и Банката от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон, на членове на НС и УС в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участие в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Членовете на НС на ББР от началото на годината имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

Атанас Славчев Кацарчев - не участва в капитала и управлението на други дружества.

Кирил Миланов Ананиев - не участва в капитала и управлението на други дружества.

Димитър Кирилов Димитров е:

- член на съвета на директорите на „АНДЕМА“ АД;
- съдружник във „ПИ ДЖИ ДИ“ ООД, с ЕИК 175247211, и притежава 50% от дяловете в капитала на дружеството. То не извършва дейност.
- член на Управителния съвет на „Еврохолд България“ АД, с ЕИК 175187337

Членовете на НС на ББР към края на 2017 г. имат следните участия в капитала или управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети:

Лъчезар Борисов – Председател – не участва в капитала и управлението на други дружества

Митко Симеонов - Зам.-председател - не участва в капитала и управлението на други дружества

Велина Бурска - Член на НС – не участва в капитала и управлението на други дружества

Членовете на УС от началото на годината имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

Ангел Кирилов Геков участва в управлението на Национален гаранционен фонд ЕАД, ЕИК 200321435, като Председател на Съвета на Директорите (до октомври 2017 г.) Към настоящия момент е в управлението на „Общинска банка“ АД, ЕИК 121086224, като изпълнителен директор и член на Съвета на директорите.

Ангел Геков е:

- съдружник в „ПиСиЕй“ ООД, ЕИК 201477526 и притежава 25% от капитала на дружеството.
- съдружник с 19.28% от капитала на „БУЛГАРПЛОД БГ ЧЕРИ“ ООД, ЕИК 200204916.

Билян Любомиров Балеv е участвал в управлението на Микрофинансираща институция Джобс ЕАД, ЕИК 201390740 като Председател на Съвета на Директорите до октомври 2017 г. Той е:

- изпълнителен директор и член на Съвета на директорите на „Финанко“ ЕАД, с ЕИК 204666375;
- член на съвета на директорите на „Вино“ АД (в ликвидация), с ЕИК 121397741;
- управител на ДЗЗД „КОНСОРЦИУМ ФОРЕМ КОНСУЛТИНГ БЪЛГАРИЯ ООД-АЙ ТИ СИ И ООД“;
- съдружник във „Фининвест“ ООД и притежава 99% от капитала на дружеството. Дружеството е чуждестранно юридическо лице, учредено и съществуващо съгласно законите на Обединено Кралство Великобритания и Северна Ирландия;
- едноличен собственик на капитала и управляващ на дружество „Фин яхтинг“, учредено и съществуващо съгласно законите на Малта.

Илия Василев Кирчев участва в управлението на Микрофинансираща институция Джобс ЕАД, ЕИК 201390740 като зам. председател на Съвета на Директорите (до октомври 2017 г.) - няма участия в други дружества или кооперации съгласно чл. 247 ал. 2 т. 4 от Търговския закон.

Членовете на УС на ББР в края на 2017 г. имат следните участия в капитала или управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети:

Стоян Мавродиев участва в управлението на НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД ЕАД, ЕИК 200321435 като Председател на Съвета на Директорите и е едноличен собственик на РИЙЛ ЕСТЕЙТ ВЕНЧЪРС ЕООД, гр. София ЕИК 131160908.

Румен Митров е член на СД на МИКРОФИНАНСИРАЩА ИНСТИТУЦИЯ ДЖОБС ЕАД, гр. София, ЕИК 201390740

Николай Димитров е член на СД на МИКРОФИНАНСИРАЩА ИНСТИТУЦИЯ ДЖОБС ЕАД, гр. София, ЕИК 201390740

Илия Курчев - няма.

СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ НА ДЪРЖАВАТА

Собственик на ББР е българската държава, в резултат, от което Банката е свързано лице с държавните органи на Република България и дружествата, в които тя упражнява контрол. В бележка № 38 към индивидуалния финансов отчет на ББР за 2017 г. са представени сделките със свързани лица и дружества под общ контрол на държавата.

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ И БИЗНЕС ЦЕЛИ. ФИНАНСОВИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

ББР е основен инструмент и канал за провеждане на държавни политики в икономиката, в т.ч. в целеви сфери, региони, отрасли и социални групи. Банката взаимодейства интензивно с всички останали държавни структури с цел осигуряване на максимално въздействие на насочваните публични средства в подкрепа на развитието на икономиката.

ББР функционира в условията на пълна прозрачност и прилага най-добрите практики в управлението и банковата дейност. Основна цел във функционирането на Банката е да бъдат идентифицирани и анализирани сектори на икономиката, които изпитват затруднен достъп до финансиране и да се предприеме мерки за улесняване на достъпа.

Улесняването на достъпа на МСП до банково финансиране и не изчерпва основните приоритети във функциониране на ББР. Банката подпомага всички усилия на правителството за ускоряване на икономическия растеж на страната, като предоставя своята експертиза и осъществява действия във всички области на неговата икономическа политика, като подпомага усвояването на средствата по структурните фондове на ЕС за България, подпомага експортния потенциал, финансиране на публични и публично-частни проекти или партньорства със стратегическо национално или регионално значение, вкл. инфраструктурни проекти и др.

Наред с изложеното, основен принцип в дейността на ББР е да допълва пазара, да не допуска изместване на традиционните търговски банки от пазара. Дейността на Банката има за цел единствено да компенсират съществуващ пазарен недостиг във финансирането на определени сегменти и с това да коригира рисковият им профил и да насърчи търговските банки да развият експозицията си към тях.

Стратегическите цели на Банката са :

- Да подпомогне икономическия ръст чрез подкрепа на региони и сектори с констатиран пазарен недостиг и потенциал за растеж;
- Да стимулира икономическата активност на инвеститорите за модернизация на материалната и технологична база и повишаване на конкурентоспособността на икономиката;
- Да подпомогне икономическия ръст чрез финансиране, в т.ч. синдикирано по характер, на мащабни, стратегически или инфраструктурни по характер проекти и инвестиции;
- Да подкрепя развитието на конкурентноспособни производства и сектори от икономиката с доказан потенциал;
- Да улесни, съвместно с останалите институции в страната, достъпа до финансиране на иновативни и новосформирани фирми;
- Да улеснява и подпомага насочването на капиталови потоци към българската икономика;

Търговската политика на ББР ще запази двата подхода за оказване подкрепа на МСП сектора в страната – директното кредитиране и индиректните програми. В допълнение, Банката ще се придържа стриктно към основните си принципи :

- Допълване на пазара и дистанциране от конкуренция с търговските банки;
- Провеждане на либерална ценова политика при адекватно покритие на поетите рискове.

По отношение на директното кредитиране, Банката ще доразвие фокусирани продуктови линии, акцентиращи върху проблемни и нуждаещи се от подкрепа сфери на дейност на МСП. В тази връзка, приоритети са предекспортно, експортно и мостово финансиране. Традиционно, Банката ще продължи да предоставя финансиране за малкия и среден бизнес, при удължена първоначална срочност и релаксирани изисквания към обезпеченията.

Отчитайки спецификите, както на продуктовете линии, така и обстоятелството, че Банката развива лимитирана по мащаб мрежа от представителства, цитираните приоритети ще бъдат реализирани при използване на всички структури, в т.ч. и чрез създаване на предвиденият от ЗББР фонд за капиталови инвестиции.

Основен приоритет за Банката ще бъде и продължаващото развитие на програмите за индиректно финансиране на МСП сектора. Предлаганите програми ще бъдат значително разнообразени, в т.ч. като секторна насоченост и срочност. Ще бъдат разработени продуктови линии с по-голяма гъвкавост по отношение на матуриретна структура, лихвени равнища и пр., което да допринесе за по-лесното им адаптиране към динамичните пазарни условия, а оттук и до изискванията на банките-партньори. Основен акцент ще бъде съчетаването на предоставяне на ресурс с адекватно на целите на ББР споделяне на риска.

Банката счита, че в условия на висока ликвидност на банковия сектор, поемането на инкременталния риск (допълнителният риск, който възпира търговските банки от финансиране), съвместно с банките партньори, би било ключов фактор за успеха на индиректните програми.

ББР ще взаимодейства с органите за управление на оперативни програми в България, като идентифицира съществуващи проблеми при финансирането на конкретни мерки и ще предлага решения за тяхното отстраняване, в т.ч. конкретни форми за финансирането им. С ускорен темп ще бъдат осъществени консултации с цел адекватното вписване на ББР в цялостния модел на управление на публичния ресурс, в подкрепа на развитието икономиката на страната. Банката счита участието си в него като съществена стъпка в повишаването на ефективността на мерките в подкрепа на българската икономика.

Основни, стратегически цели и политики на Банката в хоризонт 2017-2020 г., ще бъдат както следва:

- Преструктуриране на актива, с цел постигане на доминиращ принос на индиректното финансиране за сектора на МСП. Целевото съотношение на индиректно към директно финансиране е 60:40, като в калкулацията на това съотношение не се включва участието на банката в публични и публично-частни проекти или партньорства със стратегическо, национално или регионално значение ;
- Провеждане на устойчив процес за формиране и развитие на целеви продуктови линии, в рамките на двата основни подхода за финансиране на МСП;
- Консервативна оценка на поетите рискове и поддържане на високо ниво на покритие на проблемните вземания с провизии.

Банката възнамерява съществено да разнообрази източниците на финансиране. Очакванията са за увеличение на облигационните инструменти във формирането на пасива като балансирането по отношение на международен и местен пазар ще бъде извършено текущо в зависимост от конкретните пазарни условия.

ББР ще продължи да подпомага инициативи на българската държава в подкрепа на икономическото и социално развитие на страната. През 2018 г. ще продължи дейността на ББР по осъществяването на Програма за саниране на многофамилни жилищни сгради.

През 2017 г., ББР няма извършени действия в областта на научноизследователската и развойната дейност.

СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА

На 06.03.2018 г., Илия Василев Кирчев е освободен като член на Управителния Съвет на Българска Банка за Развитие АД.

Във връзка с въвеждане и влизане в действие от 01.01.2018 г. на МСФО 9 през отчетната година в Банката успешно приключи процесът по подготовка за въвеждане на Стандарта и адаптиране на системите на ББР по класификация на финансовите активи и пасиви.

ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ

Вътрешният контрол включва следните компоненти:

(а) контролна среда – описание на контролната среда може да бъде намерено в точка „Управление на риска“, „Контролна среда“, и в „Декларация за корпоративно управление“, секция - „Контролна среда“ от този доклад.

(б) процес на оценка на рисковете на предприятието - описание на контролната оценка на рисковете на Банката може да бъде намерено в - Декларация за корпоративно управление секции „Управление на Риска на групата на ББР“;

(в) информационна система, включително свързаните с нея бизнес процеси, съществени за финансовата отчетност, и комуникация - описание на информационната система на Банката може да бъде намерено в секции „Управление на риска“;

(г) контролни дейности - описание на контролните дейности на Банката може да бъде намерено в секции „Управление на риска“, част от Декларация за корпоративно управление секции „Структура за управление на рисковете“, и „Комитети към УС“;

(д) текущо наблюдение на контролите - описание на текущото наблюдение и контрол на Банката може да бъде намерено в Декларация за корпоративно управление секции „Структура за управление на рисковете“ и „Комитети към УС“.

ДЕКЛАРАЦИЯ НА РЪКОВОДСТВОТО

Ръководството на Банката декларира, че приложеният годишен финансов отчет отразява достоверно имущественото и финансовото състояние на Банката към края на 2017 г., както и определянето на финансовия резултат за годината, в съответствие с действащото законодателство. Използвана е подходяща счетоводна политика, която е прилагана последователно. Направени са необходимите преценки, в съответствие с принципа на предпазливост, при съставяне на годишния финансово-счетоводен отчет към края на годината. Ръководството последователно използва приложимите счетоводни стандарти и годишният финансов отчет е съставен на принципа на действащо предприятие.

Ръководството на Банката полага усилия за поддържане на подходяща счетоводна система, която отговаря на действащите счетоводни стандарти. Годишният финансов отчет разкрива състоянието на Банката с разумна степен на точност.

Предприети са всички мерки за опазване активите на Банката, предотвратяване на измами и недопускане нарушаване на законите в страната и наредбите на БНБ за регулиране на банковата дейност.

Настоящият доклад за дейността е приет на 20 април 2018 г. от УС на Българска банка за развитие и е подписан от

ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ДИРЕКТОРИ:

СТОЯН МАВРОДИЕВ

РУМЕН МИТРОВ

Декларация за корпоративно управление

Принципи на корпоративното управление

Като финансова институция, създадена по силата на специален закон, и същевременно прилагаща всички регулаторни норми на БНБ и Европейското законодателство, и в изпълнение на мисията си да бъде устойчив инструмент на държавната политика за насърчаване на развитието на малкия и среден бизнес в България, Групата на ББР си е поставила за цел да бъде еталон за добро корпоративно управление и корпоративна отговорност, като последователно и стриктно спазва Националния Кодекс за Корпоративно Управление от 2007 година, Кодекса за професионално поведение от 2017 г. (заменя „Етичния Кодекс“ на ББР от 2013 г.), Етичния Кодекс на Вътрешния Одит на Групата на ББР от 2015, законите и регулаторните изисквания в Република България, нормите на Европейското законодателство, както и добрите корпоративни и банкови практики.

Българска Банка за Развитие извършва услуги в качеството си на инвестиционен посредник, съгласно разпоредбите на Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК). Като инвестиционен посредник, Банката следва да отговаря на определени изисквания за защита на интересите на клиентите, съгласно Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПИИ) и Наредба 38 издадена от Комисията по Финансов Надзор (КФН). През 2018 г. Банката също така следва да спазва изискванията на Директива 2014/65/ЕС за Пазарите на финансови инструменти (MiFID II), Регламент 600/2014 на ЕС относно Пазарите на Финансови инструменти (MiFIR), Регламент 2016/679 за защита на личните данни (GDPR) и Директива за платежните услуги 2015/2366 (PSD 2). Банката е създадена и прилага организация, свързана със сключването и изпълнението на договори с клиенти, с изискването на информация от клиенти, с воденето на отчетност и съхраняването на клиентски активи, съгласно изискванията на горепосочените национални и Европейски нормативни актове. Банката е изградила система от вътрешни правила и процедури за вътрешен контрол, които да осигурят пълното съответствие с нормативната уредба, посочена по-горе.

Група Българска банка за развитие (Групата), включва Българска банка за развитие АД (ББР) и нейните дъщерни дружества – Национален Гаранционен Фонд ЕАД (НГФ) и Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ), в които ББР е едноличен собственик на капитала.

Освен включените в групата на ББР дъщерни дружества НГФ и МФИ Джобс, ББР не притежава значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО.

Българска банка за развитие АД

Българска банка за развитие АД (ББР, Банката) е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество под наименованието “Насърчителна банка” АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие (ЗББР). С него е уреден обхвата на дейността на Банката и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества.

Седалището на Българска банка за развитие АД (ББР, Банката) е гр. София 1000, район “Средец”, ул. “Дякон Игнатий” №1.

Към 31.12.2017 г., Българска банка за развитие АД няма открити клонове.

ББР е основен инструмент и канал за провеждане на държавни политики в икономиката, в т.ч. в целеви сфери, региони, отрасли и социални групи. Банката взаимодейства интензивно с всички останали държавни структури с цел осигуряване на максимално въздействие на насочваните публични средства в подкрепа на развитието на икономиката. Акценти в дейността на Банката са предекспортното, експортно и мостово финансиране. Традиционно, Банката ще продължи да предлага инвестиционно по характер финансиране за малкия и среден бизнес при удължена първоначална срочност и релаксирани изисквания към обезпеченията.

Банката е изпълнила изискванията на БНБ за минимално изискван акционерен капитал за упражняване на банкова дейност, както и капиталовите изисквания на ЗББР. От основаването си до м. август 2017 г., 99.9% от капитала на Банката е собственост на Министерство на Финансите на РБ. На 04.08.2017 г. с изменение на Закона за ББР съгласно ДВ, бр. 63 от 2017 г. 99,9999% от капитала на дружеството преминава под контрола на министъра на икономиката на Р. България. и към датата на изготвяне на декларацията, собствеността на капитала се разпределя както следва: 99,9999% се притежава от Република България, представлявана от Министерство на икономиката, 0,0001% се притежава от Банка ДСК. Проведените стрес тестове и анализ на качеството на активите на банковите институции потвърдиха изключително високата капиталова адекватност и устойчивост на шокове на Групата, надхвърлящи многократно регулаторните изисквания.

Капиталът на Дружеството-майка (Банката) се състои от 6,017,735 броя обикновени, поименни акции с право на глас, всяка с номинал 100 лева. Акциите на ББР не се котира на борсов пазар.

Със Закона за Българската банка за развитие е определено, че пакет не по-малко от 51% от акциите в капитала на Банката трябва да е държавна собственост, като акциите на Държавата в размер на не по-малко от 51% от регистрирания акционерен капитал са непрехвърляеми. Също така, специфично ограничение е установено относно състава на останалите акционери, извън българската държава, чрез Министерството на икономиката. Такива могат да бъдат: Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд, както и други банки за развитие на държави-членки на Европейския съюз. Акциите на Банката не могат да бъдат залагани, както и правата по тях не могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки.

ББР декларира по отношение придобиването на собствени акции по реда на чл. 187д и чл. 247 от Търговския закон, че такова придобиване не е извършвано, както и че няма придобити, притежавани или прехвърлени от членовете на съветите през годината акции и облигации на дружеството и че по силата на чл. 6 ал. 4 от Закона за ББР акциите от капитала на Банката освен от българската държава могат да бъдат придобивани и притежавани от Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка и Европейския инвестиционен фонд, от банки за развитие от държави - членки на Европейския съюз. В тези случаи, не се прилага чл. 31 от Закона за кредитните институции.

Съгласно чл. 6 ал. 4 от Закона за ББР, членовете на управителните и на контролните органи, прокуристите и висшия ръководен състав не могат да притежават акции, и не могат да им бъдат предоставени опции върху ценни книжа на ББР, и в следващи отчетни периоди не могат да възникнат договорености, в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции от настоящи акционери.

Управлението на ББР се извършва в съответствие с чл. 5 от Закона за ББР, съгласно който Банката има двустепенна система на управление и правата на държавата в общото събрание на акционерите на Банката се упражняват от министъра на икономиката. Извън правомощията на министъра на икономиката, промяна в Закона за ББР в качеството му на учредителен договор и правото да се емитират или изкупуват обратно акции е възможно с гласуването на нов закон или промяна на действащия закон от Народното Събрание. Съгласно този член, в качеството си на представляващ мажоритарния акционер в ББР, решения за намаление на капитала чрез обратно изкупуване на акции може да бъде взето от министъра на икономиката.

В края на 2017 г., година ББР няма задължения по съществуващи или нови емисии ценни книжа.

Към 31.12.2017 г., няма висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на групата на ББР в размер на 10 на сто или повече от собствения капитал.

Съгласно Устава на ББР, кредитната дейност на Банката е ориентирана към:

Предекспортно и експортно кредитиране на малки и средни предприятия; кредитиране чрез банки-посредници или пряко на други видове дейности на малки и средни предприятия; рефинансиране на банки, кредитиращи малки и средни предприятия; финансиране на инвестиции извън страната на малки и средни предприятия; участие в публични и публично-частни проекти или партньорства със стратегическо, национално и/или регионално значение.

Банката предоставя и други видове кредити по ред, определен от Управителния съвет като експозиция към един клиент или група свързани клиенти, различни от кредитни институции, централни правителства и централни банки, при спазване изискванията и ограниченията по смисъла на Регламент 575/2013/ЕС, след отчитане на ефекта от редуцирането на кредитния риск по ред, определен от Управителния съвет.

Банката не кредитира следните дейности/кредитополучатели:

1. Дейности, които са в несъответствие с националното законодателство, включително за опазване на околната среда;
2. Дружества, с неизвестен краен контролиращ собственик.
3. Политически партии и свързани с тях лица. По смисъла на настоящата точка свързани с политически партии лица са: младежки, женски и други организации, които по закон партиите могат да създават, както и лица, създадени от политическите партии за осъществяване на единствено разрешената им от закона стопанска дейност - издателска дейност, авторски права и ползване на интелектуална собственост, както и от продажба и разпространение на печатни, аудио и аудиовизуални материали с партийно-пропагандно съдържание;
4. Дружества и организации с нестопанска цел;
5. Медии;
6. Дейности, свързани със спорт и спортни прояви;
7. Други забранени от закона дейности.

Банката предоставя кредити пряко или чрез търговски банки-посредници.

Условията и редът за предоставяне на кредити се определят от Управителния съвет.

В подкрепа на развитието на икономиката и с цел предоставяне на финансова подкрепа за всеки бизнес, Банката може да финансира/рефинансира дружества със задължения, класифицирани в кредитния регистър при БНБ в групи „Необслужвани“ или „Загуба“ (или еквивалент на такава класификация, в случай на нормативни промени), към момента на кандидатстване за кредит от ББР, след потвърждение от Надзорния съвет.

Управителният съвет взема единодушно решение за формиране на експозиция към един клиент или група свързани клиенти, чийто размер надхвърля 5% от собствения капитал на Банката, при спазване изискванията на Закона за кредитните институции и вътрешните правила на Банката.

С оглед на специфичната си функция за провеждане на държавна политика на насърчаване, ББР приоритизира в дейността си програми и продукти за насърчаване на МСП, он-лендинг програми, експортно финансиране и финансиране по възложени мандати. Най-голямата кредитна експозиция на Банката предоставена на група свързани лица /извън банкови институции/ е в размер на 69 239 хил. лв. по амортизирана стойност (2016: 62 202 хил. лв.), което представлява 10.88% от собствения капитал на Банката (2016: 9,99%). Анализ на структурата на кредитния портфейл по сегменти е предоставена в индивидуалния финансов отчет.

Предвид специфичната дейност на Банката, към 31 декември 2017 г. средствата, привлечени от 20 най-големи небанкови депозанти представляват 97.13% от общата сума на задълженията към други клиенти (31 декември 2016 г.: 97,26%).

С оглед на специфичната си дейност, групата на ББР използва значително външно финансиране от международни финансови институции. Детайлна информация относно получените външни кредитни линии е оповестена в бележка към годишния финансов отчет.

Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ)

Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ) е дружество, учредено на 12.08.2008 г. въз основа на Закона за Българската банка за развитие (ЗББР) и е регистрирано в Търговския регистър на 22.08.2008 г. Съгласно Закона за кредитните институции (ЗКИ) „Национален гаранционен фонд“ ЕАД е финансова институция, вписана през 2009 г. от БНБ в Регистъра по чл.3, ал.2 от Закона за кредитните институции (ЗКИ). В съответствие с Устава на дружеството, предметът на дейност е:

- издаване на гаранции за допълване на обезпечението по заеми на малки и средни предприятия;
- предлагане на други продукти на малки и средни предприятия, като: гаранция за участие в търг; гаранция за добро изпълнение; гаранция за авансово плащане; гаранция за изплащане на кредит на износител и други;
- издаване на гаранции за допълване на обезпечение по заеми на малки и средни предприятия, осъществяващи научноизследователска и развойна дейност и за внедряване на тези продукти и научни разработки в индустрията;
- други дейности, които не са забранени изрично от закона.

Седалището на Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ) е гр. София ул. "Дякон Игнатий" №1.

Към 31.12.2017 г. НГФ няма открити клонове.

Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ Джобс)

Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ Джобс) е вписана в Търговския регистър на 14.01.2011 г. Предметът на дейност е микрофинансиране, в това число отпускане на микрокредити, придобиване от трети лица и отдаване под лизинг на промишлено оборудване, автомобили и други превозни средства, както и други вещи/финансов лизинг/, покупко-продажба и внос на такива вещи, консултантски услуги, търговско представителство и посредничество на местни и чуждестранни физически и юридически лица, извършващи дейността си в страната, както и всяка друга дейност, незабранена със закон.

Седалището на Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ Джобс) е гр. София ул. "Дякон Игнатий" №1.

Към 31.12.2017 г. МФИ ДЖОБС, няма регистрирани клонове. Дружеството осъществява дейността си посредством четири офиса на територията на страната – по един за всеки от градовете София, Плевен, Шумен и Нова Загора.

Управление на Риска на Групата на ББР

В хода на обичайната си дейност дружествата от Групата на ББР са изложени на различни финансови рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и до влошаване на финансовата стабилност на Групата. Тези рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва концентрирането на неоправдан риск. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността и съществуването ѝ. Основните рискове, на които е изложена Групата, са кредитен, пазарен и операционен.

При управлението на риска, Групата се ръководи от принципите на консервативност, обективност и пълно съответствие с всички действащи национални и Европейски нормативни актове и регулаторни препоръки. В подкрепа на тази политика, Групата поддържа значително по-високи от регулаторно изискваните нива на ликвидни буфери и капиталова адекватност.

Кредитен риск

Кредитният риск е основният риск, на който е изложена ББР, поради което неговото управление е основно в дейността ѝ. Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със Закона за ББР и с действащите законови и подзаконови нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, както и съгласно утвърдените международни норми и установените добри банкови практики.

Групата използва модели за генериране на вътрешен рейтинг за оценката и управлението на кредитния (вкл. контрагентния) риск по експозициите. В Групата са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни, доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. При установяване на нови обстоятелства, които могат да доведат до промяна в рисковия профил на кредитополучателите, включително до увеличаване на риска от несъбираемост на кредитната експозиция, се предприемат адекватни и съобразени с рисковите параметри на длъжника, мерки.

При управлението на кредитния риск на Банката се съблюдава система от вътрешнобанкови лимити по икономически отрасли, по инструменти, както и други кредитни ограничения и лимити за концентрация, а резултатите от мониторинга за спазването им се докладват на компетентните органи. Системата от лимити се преразглежда и актуализира периодично.

Управлението на кредитния риск по поетите задбалансови (гаранционни) ангажименти от НГФ е на две нива – на ниво индивидуална сделка (гаранция) и на портфейлно ниво. Кредитният риск на индивидуално ниво се управлява, съгласно вътрешните правила и процедури за гаранционната дейност, като предложението за издаване на гаранция (поемане на гаранционен ангажимент) се преглежда и одобрява от риск мениджъра на НГФ, след което се предава за одобрение от двама от членовете на съвета на директорите на НГФ. След като са събрани всички одобрения, потвърждението за издаване на гаранцията се подписва от представляващите НГФ. По гаранционната схема по ПРСР има и второ ниво на одобрение – т.нар. Консултативен комитет, съставен от представители на МЗХ и ББР, който одобрява всеки поет гаранционен ангажимент по програмата. На портфейлно ниво, кредитният риск се управлява чрез въведени лимити за плащане (капове), ограничаващи ангажимента на НГФ да плати до определен дял от размера на портфейла от гаранции, издадени по дадена програма към дадена банка. Последващото управление на поетия от НГФ кредитен риск се осъществява чрез процедури за мониторинг, в рамките на които фондът може да изключи от гарантирания портфейл определени кредити, които не отговарят на специфични изисквания на подписаните гаранционни споразумения.

Политиката, която МФИ ДЖОБС е възприела с цел минимизиране на кредитния риск, е да прави предварителна оценка на кредитоспособността на клиентите, както и да изисква допълнителни обезпечения по лизинговите и кредитни договори, прехвърлените права на вземания – застраховки на лизинговите активи, вписване на лизинговите договори в ЦРОЗ, поръчителство, запис на заповед и особени залози върху вземания, както и ипотека на недвижимо имущество и/или залог на движими вещи при предоставяне на кредити.

Пазарни рискове на Групата на ББР

При управлението на валутния риск, Групата на ББР следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции, съгласно зададени лимити. Валутните позиции не се формират със спекулативна цел, а са следствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната банкова дейност. Групата на ББР не извършва съществени сделки и не държи значителни открити позиции във валути, различни от евро и лев.

За управлението на лихвения риск се изготвят регулярни отчети за финансовите активи и пасиви, разпределени във времеви интервали според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти. Към несъответствията по периоди се прилага оценка за очакваното изменение на лихвената крива, с което се измерва потенциалния риск за лихвения доход и капитала на Групата.

Рисковете в операциите на паричния и капиталов пазар се управляват със система от лимити, отразяващи рисковия профил на инвестициите и определени по параметри на портфейла, като контрагент, финансов инструмент, матуритет и др. Системата от лимити се преразглежда периодично, а изпълнението на лимитите е обект на ежедневно следене. Портфейлът ценни книги, формиран от дружествата от Групата с цел инвестиране на свободните средства, се характеризира с относително ниска дюрация, нисък лихвен риск и с относително ликвидни ценни книги, емитирани от надеждни институции, т.е. нисък ценови риск. Поради отсъствието на търговски портфейл съгласно регулаторните разпоредби не е заделен капитал за пазарен риск.

Ликвидността на Групата на ББР се управлява като стриктно се следят съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва чрез прилагане на допълнителни сценарии за паричните потоци от дейността.

Измерват се и се следят също така ликвидните буфери на Групата на ББР и допълнителните източници на финансиране при пазарни и идиосинкратични шокове. Спазването на лимитите за ликвидни съотношения се следи и докладва регулярно пред съответните органи.

Операционен риск

Управлението на операционния риск се извършва чрез стриктно наблюдение и регистриране на всички операционни събития, възникващи в дейността различните звена и процеси в дейността на Групата, като събитията, характеризиращи се с по-голяма честота, както и тези с голям ефект, служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии. Операционният риск е измерим и контролируем, като в процеса на работа се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрене на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за Групата. Изчислява необходимия капитал за операционен риск, като използва подхода на базисния индикатор, съгласно приложимата регулаторна рамка.

Структура за управление на рисковете

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете, са следните:

За Дружеството-майка (Банката):

- Надзорен съвет – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;
- Одитен комитет към Надзорния Съвет – в изпълнение на най-добрите практики за независим одитен контрол и изграждането на системата на трите стълба за контрол във финансовия сектор, съгласно препоръките на Базел III;
- Управителен съвет – отговаря за общият подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;
- Комитет по риска – отговаря за контрола върху прилагането на политиките по управление на отделните видове риск и адекватността на рисковия профил на Банката на възложените задачи;
- Комитет по управление на активите и пасивите (КУАП) – отговаря за стратегическото управление на активите и пасивите, и за управлението на пазарните рискове, вкл. ликвиден, свързани с тях;
- Комитет по възнагражденията и Комитет по подбора – отговорен за управление на дейности в областта на човешките ресурси.
- Изпълнителни директори и членове на УС – осъществяват текущ оперативен контрол по поддържане и спазване на определените лимити за конкретните видове риск и прилагането на разработените процедури;
- Централната банка осъществява допълнителен надзор върху управлението на рисковете в Банката чрез изискване на периодични регулаторни отчети и последващ контрол по спазването на нормативно определените максимални нива за експозиция към определени видове рискове.

За дъщерното дружество Национален гаранционен фонд (фондът):

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са следните:

- Надзорен Съвет - Управителен съвет на ББР АД (Дружеството-майка) – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;
- Съвет на директорите – отговаря за общия подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;
- Комитет по провизиите – анализира гарантираните портфейли от гледна точка на управление на кредитния риск общо за гарантирания портфейл, както и на ниво гаранционна сделка и получател на гаранция.
- Отдел "Риск и мониторинг" – осъществява мониторинг по отношение на гарантираните портфейли и обезпечението по кредитите. Най-малко веднъж годишно се извършва проверка на изпълняваните икономически и социални изисквания от МСП, ползващи гаранции от „Национален гаранционен фонд“ ЕАД.

За дъщерното дружество Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД:

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са:

- Съвет на директорите – приема правила и процедури за управление на риска. Контролира рисковите фактори за дейността на Дружеството и взема решения в границите на своите правомощия. Също така анализира кредитните сделки на стойност над 100 хил. лв. от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване;
- Кредитен комитет – текущо наблюдава и анализира кредитния и лизинговия портфейл на Дружеството от гледна точка на кредитния риск в т.ч. и по отделни сделки;

- Кредитен съвет – анализира кредитните и лизингови сделки от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване и/или предоговаряне;
- Оперативно ръководство (Изпълнителен директор и Член на СД) – организира дейностите по прилагане на приетите от Съвета на директорите Правила за управление на риска. Създава организация на работа, която осигурява спазването на определените лимити и нива на риск. Контролира съответствието на използваните от съответните служители процедури по анализ, измерване и оценка на риска с притите от Съвета на директорите вътрешно-нормативни документи;
- Отдел Управление на риска – разработва и внедрява система за управление на риска. Изготвя и внася на Съвета на директорите периодични отчети с цел оценка на рисковете в дейността, в т.ч. спазването на лимити и докладва текущо на оперативното ръководство на Дружеството. Извършва първоначална и текуща проверка на методите за оценка на риска. Контролира входящите данни, необходими за оценката на риска, съгласно приложим метод на достоверност и достатъчност.

Банкови регулатори съгласно българското законодателство

В съответствие с изискванията на законовите и подзаконовите нормативни актове, регулиращи банковата дейност в страната, ББР следва да спазва ограничения, свързани с определени съотношения при консолидираните си отчети. Към 31.12.2017 г. ББР е спазвала всички регулативни изисквания на БНБ и българското законодателство.

В дейността си Групата следва да спазва регулаторните изисквания за капиталова адекватност и същевременно да изпълнява общите цели, заложили при създаването ѝ – подкрепя на икономическата политика на страната и развитието на малък и среден бизнес. Стойностите на покритие на активите с капиталови буфери многократно превишават нормативно изискваните нива.

Контролна среда

ББР следва управленска философия и оперативен стил подчинени на принципите на консервативност при изпълнение на възложените по силата на Закона за ББР стратегически цели на Банката. Във връзка с особената роля на Банката като инструмент за провеждане на държавна политика, ръководството на Банката е възприело подход на специализиран контрол по отношение на контролната среда, като в структурата на Банката са създадени редица управления със специфични контролни функции – Управление „Риск“, Управление „Ликвидност“, Управление „Планиране, анализ и регулации“, Управление „Правно“, Отдел „Класифицирана информация“, Управление „Съответствие“. Наред с периодичната актуализация на вътрешно-нормативната база, този подход позволява на ръководството да предприема своевременни мерки за контрол на рискове, наред с традиционните компоненти на контролната среда, осигурявани от прякото участие на ръководството на Банката в изготвянето и верифицирането на финансовите отчети и дейността на Управление „Счетоводство“ и Управление „Вътрешен одит“, действащи в пълно съответствие с принципите на системата от трите контролни стълба, въведена с европейските нормативни актове.

Ръководството възлага възлагат правомощия и отговорностите за оперативната дейност в съответствие с детайлно разработена вътрешно-нормативна база, съобразено с действащото национално и европейско законодателство, като за гарантиране на взаимоотношенията по отчетността и докладването и йерархията на правомощията са изградени редица специализирани комитети към УС и НС на ББР, както е оповестено в Декларацията за Корпоративно Управление, представляваща неделима част от настоящия финансов отчет.

Банката е разработила вътрешно-нормативна база, която включва политика и комуникации, насочени към гарантиране, че целият персонал разбира целите на предприятието, знае по какъв начин индивидуалните действия на всеки са вътрешно обвързани и допринасят за тези цели, и кой и по какъв начин се отчита и за какво носи отговорност.

Банката е изградила информационна система, включително свързани с нея бизнес процеси, осигуряващи необходимото качество и контрол на финансовата отчетност и комуникация.

Управление „Вътрешен одит“ и Одитния Комитет към НС на Банката осъществяват текущо наблюдение на контролите.

Управление на Групата на ББР

Българска банка за развитие АД има двустепенна структура на управление, която се състои от Надзорен съвет и Управителен съвет.

Към 31.12.2017 г. структурата на органите на управление има следния състав:

Надзорен съвет:

Лъчезар Борисов – Председател

Лъчезар Борисов е роден през 1978 г. в гр. Самоков. Магистър по Макроикономика и Счетоводство и финанси от Университета за национално и световно стопанство (УНСС). Има редица специализации у нас и в чужбина, включително по Предприемачество и рисков капитал в АУБГ, по Управление на проекти в WIFI, Австрия, Насърчаване на преките чуждестранни инвестиции в JICA, Япония, Борсово-валутна търговия и банки в CITIBANK и др. Има богат опит в сферата на корпоративното управление, участвал е в ръководството на частни и държавни компании от сферата на промишлеността, енергетиката и финансовото управление. Към момента заема поста заместник-министър на икономиката.

Митко Симеонов - Зам.-председател

Митко Симеонов е магистър по право от Нов български университет и магистър по международни икономически отношения от УНСС. Има и следдипломна квалификация по финансов мениджмънт от УНСС. Бил е заместник-изпълнителен и изпълнителен директор в Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.

Велина Бурска - Член на НС

Велина Бурска е магистър по икономика и организация на вътрешната търговия от УНСС. От 2002 до 2017 година е директор на дирекция „Следприватизационен контрол“ в Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.

В изпълнение на добрите практики за контрол и системата на трите стълба, препоръчвана в рамките на Базел III, към Надзорния Съвет функционира специализиран орган от Одитен Комитет, Комитет по Риска, Комитет по Възнагражденията и Комитет по подбора.

	<i>Комитет по Риска</i>	<i>Комитет по Подбор</i>	<i>Комитет по Възнагражденията</i>
Лъчезар Борисов	Председател	Председател	Председател
Митко Симеонов	Член	Член	Член
Велина Бурска	Член	Член	Член

Одитен Комитет:

г-жа Валя Йорданова- Председател на Комитета

г-жа Русланна Радомирова – Член на Комитета;

г-н Огнян Тодоров - Член на Комитета.

Допълнителни одиторски услуги

Одиторските дружества, извършващи одит на годишния финансов отчет на Банката (индивидуален и консолидиран), допълнително издават и Доклад за фактически констатации във връзка с надеждността на системите за вътрешен контрол по чл.76, ал.7, т1 от Закона за кредитните институции и Наредба 14, чл.5 за съдържанието на одиторския доклад за надзорни цели към 31 декември 2017 г. („Ърнст и Янг Одит“ ООД е издало такъв доклад за Банката и към 31 декември 2016 г.). През 2017 г., Ърнст и Янг одит ООД има одобрени и извършени обучителни услуги.

Управителен съвет:

Стоян Мавродиев - Председател на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор

Стоян Мавродиев е магистър по право от СУ „Св. Климент Охридски“ и магистър по финанси от УНСС. Преминал е през поредица курсове в Международната данъчна академия в Амстердам, обучавал се е и в Международната програма за лидери към Държавния департамент на САЩ. Кариерата му започва като правен, данъчен и бизнес консултант в PriceWaterhouse Co. В периода 1996-2006 г. работи като финансов и правен консултант в управляваната от него United Consulting. От 2009 до 2010 г. е зам.-председател на Комисията по икономическа политика, енергетика и туризъм и член на Комисията по бюджет и финанси в 41-ото НС. В продължение на 6 години (2010-2016) е председател на Комисията за финансов надзор (КФН), осъществяваща надзора и регулацията на финансовата система и небанковия финансов сектор в България. От 2010 до 2016 г. е член на Консултативния съвет по финансова стабилност (КСФС). В този период членува и в редица международни организации, сред които ESMA, EIOPA, ESRB, IOSCO, IAIS и IOFS.

Румен Митров - Зам.-председател на Управителния съвет и изпълнителен директор

Румен Митров е магистър по Счетоводство и контрол от УНСС. Професионалният му опит започва през 1994 г. в НАП - София. В периода 2000-2003 г. е управител на компанията за внос на петролни продукти „СМН ГАЗ“, а от 2003 до 2011 г. се занимава с финансови и данъчни консултации като управител на двете счетоводни компании „Евротим България“ и „РМ Консулт“. От 2011 до 2016 г. заема последователно длъжността директор на дирекциите „Надзор на инвестиционната дейност“, „Регулаторна политика“ и „Координация, анализи и политика на регулаторната и надзорната дейност“ в Комисията за финансов надзор (КФН).

Николай Димитров - Член на Управителния съвет и изпълнителен директор

Николай Димитров е доктор по икономика, завършил Университета за национално и световно стопанство със специалностите „Международни икономически отношения“ и „Финанси“. В периода 2007-2015 г. преминава през редица допълнителни курсове и квалификации в Бизнес училище „Джъдж“ към Кеймбриджкия университет (Великобритания), Investment Banking Institute (САЩ) и др. Кариерата му в банковия сектор започва в края на 2003 г. и преминава през Райфайзен банк и Обединена българска банка. В Българската банка за развитие работи от юли 2011 г., като от януари 2012 г. застана начело на Отдел „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“, а от април 2013 г. е началник на Управление „Корпоративно банкиране“. Паралелно с това, в последните седем години той е и хонорирован преподавател в катедра МИО в УНСС.

Илия Кирчев - Член на Управителния съвет

Илия Кирчев е магистър по „Финанси“ от Университета за национално и световно стопанство. Кариерата му започва през 1995 г. в Агробизнесбанк в Пловдив. От 1999 г. до 2003 г. е управител на клон Пловдив на Алианц Банк България. От 2003 до 2005 г. заема ръководни позиции в Ейч Ви Би Банк Биохим. От 2005 г. до 2010 г. последователно оглавява два от пловдивските клонове на Юробанк България, а през 2011 г. става регионален мениджър за корпоративни клиенти в банката. От 2012 до 2013 г. е управител на клон Пловдив на Първа инвестиционна банка. Понастоящем е асистент във Висшето училище по агробизнес и развитие на регионите в Пловдив.

Комитети към УС

Управителният Съвет на ББР в изпълнение на действащото законодателство в България и ЕС и следвайки добрите банкови практики, е делегирал част от правомощията си на специализирани комитети - Комитет по Управление на Активите и Пасивите, и Комисия за разглеждане на жалби и сигнали.

Ежемесечно се провеждат заседания на Комитета за управление на активите и пасивите (КУАП), на които се извършва преглед на основните показатели, имащи отношение към стратегическото управление на активите и пасивите в Банката. Основните функции на КУАП са да установява, управлява и наблюдава ликвидния риск на Банката, да определя стратегията по привличане на ресурс, да определя политиката на ценообразуване на кредитите, така че да се подsigури адекватен марж над цената на ресурса, да взема решения относно стратегическата ликвидност на Банката, с оглед осигуряване на редовно и навременно посрещане на текущите и бъдещи задължения, както в нормални условия, така и при ликвидна криза, да определя структурата на ликвидните буфери и източниците на допълнително финансиране. Материалите, които се разглеждат на заседанията на Комитета, заедно с протоколите от тях се докладват на Управителния съвет на ББР своевременно след провеждане на всяко заседание. В посочените комитети освен членове на УС участват и ръководители на ключови звена в Банката:

	Комитет по Управление на Активите и Пасивите	Комисия за разглеждане на жалби и сигнали*
Стоян Мавродиев	Член	
Румен Митров	Председател	
Николай Димитров	Член	
Илия Кирчев	Член	
Началник Управление Риск	Член	Член
Началник Управление Правно		Член
Началник Управление Банкова сигурност		Член
Началник Управление Планиране, Анализ и Регулации	Член	Член
Началник Управление Вътрешен одит на групата		Член
Началник Управление Ликвидност	Член	
Началник Управление Съответствие		Председател
Началник Управление Международни Финансови Институции	Член	

* *Председателят на Комисията се избира от членовете за срок от една година.*

Банката се представлява съвместно от всеки двама измежду Главния изпълнителен директор, Изпълнителните директори и Прокурист.

През 2017 г. не са настъпили промени в основните принципи за управление на групата на ББР.

Договори със свързани лица, участващи в управлението и участие на членове на УС и НС в други дружества

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 "б" на Търговския закон между членовете на НС и УС или свързани с тях лица, от една страна, и Банката от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

През 2017 година между ББР и свързани лица, няма сключени сделки или предложения за сключване на такива сделки, които са извън обичайната дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия, по които ББР или нейно дъщерно дружество е страна.

Няма съществени договори на дружеството, които пораждат действие, изменят се или се прекратяват поради промяна в контрола на дружеството при осъществяване на задължително търгово предлагане, и доколкото съществува законово ограничение относно приемливия кръг акционери в ББР съгласно закона за ББР не се очаква да възникнат такива договори.

ББР няма практика да сключва и не е сключила споразумения между дружествата и управителните им органи или служители за изплащане на обезщетение при напускане или уволнение без правно основание или при прекратяване на трудовите правоотношения по причини, свързани с търгово предлагане.

Участието, по смисъла на чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон, на членове на НС и УС в търговски дружества, като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участие в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Членовете на НС на ББР от началото на годината имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

Атанас Славчев Кацарчев - не участва в капитала и управлението на други дружества.

Кирил Миланов Ананиев - не участва в капитала и управлението на други дружества.

Димитър Кирилов Димитров е:

- член на съвета на директорите на „АНДЕМА“ АД;
- съдружник във „ПИ ДЖИ ДИ“ ООД, с ЕИК 175247211, и притежава 50% от дяловете в капитала на дружеството. То не извършва дейност.
- член на Управителния съвет на „Еврохолд България“ АД, с ЕИК 175187337

Членовете на НС на ББР към края на 2017 г. имат следните участия в капитала или управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети:

Лъчезар Борисов – Председател – не участва в капитала и управлението на други дружества

Митко Симеонов - Зам.-председател - не участва в капитала и управлението на други дружества

Велина Бурска - Член на НС – не участва в капитала и управлението на други дружества

Членовете на УС от началото на годината имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

Ангел Кирилов Геков участва в управлението на Национален гаранционен фонд ЕАД, ЕИК 200321435 като Председател на Съвета на Директорите (до октомври 2017 г.) Към настоящия момент е в управлението на „Общинска банка“ АД, ЕИК 121086224, като изпълнителен директор и член на Съвета на директорите.

Ангел Геков е:

- съдружник в „ПиСиЕй“ ООД, ЕИК 201477526 и притежава 25% от капитала на дружеството.
- съдружник с 19.28% от капитала на „БУЛГАРПЛОД БГ ЧЕРИ“ ООД, ЕИК 200204916.

Билян Любомиров Балев участва в управлението на Микрофинансираща институция Джобс ЕАД, ЕИК 201390740 като Председател на Съвета на Директорите (до октомври 2017 г.). Той е:

- изпълнителен директор и член на Съвета на директорите на „Финанко“ ЕАД, с ЕИК 204666375;
- член на съвета на директорите на „Вино“ АД (в ликвидация), с ЕИК 121397741;
- управител на ДЗЗД „КОНСОРЦИУМ ФОРЕМ КОНСУЛТИНГ БЪЛГАРИЯ ООД-АЙ ТИ СИ И ООД“;
- съдружник във „Фининвест“ ООД и притежава 99% от капитала на дружеството. Дружеството е чуждестранно юридическо лице, учредено и съществуващо съгласно законите на Обединено Кралство Великобритания и Северна Ирландия;
- едноличен собственик на капитала и управляващ на дружество „Фин яхтинг“, учредено и съществуващо съгласно законите на Малта.

Илия Василев Кирчев участва в управлението на Микрофинансираща институция Джобс ЕАД, ЕИК 201390740 като зам. председател на Съвета на Директорите (до октомври 2017 г.) - няма участия в други дружества или кооперации съгласно чл. 247 ал. 2 т. 4 от Търговския закон.

Членовете на УС на ББР в края на 2017 г. имат следните участия в капитала или управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети:

Стоян Мавродиев участва в управлението на НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД ЕАД, ЕИК 200321435 като Председател на Съвета на Директорите и е едноличен собственик на РИЙЛ ЕСТЕЙТ ВЕНЧЪРС ЕООД, гр. София ЕИК 131160908.

Румен Митров е член на СД на МИКРОФИНАНСИРАЩА ИНСТИТУЦИЯ ДЖОБС ЕАД, гр. София, ЕИК 201390740

Николай Димитров е член на СД на МИКРОФИНАНСИРАЩА ИНСТИТУЦИЯ ДЖОБС ЕАД, гр. София, ЕИК 201390740

Илия Кирчев - няма.

В бележка към финансовия отчет е оповестена изчерпателна информация за пълния размер на възнагражденията, наградите и/или ползите на всеки от членовете на управителните и на контролните органи за отчетната финансова година, изплатени от емитента и негови дъщерни дружества.

Управление на дъщерните дружества

ББР е едноличен собственик на капитала на дъщерните дружества НГФ ЕАД и МФИ Джобс ЕАД.

Национален Гаранционен Фонд ЕАД

НГФ ЕАД има едностепенна система на управление – Съвет на директорите (СД), състоящ се от трима членове като има следния състав:

В началото на годината Съветът на директорите е в състав – Ангел Геков - Председател на СД, Александър Георгиев - член на СД и Самуил Шидеров – Зам.-председател на СД и Изпълнителен директор на НГФ.

На 17.10.2017 г. с решение на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД, е одобрено освобождаването на г-н Ангел Геков като член на Съвета на директорите (СД) на Национален гаранционен фонд, и назначаването на г-н Стоян Мавродиев за член на СД на НГФ. На 17.10.2017 г., на заседание на СД на НГФ за Председател на СД на дружеството е избран г-н Стоян Мавродиев.

На 26.01.2018 г. с решение на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД, е одобрено освобождаването на г-н Самуил Шидеров като член на Съвета на директорите (СД) и изпълнителен директор на Национален гаранционен фонд, и назначаването на г-н Ангел Джалъзов за член на СД на НГФ и изпълнителен директор.

На 15.03.2018 г., на заседание на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД е взето решение за освобождаването на г-н Александър Георгиев като член на Съвета на директорите (СД) на Национален гаранционен фонд, и назначаването на г-н Андон Георгиев за член на СД на НГФ.

От 23.10.2017 г. с решение на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД, е одобрено освобождаването на г-н Ангел Геков като член на Съвета на директорите (СД) на Национален гаранционен фонд, и назначаването на г-н Стоян Мавродиев за член на СД на НГФ. На 10.10.2017 г., на заседание на СД на НГФ за Председател на СД на дружеството е избран г-н Стоян Мавродиев.

Съвет на директорите

Стоян Мавродиев - Председател на Съвета на директорите

Самуил Шидеров - Заместник-председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор

Самуил Шидеров е изпълнителен директор на Националния гаранционен фонд. Има бакалавърска степен по "Банково дело" и магистърска степен по "Финанси" от Икономическия университет във Варна. Започва кариерата си в края на 2001 г. в СЖ Експресбанк, София. От 2003 до 2011 г. работи в дирекция "Управление на риска" в Райфайзенбанк България, където последователно е заемал длъжностите кредитен администратор, специалист проблемни кредити, завеждащ сектор и заместник-началник отдел. От октомври 2011 г. до декември 2012 г. е ръководител отдел в Банка ДСК. Той е изпълнителен директор на Националния гаранционен фонд от началото на 2013 г. На 18 юни 2015 г. Самуил Шидеров е избран за член на борда на директорите на Европейската асоциация на гаранционните институции (АЕСМ).

Александър Георгиев - Член на Съвета на директорите

Александър Георгиев е член на Съвета на директорите на Националния гаранционен фонд от март 2015 г. Магистър по „Икономика и управление на промишлеността“ от Стопанската академия „Димитър АPOSTолов Ценов“ в град Свищов. Има богат опит на експертни и ръководни позиции в сферата на застраховането и финансовите услуги.

Фондът се представлява, от които и да е двама от членовете на съвета на директорите заедно.

Членовете на СД на НГФ ЕАД не притежават акции на Фонда, както и нямат специални права за придобиване на такива акции.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 "б" на Търговския закон между членовете на СД на НГФ ЕАД или свързани с тях лица, от една страна, и дружеството от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон, на членове на СД на НГФ ЕАД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Членовете на СД на НГФ ЕАД от началото на годината имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

Ангел Кирилов Геков е изпълнителен директор и председател на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД (до октомври 2017 г.).

Ангел Геков е:

- съдружник в „ПиСиЕй“ ООД, ЕИК 201477526 и притежава 25% от капитала на дружеството.
- съдружник с 19.28% от капитала на „БУЛГАРПЛОД БГ ЧЕРИ“ ООД, ЕИК 200204916.

Александър Георгиев е:

- едноличен собственик и управител на „Бранди БГ“ ЕООД, с ЕИК 202605174;
- едноличен собственик и управител на „КА СЕРВИЗ“ ЕООД, с ЕИК 114672190;
- собственик на ЕТ „Александър Георгиев – Ей Джи“, с ЕИК 824083350;
- член на Съвета на директорите на „БАЛНЕОЛОГИЧЕН ЦЕНТЪР- КАМЕНА“ ЕАД, с ЕИК 112013405

Самуил Павлов Шидеров няма участия в други дружества или кооперации съгласно чл. 247 ал. 2 т. 4 от Търговския закон.

Членовете на СД на НГФ ЕАД в края на годината имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

Стоян Мавродиев е член на УС и Главен изпълнителен директор на БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ. Стоян Мавродиев е едноличен собственик на РИЙЛ ЕСТЕЙТ ВЕНЧЪРС ЕООД, гр. София ЕИК 131160908

Александър Георгиев е:

- едноличен собственик и управител на „Бранди БГ“ ЕООД, с ЕИК 202605174;
- едноличен собственик и управител на „КА СЕРВИЗ“ ЕООД, с ЕИК 114672190;
- собственик на ЕТ „Александър Георгиев – Ей Джи“, с ЕИК 824083350;
- член на Съвета на директорите на „БАЛНЕОЛОГИЧЕН ЦЕНТЪР- КАМЕНА“ ЕАД, с ЕИК 112013405

Самуил Шидеров – няма участия в други дружества или кооперации съгласно чл. 247 ал. 2 т. 4 от Търговския закон.

През м. февруари 2018 г. Ангел Джалъзов е избран за изпълнителен директор на Национален гаранционен фонд ЕАД. Промяната е извършена съгласно Решение на Едноличния собственик на капитала, съгласно законовите разпоредби.

Микрофинансираща Институция Джобс ЕАД

МФИ Джобс ЕАД също има едностепенна система на управление - Съвет на директорите (СД), който се състои от три члена.

През 2017 г. и до датата на съставяне на този доклад са извършени следните промени в състава на Съвета на директорите на Дружеството:

На 19.10.2017 г. Билян Любомиров Балев е освободен от Съвета на директорите и на негово място е вписан Румен Димитров Митров.

На 19.10.2017 г. Илия Василев Кирчев е освободен от Съвета на директорите и за нов член е вписан Николай Димитров Димитров.

През 2018 г. са извършени следните промени в състава на Съвета на директорите на Дружеството:

На 07.02.2018 г. Костадин Божиков Мунев е освободен от Съвета на директорите и на негово място е вписан Ангел Атанасов Джалъзов.

На 22.03.2018 г. е вписана промяна в Устава на Дружеството, с която състава на Съвета на директорите се изменя на от трима до петима членове.

На 30.03.2018 г. като нов член на Съвета на директорите е вписана Христина Атанасова Тодорова. На 02.04.2018 г. г-жа Тодорова е вписана и като прокурист на Дружеството.

Съвет на директорите

Румен Митров - Председател на Съвета на директорите

Николай Димитров – Зам. Председател на Съвета на директорите

Костадин Мунев - Член на Съвета на директорите и Изпълнителен директор

Костадин Мунев притежава магистърска степен по финанси от Университета за национално и световно стопанство в София през 1996 г. През 2011 г. е избран за Прокурист на Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД и ръководител на отдел Кредитиране и лизинг на дружеството, от април 2013 г. е член на СД, а от април 2014 г. е избран за Изпълнителен директор на Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД. Работил е като главен счетоводител на български предприятия и сдружения с нестопанска цел. Притежава богат опит в сферата на микрофинансирането придобит като мениджър финансов лизинг по проект JOBS на Програма за развитие на ООН в периода 2003 – 2010 г. Участник в редица международни конференции по теми, свързани с микрофинансирането и съавтор на публикации: „Ръководство за микрокредитиране в Европа“, „От изключване към включване чрез микрофинансиране“, „Пазарно проучване на микрокредитирането за целите на Европейския Инвестиционен фонд – Международно проучване в Западна и Източна Европа: „Доклад за България“. Владее английски и руски език.

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите заедно.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 "б" на Търговския закон между членовете на СД или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон, на членове на СД на Дружеството в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Членовете на СД на МФИ Джобс ЕАД от началото на годината имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

Билян Любомиров Балев (освободен от СД през октомври 2017) е бил изпълнителен директор и зам. председател на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД. Също така той е:

- изпълнителен директор и член на Съвета на директорите на „Финанко“ ЕАД, с ЕИК 204666375;
- член на съвета на директорите на „Вино“ АД (в ликвидация), с ЕИК 121397741;
- управител на ДЗЗД „КОНСОРЦИУМ ФОРЕМ КОНСУЛТИНГ БЪЛГАРИЯ ООД-АЙ ТИ СИ И ООД“;

- съдружник във „Фининвест“ ООД и притежава 99% от капитала на дружеството. Дружеството е чуждестранно юридическо лице, учредено и съществуващо съгласно законите на Обединено Кралство Великобритания и Северна Ирландия;
- едноличен собственик на капитала и управляващ на дружество „Фин яхтинг“, учредено и съществуващо съгласно законите на Малта.

Илия Василев Кирчев (освободен от СД през октомври 2017) е бил изпълнителен директор и член на УС на Българска банка за развитие АД.

Костадин Божиков Мунев няма участия в други дружества или кооперации съгласно чл. 247 ал. 2 т. 4 от Търговския закон.

Членовете на СД на МФИ Джобс ЕАД в края на годината имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

Румен Митров е Изпълнителен директор и Зам. председател на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД

Костадин Мунев няма участия в други дружества или кооперации съгласно чл. 247 ал. 2 т. 4 от Търговския закон.

Николай Димитров е Изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД.

Сделки със свързани лица и дружества под общ контрол на държавата

Собственик на ББР е българската държава, в резултат от което дружествата от Групата на ББР са свързани лица с държавните органи на Република България и дружествата, в които тя упражнява контрол. В консолидираните и индивидуални финансови отчети е предоставена детайлна информация относно сделките на Групата на ББР и на ББР със свързани лица и дружествата под общ контрол на държавата.

Стратегия за развитие и бизнес цели

ББР е основен инструмент и канал за провеждане на държавни политики в икономиката, в т.ч. в целеви сфери, региони, отрасли и социални групи. Банката взаимодейства интензивно с всички останали държавни структури с цел осигуряване на максимално въздействие на насочваните публични средства в подкрепа на развитието на икономиката.

Групата на ББР функционира в условията на пълна прозрачност и прилага най-добрите практики в управлението и банковата дейност. Основна цел във функционирането на Групата е да бъдат идентифицирани и анализирани сектори на икономиката, които изпитват затруднен достъп до финансиране и да предприеме мерки за улесняване на достъпа.

Улесняването на достъпа на МСП до банково финансиране не изчерпва основните приоритети във функциониране на ББР. Групата подпомага всички усилия на правителството за ускоряване на икономическия растеж на страната, като предоставя своята експертиза и осъществява действия във всички области на неговата икономическа политика, като подпомага усвояването на средствата по структурните фондове на ЕС за България, подпомага експортния потенциал и др.

Наред с изложеното, основен принцип в дейността на Групата е да допълва пазара, да не допуска изместване на традиционните търговски банки от пазара. Дейността на Групата има за цел единствено да компенсира съществуващ пазарен недостиг във финансирането на определени сегменти и с това да коригира рисковият им профил и насърчи търговските банки да развият експозицията си към тях.

Стратегическите цели на ББР са:

- Да подпомогне икономическия ръст чрез увеличаване експозицията си в подкрепа на региони и сектори на икономиката с подтиснат растеж;
- Да подпомогне икономическия ръст в региони чрез финансиране, приоритетно синдикирано по характер, на значими и инфраструктурни по характер, инвестиции;
- Да подпомогне развитието на конкурентноспособни производства и сектори от икономиката с доказан експортен потенциал;
- Да улесни, съвместно с останалите институции в страната, достъпа до финансиране на иновативни и новосформирани фирми;
- Да улеснява и подпомага насочването на капиталови потоци към българската икономика.

Социална отговорност и политика на многообразие

През 2017 година Българската банка за развитие продължава да развива корпоративна социална отговорност, като концентрира усилията си най-вече в направлението „Уязвими социални групи“, „Култура и изкуство“ и „Наука и образование“.

С оглед на изпълняването на строго специфични функции, както са възложени от Закона за ББР, Банката провежда политика на многообразие по отношение на административните, управителните и надзорните органи в рамките на делегираните от държавата правомощия. Банката се придържа стриктно към добрите практики на недискриминация по отношение на възраст, пол или образование.

Кауза на Групата на ББР е подкрепата за социално уязвими групи като деца и младежи, лишени от родителска грижа и лица в неравностойно положение. Считаме, че благотворителността е задължителен елемент не само на корпоративната социална отговорност, но и на ежедневието на всеки от нас и служителите на Банката са солидарни с тази идея.

Уязвими социални групи

Сред инициативите в подкрепа на уязвимите социални групи може да се отличи партньорството на Българската банка за развитие с **Фондацията за социална промяна и включване (ФСПВ)**, която управлява мрежа от наблюдавани жилища, наречени „Дом Възможност“ и работи като социално предприятие чрез инициативата **НОРе Restaurant**.

Защитените жилища предоставят не само подслон на младежи, напускащи специализираните институции за деца, лишени от родителска грижа, но осигуряват подкрепа в образованието и квалификацията, намирането на работа, развиването на социални и трудови умения за справяне с „реалния“ живот след дома за деца. **НОРе Restaurant** е социално предприятие, което надгражда усилията на фондацията за социално включване на уязвими групи. Заведението дава работа на младежи от „Дом Възможност“, съгласувано с едни от най-добрите готвачи в София. Българска банка за развитие подкрепя тази инициатива, като поема заплащането на един младеж, работещ в заведението.

Банката възприема **социалното предприемачество** като успешен бизнес модел за справяне с редица обществени предизвикателства и сериозни социални проблеми, част от стратегията за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж „Европа 2020“, където една от поставените цели е извеждане от положението на бедност и социално изключване на най-малко 20 милиона души. В тази връзка ББР се стреми да подкрепя социални предприятия и чрез закупуване на корпоративни материали и сувенири от организации с благотворителна цел.

Групата успешно си партнира с **Национален фонд „Св. Никола“** при осъществяването на редица инициативи. Банката подкрепя фонда при организирането на творчески ателиета за деца и младежи, летни рехабилитационни лагери за деца с увреждания, лишени от родителска грижа, тематични екскурзии, коледни и новогодишни празници и др.

ББР установи успешно партньорство също със сдружение **„Либерални идеи за развитие и адаптация“ (ЛИРА)**, като подпомага провежданите от организацията Великденски празници за деца и възрастни с тежки увреждания.

Банката е припознала още **„Българската Коледа“** като част от своята корпоративна социална отговорност и през 2017 г., продължава да оказва подкрепа на инициативата.

Култура и изкуство

Философията на ББР е, че културата и изкуството обединяват, облагородяват, носят национална гордост и чувство за принадлежност. Част от усилията на Банката са насочени към подкрепата на културни и изкуствоведски проекти, като приоритет е поставен върху инициативи, интегриращи уязвими групи чрез изкуство, насърчаващи младите творци, съхраняването и популяризирането на българските традиции, история и култура.

Сред кампаниите на ББР в тази насока е „Култура и за мен“, която продължава и се развива през 2017 г.. В рамките на инициативата повече от 150 деца и младежи, лишени от родителска грижа посетиха театрални постановки в София, изнесени от театрална работилница „Аркадия Арт Фюжън“.

В продължение на политиката си за подкрепа на българското изкуство, сградата на ББР стана домакин на **временни експозиции на картини и скулптури** както на млади, така и на утвърдени български автори.

Групата на ББР организира също **фотоизложба с ключови проекти на банките за развитие в цял свят**, чиято роля е повишаване на познаваемостта на специфичната дейност, която тези институции реализират в своите държави. Подбраните проекти представят както интересни стартиращи и микро-бизнеси, така и мащабни транспортни, енергийни и инфраструктурни проекти.

Българска банка за развитие е възприела като своя кауза също опазването и популяризирането на българското духовно и културно-историческо наследство. Банката подкрепя инициативи и събития в тази посока, като **Международния Великденски фестивал** в гр. Босилеград, в който ежегодно взимат участие деца от български общности както от страната, така и от български диаспори в Сърбия, Македония, Украйна, Молдова и др. Сред целите на събитието е съхранението на обичаите и традициите на региона.

Образование

Българска банка за развитие вярва, че инвестицията в образованието и науката е инвестиция в бъдещето. Затова сме припознали като своя мисия подкрепата за търсещите знания, интелигентните, талантливите, амбициозните и обещаващи млади хора в България.

ББР традиционно подкрепя отборите на **Софийската математическа гимназия** при участието им на международни състезания и олимпиади по математика, информатика и физика. През 2017 година, с подкрепата на Банката те се явиха на Международния математически турнир „The Harvard – MIT mathematics tournament“, който се проведе в Бостън, САЩ.

Банката подкрепя също инициативата на сдружение „**SOS Детски селища**“ – *SOS центрове за превенция на изоставянето*, която помага на над 200 деца в риск годишно да останат в собствените си семейства, да имат равен шанс за образование и социализация. През 2017 година, фокус на благотворителната организация бе осигуряването на специалисти за експертна работа с тези деца – педагози, психолози, терапевти, които да спомогнат за допълнителната им подготовка за учебния процес.

Управленският екип в групата на ББР прилага целенасочени и последователни действия, ориентирани към изграждане на корпоративна култура, акцентираща върху индивидуалния и екипен принос на служителите за реализиране на бизнес целите на Групата, както и постигането на конкурентно възнаграждение на служителите спрямо пазара на труда.

През 2017 г., продължава да действа приетия през 2015 г. „Наръчник за управление и развитие на човешките ресурси в групата на ББР“, който е синхронизиран с най-добрите практики в областта на УЧР. Наръчникът цели гарантиране на интегриран подход и надграждащи действия в групата на ББР по привличане, наемане, развиване, мотивиране и задържане на служителите с висока експертиза, тъй като те са в основата на споделяния успех. Мотивацията и задържането на служителите като функция на този интегриран подход се постига чрез съвкупност от взаимосвързани елементи, като: политика за възнагражденията, третираща видовете възнаграждения; вътрешни правила за работна заплата, регламентираща механизма на формиране и изплащане на основното и допълнителни постоянни плащания и възнаграждения; оценяване на трудовото представяне, стимулиращо доброто изпълнение и професионална реализация на служителите, обвързани с релевантно основно и допълнително възнаграждение; социални мерки и преференции, обучение и развитие, в неразривна връзка с корпоративната култура и бизнес стратегията на Банката/Дружествата.

Програмата „Социални мерки и преференции“ обхваща всички служители на Банката, назначени на трудов договор и включва: допълнително здравно осигуряване (медицинска застраховка), застраховка Живот, представително облекло, телекомуникационни услуги, спортни дейности, облекчени условия по кредити на служители на Банката, поемане на разходи за членство в професионални организации, подкрепа на семейната среда на служителите (еднократна добавка при встъпване в брак, раждане на дете, помощ при лечение на служител или член на семейството му).

Групата на ББР акцентира върху непрекъснатата подкрепа за развитие и обучение на служителите, създавайки предпоставки за професионално израстване на финансови специалисти в рамките на единствената финансова група в България, която не приоритизира създаването на печалба, като основен фокус в дейността ѝ е подкрепата за малките и средни предприятия в България. Системата за обучение и развитие е насочена към служителите от Банката и включва различни инструменти, програми, дейности и инициативи, целящи развитието на потенциала на служителите, с цел да отговарят в най-пълна степен на потребностите, необходими за постигане на стратегическите цели на Банката. Банката се стреми да изгражда и поддържа култура на постоянно подобряване и надграждане на знанията на служителите си и тяхното самоусъвършенстване.

Настоящата Декларация за корпоративно управление е неразделна част от Доклада за дейността, приет на 20 април 2018 г. от УС на Българска банка за развитие.

ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ДИРЕКТОРИ:

СТОЯН МАВРОДИЕВ

РУМЕН МИТРОВ

Одиторско дружество с рег. № 108
„Ърнст и Янг Одит“ ООД
Полиграфия офис център
бул. „Цариградско шосе“ № 47А, ет. 4
София, п. к. 1124

Одиторско дружество с рег. № 0138
„Захаринаова и партньори“ ООД
Бул. „Константин Величков“ № 157-159
София, п.к. 1309
Одиторско дружество с рег. № 0138

Доклад на независимите одитори

До акционерите

На Българска банка за развитие АД

Доклад относно одита на индивидуалния финансов отчет

Мнение

Ние извършихме одит на приложения индивидуален финансов отчет на Българска банка за развитие АД („Банката“), включващ индивидуален отчет за финансовото състояние към 31 декември 2017 година, индивидуален отчет за всеобхватния доход, индивидуален отчет за промените в собствения капитал и индивидуален отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният индивидуален финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Банката към 31 декември 2017 година и за нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на индивидуалния финансов отчет“. Ние сме независими от Банката в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на индивидуалния финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Член на Ърнст и Янг Глобал

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на индивидуалния финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на индивидуалния финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси. За всеки въпрос, включен в таблицата по-долу, описанието на това как този въпрос беше адресиран при проведения от нас одит, е направено в този контекст.

Ние изпълнихме нашите отговорности, описани в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на индивидуалния финансов отчет“, в т.ч. по отношение на тези въпроси. Съответно, нашият одит включи изпълнението на процедури, разработени в отговор на нашата оценка на рисковете от съществени неправилни отчитания в индивидуалния финансов отчет. Резултатите от нашите одиторски процедури, включително процедурите, изпълнени да адресират въпросите по-долу, осигуряват база за нашето мнение относно одита на приложения индивидуален финансов отчет.

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

Обезценка на предоставени кредити и аванси на клиенти

Оповестяванията на Банката по отношение на обезценка на предоставени заеми на клиенти са включени в **Пояснителна бележка 4.1. „Кредитен риск“**, **Пояснителна бележка 18 „Предоставени кредити и аванси на клиенти“** и **Пояснителна бележка 12 „Разходи за/(Приходи от реинтегрирани) обезценки и провизии“** към индивидуалния финансов отчет.

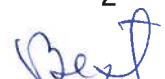
Кредитите и аванси на клиенти представляват съществена част (28%) от общите активи на Банката към 31 декември 2017 година. Както е оповестено в Пояснителни бележки 4.1. „Кредитен риск“, 18 „Предоставени кредити и аванси на клиенти“ и 12 „Разходи за/(Приходи от реинтегрирани) обезценки и провизии“, ръководството на Банката определя загубата от обезценка на кредити и аванси на клиенти, за които са идентифицирани обективни доказателства за обезценка, на индивидуална база. Брутната стойност на тези кредити към 31 декември 2017 година е 228,995 хиляди лева (27% от общата брутна стойност на кредити и аванси на клиенти) и съответната натрупана загуба от обезценка за тях е 155,173 хиляди лева.

Определянето на загуби от обезценка на кредити и аванси на клиенти е свързано с прилагането на значителни преценки и предположения от ръководството най-вече относно периода и сумите на очакваните бъдещи парични потоци, включително от реализиране на обезпечения, както и на определяне на рисковата категория според кредитния риск.

В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други такива, включиха:

- Оценяване и тестване на оперативната ефективност на ключови контроли в процеса по мониторинг на кредити и аванси в Банката и изчисляването на загуби от обезценка. Ние включихме нашите експерти по Информационни технологии (ИТ) в извършването и оценяването и на общите ИТ контроли на вътрешната информационна система на Банката, използвана в процеса по мониторинг на кредити и аванси на клиенти.
- Извършване на аналитични процедури на база на детайлни данни, за да оценим взаимовръзките на тенденциите в отчетените разходи за загуби от обезценка спрямо тенденциите в развитието на кредитния портфейл на Банката.
- Извършване на тестове и анализи, на базата на рисково-базирана извадка от кредити и аванси на клиенти, за които Банката не е идентифицирала обективни доказателства за обезценка, с цел оценка на тяхната коректна класификация в съответна рискова категория според кредитния риск от страна на Банката.

2

Поради съществеността на кредитите и аванси на клиенти, за които има идентифицирани обективни доказателства за обезценка като елемент на индивидуалния финансов отчет на Банката, както и присъщата несигурност при използването на преценки и предположения от Ръководството на Банката при изчисленията на обезценката на кредити и аванси на клиенти, ние сме определили този въпрос като ключов одиторски въпрос.

- За рисково-базирана извадка от кредити и аванси на клиенти, като се фокусирахме върху онези, чиято обезценка би имала потенциално най-значителен ефект върху индивидуалния финансов отчет, ние извършихме специфичен анализ на използваните от Банката предположения при определянето на сумата на очакваните бъдещи парични потоци, в това число от реализация на обезпечения. Ние използвахме наши вътрешни експерти по оценки, които да ни подпомогнат при оценката на реализируемата стойност на обезпеченията, на извадкова база.
- Извършване на одиторски процедури за последващи събития, насочени към развитието на кредитите и аванси на клиенти от посочената извадка в предходния параграф след отчетната дата, за да оценим последователността на предположенията, използвани от Банката за очакваните бъдещи парични потоци.
- Оценка на адекватността и уместността на оповестяванията в индивидуалния финансов отчет на Банката, свързани с изложеността ѝ на кредитен риск и за загубите от обезценка на кредити и аванси на клиенти.

Друга информация, различна от индивидуалния финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, включващ информация относно дейността на Банката в ролята ѝ на инвестиционен посредник, и в т.ч. декларация за корпоративно управление, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва индивидуалния финансов отчет и нашия одиторски доклад, върху него, която получихме преди датата на нашия одиторски доклад.

Нашето мнение относно индивидуалния финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на индивидуалния финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с индивидуалния финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за индивидуалния финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и представянето на този индивидуален финансов отчет, който дава вярна и честна представа в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на индивидуалния финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Банката или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Банката.

Отговорности на одитора за одита на индивидуалния финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали индивидуалният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този индивидуален финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в индивидуалния финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Банката.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в индивидуалния финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Банката да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на индивидуалния финансов отчет, включително оповестяванията, и дали индивидуалният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на индивидуалния финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на общественя интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 година от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставят за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от индивидуалния финансов отчет и одиторския доклад върху него“, по отношение на доклада за дейността, включващ информация относно дейността на Банката в ролята ѝ на инвестиционен посредник, и в т.ч. декларацията за корпоративно управление, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становища относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа, приложими в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, съответства на индивидуалния финансов отчет.
- б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- в) В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100 (н), ал. 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- „Ърнст и Янг Одит“ ООД и „Захаринаова и партньори“ ООД са назначени за задължителни одитори на индивидуалния финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2017 година на Българска банка за развитие АД („Банката“) от общото събрание на акционерите, проведено съответно, на 23 май 2017 година за период от една година и на 13 ноември 2017 г. за период от една година.
- Одитът на индивидуалния финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2017 година на Банката представлява трети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „Ърнст и Янг Одит“ ООД и първи пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „Захаринаова и партньори“ ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Банката, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Банката.

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“
ООД:

Николай Гърнев
Управител и

Регистриран одитор, отговорен за одита

Одиторско дружество „Захаринаова и
партньори“ ООД:

Димитрина Захаринаова
Управител и

Регистриран одитор, отговорен за одита

23 април 2018 година
гр. София, България

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ
към 31 декември 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Бележка	Към 31.12.2017	Към 31.12.2016
Активи			
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в			
Централната банка	16	447,648	78,521
Вземания от банки	17	198,379	274,011
Ценни книжа на разположение за продажба	21	230,903	264,368
Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	699,680	722,744
Активи, държани за продажба	25	9,924	4,657
Текущи данъчни вземания	26	1,596	-
Ценни книжа, държани до падеж	20	594	1,384
Други активи	26	686	150
Вземания от Републиканския бюджет	19	737,516	424,470
Активи, придобити от обезпечения	26	15,875	11,372
Инвестиционни имоти	24	7,702	7,702
Инвестиции в дъщерни дружества	22	87,643	87,643
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	23	32,949	33,698
Активи по отсрочени данъци	14	1,148	1,265
Общо активи		2,472,243	1,911,985
Пасиви			
Депозити от кредитни институции	27	33,909	43,737
Текущи данъчни задължения		-	1,813
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	28	790,590	709,549
Други пасиви	32	2,499	1,123
Провизии	31	930	3,319
Привлечени средства от международни институции	29	869,822	379,998
Други привлечени средства	30	17,492	17,679
Общо пасиви		1,715,242	1,157,218
Собствен капитал			
Акционерен капитал	33	601,774	601,774
Неразпределена печалба		20,145	42,920
Преоценъчен резерв по ценни книжа на разположение за продажба	34	4,947	3,481
Резерви	34	130,135	106,592
Общо собствен капитал		757,001	754,767
Общо пасиви и собствен капитал		2,472,243	1,911,985

Приложените бележки 1 до 38 са неделима част от този финансов отчет. Индивидуалният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие АД на 20 април 2018 г.

Стоян Мавродиев
Главен изпълнителен директор

Румен Митров
Изпълнителен директор

Николай Димитров
Изпълнителен директор

Иван Личев
Главен счетоводител
Съставител

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 23 април 2018 година

Одиторско дружество „Брнст и Янг Одит“ ООД:

Одиторско дружество „Захаринава и партньори“ ООД:

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Бележка	2017	2016
Приходи от лихви	6	60,748	60,237
Разходи за лихви	6	(5,754)	(3,665)
Нетен лихвен доход	6	54,994	56,572
Приходи от такси и комисиони	7	2,215	2,314
Разходи за такси и комисиони	7	(34)	(35)
Нетен доход от такси и комисиони	7	2,181	2,279
Нетен доход от операции в чуждестранна валута	8	409	760
Нетна печалба/(загуба) от ценни книжа на разположение за продажба	9	188	20
Нетна печалба от финансови инструменти, държани за търговане	10	-	45
Други приходи от дейността	11А	2,514	2,469
Други разходи за дейността	11Б	(816)	(1,835)
(Разходи)/приходи за/от реинтегрирани обезценки и провизии	12	(20,774)	3,147
Оперативен доход		38,696	63,457
Разходи за персонала	13А	(9,932)	(8,382)
Общи и административни разходи	13Б	(5,407)	(6,946)
Разходи за амортизации	23	(1,091)	(545)
Печалба преди данъци		22,266	47,584
Разход за данък върху печалбата	14	(2,121)	(4,664)
Нетна печалба за годината		20,145	42,920
Друг всеобхватен доход			
<i>Статии, които не се прекласифицират в печалбата или загубата:</i>			
Актьорски печалби/(загуби) по планове с дефинирани приходи, нетно от данъци	32	(63)	23
<i>Статии, които впоследствие се прекласифицират в печалбата или загубата:</i>			
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба	15	1,466	2,903
Общо друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		1,403	2,926
Общо всеобхватен доход за годината		21,548	45,846

Приложените бележки 1 до 38 са неделима част от този финансов отчет. Индивидуалният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие АД на 20 април 2018 г.

Стоян Мавродиев
Главен изпълнителен директор

Румен Митров
Изпълнителен директор

Николай Димитров
Изпълнителен директор

Иван Личев
Главен счетоводител
Съставител

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 23 април 2018 година

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД:	Одиторско дружество „Захаринова и партньори“ ООД:
---	---

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
ЗА ГОДИНАТА ПРИКЛЮЧАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Акционерен капитал	Законови резерви	Допълнителни резерви	Преоценъчен резерв по ценни книжа на разположение за продажба	Неразпределена печалба	Общо
Към 1 януари 2016	601,774	54,929	13,875	578	37,765	708,921
Общо всеобхватен доход за периода	-	-	-	-	42,920	42,920
Печалба	-	-	-	-	-	2,926
Друг всеобхватен доход, нетно от данъци	-	-	23	2,903	-	2,926
Общо всеобхватен доход за периода	-	-	23	2,903	42,920	45,846
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал	-	-	-	-	-	-
Дивиденди към акционери	-	-	-	-	-	-
Трансфер между резерви въз основа на решение на акционерите	-	3,776	33,989	-	(37,765)	-
Общо сделки с акционери	-	3,776	33,989	-	(37,765)	-
Към 31 декември 2016	601,774	58,705	47,887	3,481	42,920	754,767
Общо всеобхватен доход за периода	-	-	-	-	20,145	20,145
Печалба	-	-	(63)	1,466	-	1,403
Друг всеобхватен доход	-	-	(63)	1,466	20,145	21,548
Общо всеобхватен доход за периода	-	-	(63)	1,466	20,145	21,548
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал	-	-	-	-	-	-
Дивиденди към акционери	-	4,292	19,314	-	(19,314)	(19,314)
Разпределение на печалба	-	4,292	19,314	-	(23,606)	-
Общо сделки с акционери	-	4,292	19,314	-	(42,920)	(19,314)
Към 31 декември 2017	601,774	62,997	67,138	4,947	20,145	757,001

Приложените бележки от 1 до 38 са неделима част от този финансов отчет. Индивидуалният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие АД на 20 април 2018 г.

Стоян Мавродиев
Главен изпълнителен директор

Румен Митров
Изпълнителен директор

Николай Димитров
Изпълнителен директор

Иван Личев
Главен счетоводител

Съставител

Финансов отчет, върху който сключили одиторски доклад с дата: 23 април 2018 година

Одиторско дружество „Захариева и Партньори ООД“

Одиторско дружество „Захариева и Партньори ООД“

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	<u>Бележка</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба за годината		20,145	42,920
Корекции за:			
Приходи от дивиденди	11	(1,393)	(983)
Разходи/ (Приходи) от реинтегрирани обезценки на кредити	12	23,091	(5,108)
Разходи/(Приходи) за/от провизии по гаранции	12	(2,514)	1,542
Загуби от обезценки на ценни книжа на разположение за продажба	9	-	-
Загуби от преоценка на инвестиционни имоти	11	-	240
Загуби от обезценки и продажба на други активи	12	194	419
Печалби от преоценка на финансови инструменти, държани за търгуване		-	(312)
Нетна печалба от преоценка на валутни активи и пасиви	8	10	(58)
Разходи за амортизации	23	1,091	545
Печалба от продажба на имоти придобити от обезпечения		(196)	-
Балансова стойност на отписани активи	23	32	33
Разход за данък печалба	14	2,121	4,664
		42,581	43,902
Изменение на:			
Резервен обезпечителен фонд при БНБ		-	47
Вземания от банки		35,020	24,151
Кредити и вземания		(1,724)	(84,295)
Предоставени кредити на Републиканския бюджет		(312,350)	(394,585)
Ценни книжа на разположение за продажба		34,931	(41,285)
Финансови инструменти, държани за търгуване		-	(305)
Активи, държани за продажба	25	(9,417)	(2,755)
Други активи		(536)	(1,598)
Депозити от кредитни институции		(9,828)	41,664
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции		81,030	12,704
Провизии		122	-
Други пасиви		1,376	420
Паричен поток използван в оперативна дейност		(138,795)	(401,935)
Платени данъци от печалбата		(5,413)	(3,400)
Нетен паричен поток използван в оперативна дейност		(144,208)	(405,335)
Паричен поток от инвестиционна дейност			
Парични плащания за придобиване на имоти машини и съоръжения и нематериални активи		(348)	(9,749)
Постъпления от продажба на имоти машини и съоръжения и нематериални активи		7	28
Постъпления от падеж на ценни книжа, държани до падеж		791	610
Постъпления от продажба на активи придобити от обезпечения		796	-
Постъпления от инвестиционни имоти		480	-
Получени дивиденди от инвестиции в дъщерни дружества		1,393	982
Нетен паричен поток използван в инвестиционна дейност		3,119	(8,129)
Паричен поток от финансова дейност			
Платени дивиденди на собствениците на капитала		(19,313)	-
Платени суми по издадени облигационни заеми		-	-
Платени суми по други привлечени средства		(186)	(10,302)

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 23 април 2018 година

Одиторско дружество „Брнст и Янг Одит“ ООД:	Одиторско дружество „Захаринава и партньори“ ООД:
---	---

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Получени суми по други привлечени средства		-	-
Получени суми по привлечени средства от международни институции		556,939	285,435
Платени суми по привлечени средства от международни институции		(67,837)	(89,704)
Нетен паричен поток използван от/използван във финансова дейност		469,603	185,429
Нетно намаление на паричните средства и паричните еквиваленти		328,514	(228,035)
Парични средства и парични еквиваленти в началото на периода	36	193,102	421,137
Парични средства и парични еквиваленти в края на периода	36	521,616	193,102
Оперативни парични потоци, свързани с лихви			
Постъпления от лихви		49,294	50,026
Платени лихви		(5,290)	(2,696)

Приложените бележки от 1 до 38 са неделима част от този финансов отчет. Индивидуалният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие АД на 20 април 2018 г.

 Стоян Мавродиев Главен изпълнителен директор	 Румен Митров Изпълнителен директор	 Николай Димитров Изпълнителен директор	 Иван Личев Главен счетоводител Съставител
---	--	---	--

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 23 април 2018 година

Одиторско дружество „Бърст и Янг Одит“ ООД:	Одиторско дружество „Захаринова и партньори“ ООД:
---	---

 БЪРСТ И ЯНГ ОДИТ ООД
 София
 Рег. № 108

Взехт

 ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО
 София
 Рег. № 138
 ЗАХАРИНОВА И ПАРТНЬОРИ ООД

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА

Финансовият отчет на Българска банка за развитие АД („Дружеството“) за годината, приключваща на 31 декември 2017 г., е одобрен за издаване съгласно решение на Управителния съвет от 20 април 2018 г.

Българска банка за развитие АД е акционерно дружество, регистрирано в Търговския регистър с ЕИК 121856059, със седалище гр. София, област София-град, България и адрес на управление ул. Дякон Игнатий № 1. Финансовата година на Банката приключва на 31 декември.

Българска банка за развитие АД (ББР/Банката) е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество в България под наименованието „Насърчителна банка“ АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие (ДВ бр.43/29.04.2008 г.). С него е уредена структурата и обхвата на дейността на Банката, включително и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества. По силата на този закон функциите, всички права и задължения са приложени към Насърчителна банка АД. Съгласно изискване на закона е проведено Общо събрание на акционерите (26.06.2008 г.), на което е променено наименованието ѝ на „Българска банка за развитие“ и уставът ѝ е приведен, в съответствие с новите законови изисквания към Банката.

Банката притежава лиценз за банкова дейност, издаден от Българска народна банка (БНБ) на 25.02.1999 г. и с последна актуализация от 16.11.2009 г. (поради новия закон за кредитните институции (ЗКИ)) и може да осъществява всички банкови операции, разрешени от българското законодателство. Банката също така е лицензиран инвестиционен посредник.

Банката е била създадена още от самото начало със специална цел - да подкрепя изпълнението на икономическата политика на държавата по отношение на финансиране развитието на бизнеса на малките и средни предприятия (МСП), включително за подкрепяне на техните възможности и инициативи за осъществяване на инвестиции и износ. С приемането на Закона за Българската банка за развитие през 2008 г. тази цел е допълнително доразвита в заложените по закон цели, принципи и обхват на дейност на Банката.

Кредитната дейност на Банката е ориентирана към: предекспортно и експортно кредитиране на малки и средни предприятия; кредитиране чрез банки-посредници или пряко на други видове дейности на малки и средни предприятия; рефинансиране на банки, кредитиращи малки и средни предприятия, финансиране на инвестиции извън страната на малки и средни предприятия. Основните цели на Банката са подобряване, стимулиране и развитие на общия икономически, експортен и технологичен потенциал на малките и средни предприятия чрез улесняване на достъпа им до финансиране; привличане и управление на средносрочни и дългосрочни местни и чуждестранни ресурси, необходими за реализиране на икономическото развитие на страната; прилагане на схеми и инструменти за финансиране на публични инвестиции и проекти, които са приоритетни за икономиката на страната; привличане на средства и управление на проекти от международни финансови и други институции; привличане на средства и предоставяне на финансиране с цел намаляване на регионалните дисбаланси в страната; финансиране на проекти на местни компании, създаващи експорт, иновации, висока заетост и/или добавена стойност; финансиране на приоритетни сектори от икономиката, съгласно приетата правителствена политика за икономическо развитие.

Българска банка за развитие АД има двустепенна структура на управление, която се състои от Надзорен съвет (НС) и Управителен съвет (УС). През 2017 г. е имало промени в структурата на органите на управление. Надзорният съвет и Одитният Комитет представляват лицата натоварени с общо управление. Към 31 декември 2017 година Надзорният съвет на ББР (НС) има следния състав: Лъчезар Димитров Борисов – председател на НС, Митко Емилов Симеонов- зам. председател и член на НС, Велина Илиева Бурска– член на НС.

Съставът на Управителния съвет на ББР към 31 декември 2017 г. е следният: Стоян Тодоров Мавродиев – Председател на УС и главен изпълнителен директор, Румен Димитров Митров – зам. Председател/член на УС и изпълнителен директор, Николай Димитров Димитров – член на УС и изпълнителен директор и Илия Василев Кирчев – Член на УС.

Банката се представлява съвместно от всеки двама от тримата изпълнителни директори.

Към 31.12.2017 г., в Банката работят 171 служители (31.12.2016 г.: 153).

В Закона за Българската банка за развитие (2008 г.) е предвидено учредяването на две дъщерни акционерни дружества на Банката – Фонд за капиталови инвестиции и Национален гаранционен фонд (Бележка № 23).

Фондът за капиталовите инвестиции все още не е учреден към 31.12.2017 г.

Към 31.12.2017 г., Българска банка за развитие АД няма открити клонове.

Банката е започнала процеса на изготвяне на своя консолидиран годишен финансов отчет за 2017 г. в съответствие с МСФО за 2017 г., в който отчет ще е включен и настоящият индивидуален годишен финансов отчет. Съгласно планираните дати ръководството очаква консолидираният финансов отчет да бъде одобрен за издаване не по-късно от 27 април 2018 г., след която дата отчетът ще бъде публично на разположение на трети лица.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Приложими стандарти

Този индивидуален финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приложими в Европейския Съюз.

Този финансов отчет е изготвен на индивидуална основа. Банката изготвя консолидиран финансов отчет, съгласно Закона за счетоводство. Този индивидуален финансов отчет следва да се разглежда заедно с консолидирания финансов отчет.

База за изготвяне

Изявление за съответствие

Финансовият отчет на Дружеството е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския съюз („МСФО, приети от ЕС“). Отчетната рамка „МСФО, приети от ЕС“ по същество е определената национална счетоводна база МСС, приети от ЕС, регламентирани със Закона за счетоводството и дефинирани в т.8 от неговите Допълнителни разпоредби.

Настоящият индивидуален финансов отчет е изготвен на база историческа цена с изключение на:

- Деривативни инструменти, които се отчитат по справедлива стойност;
- Инструменти, държани за търговия и други инструменти, които се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно оценена;
- Инструменти на разположение за продажба, които се отчитат по справедлива стойност, при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно оценена;
- Инвестиционни имоти, активи държани за продажба и активи, придобити от обезпечения, които се отчитат по справедлива стойност, намалена с разходите за продажба и нетна реализируема стойност (която при активите придобити от обезпечения е справедлива стойност, намалена с разходите за продажба), при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно оценена.

Действащо предприятие

Ръководството на Банката е извършило оценка на способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие и е уверено в наличието на достатъчни ресурси за продължаване на нормална дейност в обозримо бъдеще. В допълнение, Ръководството не вижда съществена несигурност, която би могла да постави под съмнение способността на Банката да продължи да действа като действащо предприятие. С оглед на горното, настоящите финансови отчети са изготвени на база действащо предприятие.

Степен на ликвидност и матуритетна структура

Банката представя индивидуалния отчет за финансовото си състояние най-общо по степен на ликвидност. Анализ относно възстановяването на активите или уреждането на пасивите в рамките на дванадесет месеца след датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние (текущи) и след повече от 12 месеца след датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние (нетекучи) е представен в приложенията към индивидуалния финансов отчет (бележка 4.3).

Съпоставимост на данните

Финансовият отчет предоставя сравнителна информация по отношение на предходния период.

Валута на представяне

Този индивидуален финансов отчет е представен в хиляди лева, функционалната валута на отчетната единица.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Приблизителни счетоводни оценки

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени по-долу.

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

а) Загуби от обезценка на кредити и аванси

Месечно, Банката извършва преглед на своите кредитни портфейли с цел да установи наличие и изчисли загубите от обезценката. При определяне на това дали да се включи загуба от обезценка в индивидуалния отчет за всеобхватния доход, ръководството на Банката преценява дали са налице и какви са видимите индикатори и данни, които посочват, че съществува измеримо намаление на очакваните парични потоци от кредитния портфейл като цяло, или респективно - намаление, свързано с конкретен кредит/компонент от този портфейл. Такива индикатори и данни са тези, които посочват съществуването на неблагоприятна промяна във възможностите за плащане от страна на кредитополучателите от определена група или от конкретен кредитополучател, или наличие на национални, икономически или други условия, които са свързани с определен риск за дадена група/вид кредити.

Основните показатели за определяне на рисковите групи са финансово състояние на длъжника и изпълнение на проекта, финансиран от кредита, проблеми в обслужването, включително просрочие на лихви и падежирали главници, източници за погасяване и предоставено обезпечение, като вид и възможност за реализация. Допълнително, за кредитите, приети за гарантиране от ЕИФ, се признава загуба от обезценка след приспадане на частта, поета от Фонда (Бележка № 4.1).

При определянето на схемата на бъдещите парични потоци, ръководството на Банката използва приблизителни оценки, преценки и предположения на базата на историческия си опит за загуби от активи, които притежават сходни характеристики на кредитен риск, както и на обективни доказателства за обезценка на портфейла от неизкрystalизирала в конкретен негов компонент, загуба. Аналогичен подход се използва и за оценка на ниво индивидуална кредитна експозиция, като се взема предвид и качеството на обезпеченията. Методологията и използваните предположения, за извършване на приблизителна оценка на размера и периода за получаване на бъдещите парични потоци, се преглеждат редовно, за да се минимизират разликите между направената приблизителна оценка на загубите и размера на действителните загуби (Бележка № 12, 18).

През 2017 г. , е извършен ретроспективен исторически анализ на реалните загуби по кредити с цел да се актуализира прилаганият процент за обезценка на кредити на портфейлен принцип. Вследствие на този анализ и на разширения обхват на индивидуалния преглед за обезценка , прилаганият процент за обезценка на портфейлна база е в размер от 0%.(2016: 0%).

б) Оценка на финансови инструменти на разположение за продажба, некотируани на фондов пазар

Банката класифицира като финансови активи на разположение за продажба притежавани от нея инвестиции под формата на акции в дружества/предприятия (под 20% в капитала им) в непублични дружества, които са придобити с цел установяване и развитие на стопански отношения от значение за нея. Ръководството е преценило и приело те да се оценяват по цена на придобиване (себестойност), тъй като не съществуват достатъчно надеждни източници и методи за определяне на техните справедливи стойности и заради специфичния, затворен начин на търгуването им, до момента, в който възникнат нови обстоятелства, позволяващи формиране на разумни предположения и достоверна оценка на справедливата им стойност.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност (продължение)

б) Оценка на финансови инструменти на разположение за продажба, некотируани на фондов пазар (продължение)

Към края на всеки отчетен период, Банката прави анализ и преценка дали съществуват индикатори за обезценка на нейните инвестиции. Като основен индикатор се приема значително и продължително намаляване на собствения капитал на дружеството/предприятието в което е инвестирано, вкл. под нивото на регистрирания основен акционерен капитал. В тези случаи обезценката се определя със съдействието на лицензиран оценител, но най-малката сума, която се отчита е разликата между цената на придобиване (себестойността) и оценката на участието по метода на собствения капитал, вкл. с допълнителни корекции на нетните активи, при необходимост. В случаите на частични продажби през отчетния период на подобни акции, останалите в индивидуалния отчет за финансовото състояние на Банката издадени от същия емитент се преоценяват по цена, по която е извършена продажбата (Бележка № 9, 21).

в) Обезценка на финансови инструменти на разположение за продажба, котируани на фондов пазар

Към 31.12.2017 г., Банката е направила подробен сравнителен анализ на промените в движението на борсовите цени на националния фондов пазар по отношение на притежаваните от нея акции на публични дружества.

За инвестициите в дружества, чиито акции са регистрирани за търговия на Българската фондова борса, ръководството е извършило проучване и анализи и счита, че могат да се оценяват последващо по справедлива стойност, определяна директно на база реализирани сделки на борсовия пазар през последния месец на финансовата година (Ниво 1). Допълнително, приложените цени са анализирани за тенденцията в поведението на борсовите цени на съответните ценни книжа поне за последните три месеца на годината, и респективно до датата на издаване на индивидуалния финансов отчет. (Бележка № 9, 15, 21).

За всички инвестиции в ценни книжа на разположение за продажба, държани от Банката повече от една година спрямо датата на придобиване, е направен и специален анализ на наблюдаваното движение/волатилност на борсовите им цени и на справедливите им стойности, определени по алтернативни оценъчни методи, за период до 18 месеца спрямо 31 декември, за да се определи дали са налице условия за продължителна и съществена обезценка.

г) Провизии по издадени банкови гаранции

Банката извършва преглед на своите условни ангажименти с цел да установи дали са възникнали събития, които да потвърждават в голяма степен вероятността да изтекат ресурси на Банката за погасяване на задължение. В случай на възникнали събития, Банката провизира задължението си до стойността на бъдещите си разходи, свързани с изходящите потоци от стопански изгоди/плащания. Тези разходи/загуби се определят на база на настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци, представляващи разликата между задължението за плащане и евентуалните входящи потоци от последващи регресни искове към трети лица (Бележка № 12, 35).

д) Актюерски изчисления

При определяне на настоящата стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани методи и изчисления на актюери, базирани на предположения за смъртност, текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Банката (Бележка № 32).

е) Оценка на инвестиционни имоти

При определяне на справедливата стойност на инвестиционните имоти са използвани становища и оценки от лицензирани независими оценители, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Банката. Оценките са направени, използвайки различни подходи за оценка – метод на възстановителната стойност, метод на капитализиране на доходите, метод на пазарните сравнения, като за всеки метод е определена тежест за достигане на крайната справедлива стойност на инвестиционните имоти към края на отчетния период. (Бележка № 24).

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност (продължение)

ж) Активи, придобити от обезпечения

Активите, придобити от обезпечения включват активи, които банката е придобила в резултат на кредити в неизпълнение. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност. Нетната реализируема стойност се определя на базата на оценки от лицензирани независими оценители, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Банката.

з) Справедлива стойност на финансовите инструменти

Когато справедливите стойности на финансовите активи и пасиви в индивидуалния отчет за финансовото състояние, не могат да бъдат получени от активни пазари, те се определят с помощта на различни техники за оценяване, които включват използването на математически модели. Базовите данни за тези модели са извлечени от индикатори, които се наблюдават на финансовите пазари, където това е възможно, в противен случай се правят допускания за установяване на справедливи стойности. Допусканията вземат предвид фактори, свързани с ликвидност, волатилност за по-дългосрочни деривативи и дисконтни проценти, предсрочни плащания и предположения за неизпълнение, свързани с ценни книжа, обезпечени с активи.

2.1 Промени в счетоводните политики и оповестявания

Нови и изменени стандарти и разяснения

Счетоводните политики на Дружеството са последователни с тези, прилагани през предходния отчетен период, с изключение на следните изменени МСФО, възприети от 1 януари 2017 г.

МСС 12 Данъци върху дохода (Изменения) – Признаване на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби

Измененията дават разяснения относно отчитането на отсрочените данъчни активи за нереализирани загуби, за да се преодолеят различията, които възникват в практиката при прилагането на МСС 12 по отношение на: приспадаеми временни разлики, възникващи от намаление в справедливата стойност; възстановяване на активи по стойност, по-голяма от тяхната балансова стойност; наличие на вероятна бъдеща облагаема печалба; комбинирано спрямо индивидуално оценяване. Възприемането на измененията не е оказало влияние върху финансовото състояние на Банката.

МСС 7 Отчет за паричните потоци (Изменения): Инициатива по оповестяване

Целта на настоящите изменения е да позволи на потребителите на финансови отчети да оценят промените в пасивите, произтичащи от финансова дейност, в това число промените, свързани с паричните потоци и непаричните промени. Измененията посочват, че един от начините за изпълнение на изискването за оповестяване е като се приложи таблично равнение между началните и крайните салда в отчета за финансовото състояние на пасивите, произтичащи от финансова дейност, включително промени от парични потоци от финансова дейност, промени от придобиването или загубата на контрол върху дъщерни предприятия или други дейности, ефект от промените във валутни курсове, промени в справедливите стойности и други промени. Измененията оказват влияние единствено върху представянето и нямат ефект върху финансовото състояние или резултати от дейността на Дружеството.

2.2 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

По-долу са представени накратко публикуваните стандарти, които все още не са действащи или не са приложени по-рано от Банката към датата на издаване на настоящия финансов отчет. Оповестено е как в разумна степен може да се очаква да бъдат повлияни оповестяванията, финансовото състояние и резултатите от дейността, когато Банката възприеме тези стандарти за първи път. Това се очаква да стане, когато те влязат в сила.

МСФО 9 Финансови инструменти: класификация и оценяване

Стандартът е в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като по-ранното му прилагане е позволено. През юли 2014 г. СМСС публикува окончателната версия на МСФО 9 Финансови инструменти, която замени МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване, както и всички предишни версии на МСФО 9. МСФО 9 обединява и трите аспекта на проекта за счетоводно отчитане на финансовите инструменти: класификация и оценяване, обезценка и счетоводно отчитане на хеджирането. С изключение на счетоводното отчитане на хеджирането се изисква ретроспективно прилагане, но предоставянето на сравнителна информация не е задължително. По отношение на счетоводното отчитане на хеджирането, изискванията на стандарта се прилагат за бъдещи периоди, с някои ограничени изключения.

Банката планира да възприеме новия стандарт на датата на влизането му в сила – 1 януари 2018 г., като няма да преизчислява сравнителната информация. Ефектите от първоначалното прилагане на МСФО 9 ще бъдат отчетени в салдото на неразпределената печалба на 1 януари 2018 и ще бъдат оповестени във финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

Подготовка за прилагане на МСФО 9

Подготовката за прилагане на МСФО 9 е започнала през 2017 г. със създаването на работна група за имплементиране на МСФО 9. Работата по проекта е извършена по програма, утвърдена от ръководството на Банката и е преминала през следните ключови фази:

- Преглед на класификацията и оценката на финансовите активи за съответствие с критериите за класификация и оценка на МСФО 9 и въвеждане на нови счетоводни сметки на Банката;
- Разработване на нова методология за обезценка на финансови активи;
- Въвеждане на промени в информационните системи и процеси.

През декември на 2017 г., с цел осигуряване на плавен преход към новия стандарт и оценка на потенциалния ефект от влизането му в сила, Банката е извършила паралелно приключване на годината, с цел тестване на новата модул за изчисление на обезценки и провизии. До края на януари 2018 г., всички планирани дейности по проекта са приключени и тестовите са преминали успешно, като са отчетени и новите обезценки и провизии по МСФО 9 към 01 януари 2018 г.

Банката признава финансов актив или финансов пасив в отчета си за финансовото състояние, тогава и само тогава, когато е част от съществуващо договорно отношение, уреждащо инструмента.

Банката класифицира финансовите активи, както измервани впоследствие по амортизирана стойност, справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата въз основа на:

- а) бизнес модел на банката за управление на финансовите активи (или под-портфейл от финансови активи) и
- б) характеристиките на договорния паричен поток на финансовия актив.

Независимо от избора си по отношение на подхода за измерване, Банката има възможност при първоначалното признаване да определи неотменимо определен финансов актив като оценяван по справедлива стойност в печалбата или загубата, ако това елиминира или значително намалява несъответствието в оценката или признаването, което в противен случай би възникнало от оценяването на активи или пасиви или от признаването на печалби и загуби от тях на различна основа, както е описано по-долу:

- а) Ако Банката има пасиви по застрахователни договори, чието оценяване включва текуща информация и финансови активи, които тя счита за свързани и които в противен случай биха били оценени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или амортизирана стойност.
- б) Ако банката има финансови активи, финансови пасиви или и двете, които споделят рисковите си характеристики и това води до противоположни промени в справедливата стойност, които са склонни взаимно да се компенсират.
- в) Ако банката има финансови активи, финансови пасиви или и двете, които споделят рисковите си характеристики, което води до противоположни промени в справедливата стойност, които имат възможност да се нетират, и нито един от финансовите активи или финансови пасиви не отговаря на изискванията за определяне като хеджиращ инструмент, тъй като те не се оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансов актив се оценява по амортизирана стойност, ако едновременно са изпълнени следните две условия:

- а) Финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансови активи, за да се съберат договорните парични потоци (Hold to Collect); и
- б) Договорните условия на финансовия актив дават основание за възникване на парични потоци, които са единствено плащания на главници и лихви върху неизплатената главница, на определени дати.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.2 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

МСФО 9 Финансови инструменти: класификация и оценяване (продължение)

Финансов актив се оценява по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, ако едновременно са изпълнени следните две условия:

- а) Финансовият актив е държан в рамките на бизнес модел, чиято цел се постига чрез събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи и
- б) Договорните условия на финансовия актив дават основание за възникване на парични потоци, които са единствено плащания на главници и лихви върху неизплатената главница, на определени дати.

Финансов актив се оценява по справедлива стойност в печалбата или загубата, освен ако не се оценява по амортизирана стойност или по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход в съответствие с посочените критерии.

При първоначалното признаване Банката може да направи неотменим избор да представи в справедливата стойност в друг всеобхватен доход последващи промени в инвестиция в капиталов инструмент, която не е държана за търгуване, или не е условно възнаграждение, признато от приобретател в бизнес комбинация, към която се прилага МСФО 3.

Рекласификация на финансови активи

Когато и само когато Банката промени своя бизнес модел за управление на финансови активи, тя прекласифицира всички засегнати финансови активи, в съответствие с изискванията за класификация на активи. В случай, че Банката приложи такава прекласификация на финансовите активи, тя я прилага занапред, от датата на прекласификация. Банката не преизчислява признати в миналото печалби, загуби (включително печалби или загуби от обезценка) или лихви.

Оценка и измерване

При първоначално признаване, в случай на финансов актив или пасив, който не се отчита по справедлива стойност в печалбата или загубата, Банката измерва финансов актив или финансов пасив по справедлива стойност, вземайки предвид като евентуално увеличение и/или намаление разходи по сделката, които са пряко свързани с придобиването или създаването на финансовия актив или пасив.

Определяне на бизнес модела

Банката дефинира "бизнес модел с основна цел задържане на финансови активи за събиране на договорни парични потоци" като бизнес модел, при който финансовите активи на банката се управляват за да се реализират парични потоци чрез събиране на договорни плащания през жизнения цикъл на инструмента. Банката може да използва този бизнес модел и в случай на конвертиране на продажба на активи с повишен кредитен риск или с цел намаляване на концентрационния риск.

Банката определя "бизнес модел, с основна цел едновременно събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи" като бизнес модел, при който ключовият ръководен персонал на Банката е взел решение, че събирането на договорните парични потоци и продажбата на финансови активи са неразделна част от постигането на целта на бизнес модела и включва много по-чести и на по-висока стойност продажби на финансови активи в сравнение с бизнес модел с основна цел задържане на финансови активи за събиране на договорни парични потоци.

Банката определя "Други бизнес модели" като бизнес модел, който не включва нито държане на финансови активи с цел събиране на договорни парични потоци, нито за едновременно събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи. Обикновено включва активно изкупуване и продажба на финансови активи.

В тази връзка, към 1 януари 2018 г., Банката е определила следната класификация на основните финансови активи:

- Финансови активи, справедлива стойност през печалбата и загубата – ще се отчитат като финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- Финансови активи на разположение за продажба – ще се отчитат като финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход;
- Кредити и аванси на клиенти – ще се отчитат като финансови активи по амортизирана стойност;
- Финансови активи, държани до падеж - ще се отчитат като финансови активи по амортизирана стойност;
- Други вземания - ще се отчитат като финансови активи по амортизирана стойност;

Банката отписва финансов актив, когато и само когато:

- а) Договорните права върху паричните потоци от финансовия актив са изтекли, или
- б) Прехвърля финансовия актив и прехвърлянето отговаря на условията за отписване.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.2 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

МСФО 9 Финансови инструменти: класификация и оценяване (продължение)

Обезценка на финансови активи

МСФО 9 фундаментално променя отчитането на обезценката на финансовите активи, като заменя модела на понесените кредитни загуби с този на очакваните кредитни загуби. МСФО 9 изисква признаването на обезценка не само на необслужваните кредити, но на всички кредити, вземания от банки, вземания по лизингови договори и дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, както и начисляването на провизии за кредитни ангажименти и финансови гаранции. Размерът на обезценката зависи от вероятността от неизпълнение на длъжника през следващите 12 месеца след първоначалното признаване, освен ако не е настъпило значително увеличение на кредитния риск, което налага да се оценят очакваните кредитни загуби през целия живот на финансовия актив. Оценката на очакваните кредитни загуби се основава на цялата налична, разумна и аргументирана информация към отчетната дата за миналите събития, текущата ситуация, както и използване на уместни макроикономически показатели и надеждни прогнози за бъдещите икономически условия. Основните макроикономически показатели, които Банката използва са брутен вътрешен продукт, безработица, инфлация, промяна на цените на петрола и промяна в курса на щатския долар и 3-месечния ЮРИБОР. Очакваните кредитни загуби се оценяват на базата на три макроикономически сценария – реалистичен, негативен и оптимистичен сценарий, които се използват при изчислението на обезценката с различни тегла. Получените резултати могат допълнително да се коригират и очакваните кредитни загуби да се увеличат или намалят, за да бъдат отразени бъдещи рискове, които не подлежат на моделиране (основно законодателни или регулаторни).

Банката е изготвила методология, която въвежда критерии за класифициране на финансовите активи в три категории (т.нар. „фази“), критерии за трансфери между тях и определяне размер на обезценка в зависимост от фазата, в която е класифициран съответният актив. По-долу са описани фазите и техните характеристики:

- ✓ Фаза 1 – включва обслужвани кредити без значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Обезценката на тези активи се основава на вероятността от неизпълнение на длъжника през следващите 12 месеца или за по-къс период, ако животът на инструмента е по-къс от една година;
- ✓ Фаза 2 – включва активи със значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Такова увеличение се предполага да има, ако кредитът е просрочен повече от 30 дни; длъжникът е поставен под наблюдение; кредитният рейтинг на длъжника се е влошил към отчетната дата в сравнение с рейтинга му на датата на признаване на инструмента или Банката очаква кредитът да бъде реструктуриран. В този случай очакваните кредитни загуби се изчисляват за целия живот на актива;
- ✓ Фаза 3 – включва активи, за които съществуват обективни доказателства, че са обезценени, като например кредити в неизпълнение. Банката е определила специфични критерии, според които се определя че даден длъжник е в неизпълнение. Очакваните кредитни загуби за тези инструменти също се изчисляват за целия им живот.

Абсолютният праг за прехвърляне на кредитите между нивата е обвързан с вътрешния кредитен рейтинг, определен от Банката на съответния кредитополучател. В зависимост от вида на кредитополучателя – корпоративен клиент или финансова институция, Банката е определила кредитен рейтинг от 7 за граница за преминаване във фаза 2 при корпоративните клиенти и рейтинг от 8 за експозиции към финансови предприятия.

Също така, Банката е определила и относителни прагове, които също се използват за експозициите, за които важат абсолютните прагове и за тези, за които няма определени такива. Те са на базата на ТТС матрици и промяната на вероятността за неизпълнение на съответните експозиции от външните агрегирани данни на Moody's (като предварително Банката има изработена методология за приравняване на вътрешните кредитни рейтинги към тези на рейтинговата агенция).

Размерът на очакваната кредитна загуба е функция на вероятността от неизпълнение на инструмента, реализираната загуба и размера на балансовата и задбалансовата експозиция. Вероятността от неизпълнение (PD) и реализираната загуба при неизпълнение (LGD) са параметрите, които участват в определяне на процента за провизиране и тези параметри се определят на базата на индивидуален преглед на ранните предупредителни знаци, които са хомогенни по отношение на кредитните си характеристики и на обвързаността си с международни и местни макроикономически променливи, които биха могли да им повлияят.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.2 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

МСФО 9 Финансови инструменти: класификация и оценяване (продължение)

През 2017 г., Банката е направила оценка на ефектите от прилагането на МСФО 9. Тази оценка се базира на информация, която е налична към настоящия момент и може да се промени, ако през 2018 г., когато ще възприеме МСФО 9, Банката получи допълнителна информация по отношение на стойността и качеството на финансовите активи към първоначалната дата на прилагане на стандарта. Според предварителните изчисления на ръководството, МСФО 9 ще доведе до допълнителни разходи за обезценка, които ще намалят балансовата стойност на предоставените кредити на клиенти към 1 януари 2018 с около 0.5-1% чрез увеличение на салдото на натрупаната обезценка с около 6-8%. Допълнителните разходи за провизии за издадени банкови гаранции и поети кредитни ангажименти ще увеличат салдото на провизиите с около над 100%, най-вече поради гаранции и неувоените ангажименти по НПЕЕ. Промяната в оценката на кредитите и провизиите на датата на преминаване ще бъде отразена в салдото на натрупаната печалба (включва неразпределена печалба и допълнителни резерви), която към 1 януари 2018 ще се намали с приблизително 12-14%, което и ефектът върху капиталовата секция в отчета за финансовото състояние.

МСФО 15 Приходи по договори с клиенти

Стандартът е в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като по-ранното му прилагане е позволено. МСФО 15 е публикуван през май 2014 г. и изменен през април 2016 г., за да отрази разясненията към стандарта. МСФО 15 въвежда петстъпков модел, който да се прилага по отношение на приходите, произтичащи от договори с клиенти (с ограничени изключения), независимо от вида на сделката или индустрията. Изискванията на стандарта ще се прилагат и по отношение на признаването и оценяването на печалбите и загубите при продажбата на някои нефинансови активи, които не са резултат от обичайните дейности на предприятието (напр., продажби на имоти, машини и съоръжения или нематериални активи). Съгласно МСФО 15 приходите се признават, за да се отрази прехвърлянето на обещани стоки или услуги на клиенти, в размер, който отразява възнаграждението, на което предприятието очаква да има право в замяна на тези стоки или услуги. Изискват се подробни оповестявания, включително десегрегирана информация за общите приходи; информация за задълженията за изпълнение; промени в салдата по сметките за договорните активи и пасиви между периодите, и ключови преценки и приблизителни оценки. Новият стандарт за приходите ще замени всички настоящи изисквания за признаване на приходи съгласно МСФО – МСС 11 Договори за строителство и МСС 18 Приходи, както и свързаните разяснения. Стандартът изисква или пълно ретроспективно прилагане, или модифицирано ретроспективно прилагане.

Банката планира да възприеме новия стандарт на датата му на влизане в сила - 1 януари 2018 г. През 2017 година Банката е започнала оценка на ефектите от приемането на МСФО 15 и към датата на одобрение за издаване на финансовия отчет за 2017 година, тя е в процес на финализиране на този анализ. Поради това, оповестената по-долу информация за възможния ефект, от прилагането на МСФО 15 върху финансовия отчет на Банката, може да бъде предмет на последващи промени през 2018 година.

Предварителните преценки от извършвания анализ индикират, че прилагането на стандарта няма да окаже съществен ефект върху собствения капитал на Банката към 31 декември 2017 г. и 1 януари 2017 г.

МСФО 16 Лизинг

Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. МСФО 16 определя принципите за признаване, оценяване, представяне и оповестяване на лизинг и за двете страни по договор, т.е. клиента („лизингополучател“) и на доставчика („лизингодател“). МСФО 16 изисква лизингополучателите да отчетат повечето лизинги в баланса и да прилагат единен модел при отчитането на всички лизингови договори, с някои изключения. Отчитането при лизингодателите не се променя по същество. Банката ще анализира и оцени ефектите от възприемането на този стандарт върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.2 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

МСФО 17: Застрахователни договори

Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г., като се позволява по-ранното му прилагане, при условие че дружеството прилага също МСФО 15 Приходи по договори с клиенти и МСФО 9 Финансови инструменти. МСФО 17 Застрахователни договори установява принципите за признаване, оценяване, представяне и оповестяване на издадени застрахователни договори. Също така, той изисква прилагането на сходни принципи и по отношение на презастрахователните договори и инвестиционните договори с допълнителен, негарантиран доход. Целта на стандарта е да изисква дружествата да предоставят информацията, свързана със застрахователни договори по начин, който достоверно отразява тези договори. Тази информация осигурява базата за потребителите на финансови отчети да оценят ефекта, който договорите в рамките на обхвата на МСФО 17, оказват върху финансовото състояние, финансовите резултати и паричните потоци на Банката. Стандартът все още не е приет от ЕС.

Изменения в МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия: Продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие

Измененията разглеждат установеното несъответствие между изискванията на МСФО 10 и МСС 28 при продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие. Признава се пълната печалба или загуба, когато сделката касае бизнес и част от печалбата или загубата, когато сделката касае активи, които не представляват бизнес. Влизането в сила на това изменение е отложено за неопределено време от БМСС в зависимост от резултатите от неговия проучвателен проект, касаещ отчитане по метода на собствения капитал. Измененията все още не са приети от ЕС.

МСФО 2 Плащане на базата на акции (Изменения): Класификация и оценяване на сделки с плащане на базата на акции

Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията предвиждат изисквания за: счетоводното отчитане на ефектите от условията за упражняване и неупражняване върху оценяването на сделки с плащане на базата на акции, уреждани с парични средства; за плащане на базата на акции с възможност за нетно от задълженията за данък при източника уреждане и за изменения на условията за плащане на базата на акции, което променя класификацията от сделка уреждана с парични средства в сделка, уреждана чрез издаване на инструменти на собствения капитал. Измененията все още не са приети от ЕС.

МСФО 4 Застрахователни договори (Изменения): Прилагане на МСФО 9 Финансови инструменти с МСФО 4 Застрахователни договори

Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г. Целта на измененията е да преодолеят несъответствието между датите на влизане в сила на МСФО 9 и очаквания нов застрахователен стандарт МСФО 17 Застрахователни договори. Дружествата, които издават застрахователни договори все още ще могат да възприемат МСФО 9 на 1 януари 2018 г. С измененията се въвеждат два алтернативни подхода - подход за временно освобождаване и подход на припокриване. Временното освобождаване позволява на дружествата да отложат датата на възприемане на МСФО 9. Подходът на припокриване позволява на дружествата, които прилагат МСФО 9 от 2018 г. да премахнат от печалбата или загубата ефекта, произтичащ от някои счетоводни несъответствия, които могат да възникнат от прилагането на МСФО 9 преди МСФО 17. Измененията не са приложими за Банката.

КРМСФО 22 Отчитане на сделки и авансови плащания по сделки в чуждестранна валута

Разяснението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като се позволява по-ранното му прилагане. Разяснението разглежда въпроса за определяне на датата на сделката за целите на определянето на спот валутния курс, който ще се използва за превалутиране на актива, прихода или разхода (или част от тях) при първоначалното им признаване, което е свързано с отписването на непаричен актив или непаричен пасив, произтичащи от платено или получено авансово плащане по сделка в чуждестранна валута. Разяснението все още не е прието от ЕС.

КРМСФО 23 Несигурност при третиране на данъци върху дохода

Разяснението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., като се позволява по-ранното му прилагане. Разяснението разглежда счетоводното отчитане на данъците върху дохода, когато данъчното третиране е свързано с несигурност, която засяга прилагането на МСС 12. Разяснението предоставя насоки относно несигурни данъчни третираня поотделно или заедно, проверки от данъчните органи, приложимия метод за отразяване на несигурността и счетоводно отчитане на промени във фактите и обстоятелствата. Разяснението все още не е прието от ЕС.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.2 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

МСС 40 *Инвестиционни имоти (Изменения): Прехвърляне на инвестиционен имот*

Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията дават разяснения относно прехвърляния от или към инвестиционен имот при промяна в намеренията на ръководството само когато има доказана промяна в използването. Измененията все още не са приети от ЕС. Не се очаква измененията да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Банката.

МСФО 9 *Финансови инструменти: класификация и оценяване (Изменения): Характеристики на предсрочно погасяване с отрицателно компенсиране*

Измененията, които са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., като се позволява по-ранното им прилагане, предлагат промяна в МСФО 9 за конкретни финансови активи, които в противен случай биха имали договорни парични потоци, които са единствено плащания на главница и лихва, но не отговарят на условието за допустимост единствено в резултат от наличието на характеристики на предсрочно погасяване с отрицателно компенсиране. По-конкретно, за финансови активи, с характеристики на предсрочно погасяване, които биха могли да доведат до отрицателно компенсиране, измененията изискват финансовият актив да се оценява по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, в зависимост от оценката на бизнес модела, по който той се държи. Тези изменения все още не са приети от ЕС. Не се очаква тези изменения да окажат влияние върху финансовото състояние или резултатите от дейността на Банката.

МСС 28 *Инвестиции в асоциирани предприятия (Изменения): Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия*

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията разясняват, че МСФО 9 Финансови инструменти е приложим по отношение на дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия, които по своята същност представляват част от нетната инвестиция в асоциираните или съвместните предприятия, но по отношение на които не се прилага метода на собствения капитал. Предприятието прилага МСФО 9 към тези дългосрочни участия преди да приложи МСС 28. При прилагането на МСФО 9 предприятието не взема под внимание корекции в балансовата стойност на дългосрочните участия, които възникват в резултат от прилагането на МСС 28. Тези изменения все още не са приети от ЕС.

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2014-2016 година

В цикъла 2014-2016 година от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, които ще влязат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г. Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане - заличаване на краткосрочните освобождавания от изискванията за предприятията, прилагащи за първи път стандартите;
- МСФО 12 Оповестяване на участия в други предприятия - поясняване на обхвата на изискването за оповестяване в МСФО 12 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017 г., но подобрението все още не е прието от ЕС);
- МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - оценяване на предприятието, в което е инвестирано по справедлива стойност.

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2014-2016 година все още не са приети от ЕС. Не се очаква тези изменения да окажат влияние върху финансовото състояние или резултатите от дейността на Банката.

Годишни подобрения на МСФО Цикъл 2015-2017

В цикъла 2015-2017 година от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, които ще влязат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 3 Бизнес комбинации и МСФО 11 Съвместни споразумения – разяснение относно счетоводното отчитане на държани преди това дялове в съвместни дейности;
- МСС 12 Данъци върху дохода – разяснение относно последствията от гледна точка на данъците върху дохода от плащания във връзка с финансови инструменти, класифицирани като собствен капитал;
- МСС 23 Разходи по заеми – разяснение относно разходите по заеми, отговарящи на условията за капитализиране.

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2015-2017 година все още не са приети от ЕС. Банката ще анализира и оцени ефекта от измененията върху бъдещите си финансови отчети.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

Финансови инструменти

Финансови активи

Банката първоначално признава заеми и вземания и депозити на датата, на която те са възникнали. Всички други финансови активи (включително активи отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби) се признават първоначално на датата на търгуване, на която Банката е станала страна по договорните условия на инструмента.

Банката отписва финансов актив, когато договорните права за паричните потоци от актива са погасени, или Банката прехвърли правата за получаване на договорените парични потоци от финансовия актив в сделка, според която значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността на финансовия актив са прехвърлени. Всяко участие в прехвърлен финансов актив, който е създаден или задържан от Банката, се признава като отделен актив или пасив.

Финансови активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в индивидуалния отчет за финансово състояние тогава и само тогава, когато Банката има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Банката има следните не-деривативни финансови активи: заеми и вземания, и финансови активи на разположение за продажба и финансови активи държани до падеж.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби

Един финансов актив се класифицира като отчитан по справедлива стойност в печалби и загуби ако е дериватив, държан за търгуване или е определен като такъв при първоначално признаване. Финансови активи се определят като такива отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби ако Банката управлява такива инвестиции и взема решения за покупка и продажба на базата на тяхната справедлива стойност, според документираната стратегия за управление на риска или за инвестициите на Банката. Свързаните разходи по сделката се признават в печалба и загуба, когато възникнат. Финансовите активи отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби се оценяват по справедлива стойност и всички свързани промени, включително доходи от дивиденди, се отчитат в печалби и загуби.

При първоначалното придобиване, ръководството на Банката определя дали един финансов актив ще се държи за търгуване. Обикновено ръководството определя като такива деривативите.

Деривативите са финансови инструменти:

- чиято стойност се променя в отговор на промени в лихвен процент, цена на ценна книга, цена на стока, валутен курс, индекс на цени или лихвени проценти, кредитен рейтинг или кредитен индекс, или друга променлива;
- които не изискват първоначална нетна инвестиция или изискват малка първоначална нетна инвестиция в сравнение с други видове договори, които реагират по подобен начин на промени в пазарните условия;
- които са платими на бъдеща дата.

Когато при сключване на конкретна деривативна сделка Банката определя конкретна позиция за хеджиране и са изпълнени всички изисквания на МСС 39, съответния дериватив се отчита като такъв за хеджиране. Деривативи, които не отговарят на критериите за хеджиране, се отчитат като държани за търгуване.

Деривативните финансови инструменти се признават първоначално по цена на придобиване (включително разходите по сделката) и впоследствие се преоценяват по справедлива стойност. Деривативите се отчитат като активи, когато справедливата им стойност е положителна и като пасиви, когато е отрицателна.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Заеми и вземания

Заеми и вземания са финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не са котираны на активен пазар. Такива активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко съотносими разходи по сделката. След първоначално признаване заемите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка. Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления за периода на очаквания живот на финансовия инструмент или, когато е подходящо за по-къс период, до балансовата стойност на финансовия актив или на финансовия пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент, Банката оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но не взема предвид бъдещи загуби по кредити.

Изчислението включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент.

Банката взема предвид доказателства за обезценка на заеми и вземания за всеки конкретен актив с изключение на вземанията от служители и тези възникнали по линия на НПЕЕМЖС (Бележка 3: Обезценка на финансови активи). След проведен задълбочен преглед на качеството и тест за обезценка на редовните експозиции, Банката установи, че към 31.12.2017 г., както и в 2016 г. няма индикации за колективна обезценка на кредитния портфейл.

Загубата от обезценка се изчислява като разликата между отчетната стойност на даден финансов актив и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загуба от обезценка се признава в печалби и загуби и се отразява в корективна сметка намаляваща кредитите и вземанията. Когато събитие, настъпило след признаването на обезценка, намалява загубата от обезценка, това намаление се отразява обратно през печалби и загуби.

Заеми и вземания включват пари и парични еквиваленти, вземания от банки, кредити и аванси на клиенти, вземания от Републикански бюджет и търговски и други вземания.

Споразумения за продажба и обратно изкупуване

Ценните книжа, обект на договори за обратно изкупуване, не се отписват от индивидуалния отчет за финансово състояние. Ценните книжа, купени по силата на договори за обратна продажба („обратни репо-сделки“), се отразяват като вземания от банки. Разликата между продажната цена и покупната цена на обратното изкупуване се третира като лихва и се отразява по метода на ефективната лихва за срока на репо-договорите.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансовите активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които са определени като такива на разположение за продажба или не са класифицирани в никоя от предходните категории. Финансовите активи на разположение за продажба се признават първоначално по справедлива стойност плюс пряко свързаните разходи по сделката. След първоначално признаване те се оценяват по справедлива стойност и промените в тази стойност, различни от загуби за обезценка (Бележка 3: Обезценка на финансови активи), и валутни курсови разлики от дългови инструменти на разположение за продажба, се отчитат в другия всеобхватен доход, и се представят в резерв за справедлива стойност в собствения капитал. Когато една инвестиция се отпише, натрупаните печалби и загуби в друг всеобхватен доход се прекласифицират в печалби и загуби.

Финансовите активи на разположение за продажба включват капиталови и дългови ценни книжа.

Финансови активи, държани до падеж

Когато Банката има положителното намерение и възможност да държи дългови ценни книжа до падеж, тогава те се класифицират като финансови активи, държани до падеж. Държаните до падеж финансови активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко свързани разходи по сделката. След първоначално признаване, финансовите активи, държани до падеж, се оценяват по амортизирана стойност, по метода на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка.

Финансови активи държани до падеж включват дългови ценни книжа.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Активи на доверително управление

Банката предоставя доверителни услуги, които водят до държане на или инвестиране в активи от името на клиенти. Активите държани на доверително управление, освен ако са изпълнени определени критерии за признаване, не са показват във финансовите отчети на Банката, тъй като не представляват активи на Банката.

Българска Банка за Развитие извършва услуги в качеството си на инвестиционен посредник, съгласно разпоредбите на Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК). Като инвестиционен посредник, Банката следва да отговаря на определени изисквания за защита на интересите на клиентите съгласно Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) и Наредба 38 издадена от Комисията по Финансов Надзор (КФН). Банката също така следва да спазва изискванията на Директива 2014/65/ЕС за Пазарите на финансови инструменти (MiFID II) и Регламент 600/2014 на ЕС относно Пазарите на Финансови инструменти (MiFIR). Банката е създадена и прилага организация, свързана със сключването и изпълнението на договори с клиенти, с изискването на информация от клиенти, с воденето на отчетност и съхраняването на клиентски активи, съгласно изискванията на горепосочените национални и Европейски нормативни актове. Банката е изградила система от вътрешни правила и процедури за вътрешен контрол, които да осигурят пълното съответствие с нормативната уредба, посочена по-горе.

Рекласификация на финансови активи

В сила от 1 юли 2008, Банката има право да рекласифицира, при определени условия, недеривативни финансови активи извън категорията държани за търгуване в категориите държани за търгуване, кредити и аванси, или държани до падеж. От същата дата е допустима и рекласификация при определени условия на финансови инструменти от категорията държани за търгуване в категорията кредити и аванси. Рекласификацията се отчита по справедлива стойност към датата на рекласификация, която става новата амортизирана стойност.

За финансови активи класифицирани извън категорията държани за търгуване, всички предишни печалби или загуби по актива признати в капитала се амортизират в печалба или загуба за остатъчния живот на инвестицията, използвайки ефективен лихвен процент. Всяка разлика между новата амортизирана стойност и очакваните парични потоци също се амортизира за остатъчния живот на актива, използвайки ефективен лихвен процент. Ако активът, впоследствие бъде категоризиран като обезценен, то стойността отчетена в капитала се прехвърля в Отчета за Всеобхватния доход.

В редки случаи, Банката може да рекласифицира недеривативен търговски инструмент извън категорията държани за търгуване в категорията кредити и аванси, ако той отговаря на изискването да бъде третиран като кредити и аванси и Банката има намерението и способността да държи финансовия актив в обзиримо бъдеще или до падежа му. Ако финансовият актив е рекласифициран и Банката впоследствие повиши очакванията си за получени парични потоци от актива в резултат на подобрената възможност за получаване на тези парични потоци, ефектът от това повишение се признава като промяна в ефективния лихвен процент от датата на признаване на промяната. Рекласификацията се извършва по преценка на Ръководството и се определя индивидуално за всеки инструмент. Банката не рекласифицира финансови инструменти в справедлива стойност в печалбата или загубата (СПЗ) след първоначалното им признаване.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви, които не са деривативни инструменти или не са определени при придобиването им за отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата, се отчитат по амортизирана стойност. Първоначално, те се признават по "себестойност", т.е. справедливата стойност на получените парични потоци при възникване на пасива, намалени с разходите по сделката. Впоследствие, всяка разлика между нетните парични потоци и остатъчната стойност се признава в печалбата или загубата за периода по метода на ефективната лихва за срока на пасива. Финансовите пасиви, отчетени от Банката като депозити, привлечени средства и издадени ценни книжа, се представят по амортизирана стойност.

Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления за периода на очаквания живот на финансовия инструмент или, когато е подходящо за по-къс период, до балансовата стойност на финансовия актив или на финансовия пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент, Банката оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но не взема предвид бъдещи загуби по кредити. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент.

Финансовите активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в индивидуалния отчет за финансовото състояние тогава и само тогава, когато Банката има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Отписване на финансови инструменти

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва, когато:

- договорните права върху паричните потоци от финансовия актив са изтекли;
- договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са прехвърлени, или договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са запазени, но е поето договорно задължение за плащане на всички събрани парични потоци, без съществено отлагане, на трета страна по сделка за прехвърляне, при което:
 - а) Банката е прехвърлила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив или
 - б) Банката нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но не е запазила контрола върху него.

Когато Банката е прехвърлила договорните си права за получаване на парични потоци от финансовия актив и нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но е запазила контрола върху него, тя продължава да признава прехвърления финансов актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай, Банката признава и съпътстващо задължение. Прехвърленият актив и съпътстващото задължение се оценяват така че да отразяват правата и задълженията, които Банката е запазила.

Степента на продължаващото участие, което е под формата на гаранция за прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната стойност на възнаградението, което може да се наложи да бъде възстановено от Банката.

Финансов пасив се отписва от индивидуалния отчет за финансовото състояние, когато той е погасен, т.е. когато задължението, определено в договора, е отпаднало или е анулирано или срокът му е изтекъл. Замяната на съществуващ финансов пасив с друг дългов инструмент от същия заемодател със съществено различни условия, или същественото модифициране на условията на съществуващ финансов пасив, се отчита като отписване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив. Разликата между балансовите стойности на първоначалния и новия пасив, се признава в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

Обезценка на финансови инструменти

Финансов актив, който не се отчита по справедлива стойност в печалби и загуби, се преглежда към всяка отчетна дата, за да се прецени дали съществуват обективни доказателства че е обезценен. Един финансов актив е обезценен ако има обективни доказателства за обезценка в резултат от едно или повече събития, възникнали след първоначалното признаване на актива, и това събитие на загуба е засегнало очакваните бъдещи парични потоци от този актив, което може да бъде надеждно оценено.

Обективно доказателство, че финансов актив е обезценен, включва неизпълнение или просрочие от длъжника, реструктуриране на задължението към Банката при условия, които Банката иначе не би разглеждала, индикации, че длъжник или емитент ще изпадне в несъстоятелност, неблагоприятни промени в статуса на плащания на длъжник или емитент, икономически условия, които водят до неизпълнения или изчезването на активен пазар за дадена ценна книга.

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност

Банката взема предвид доказателства за обезценка на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (заеми и вземания и държани до падеж инвестиции в дългови ценни книжа) както за конкретен актив, така и на колективно равнище. Активите, които имат сходни рискови характеристики се проверяват колективно за обезценка.

При проверката на колективно ниво за обезценка, Банката използва историческите тенденции за вероятността за неизпълнение, времето за възстановяване и размера на възникналите загуби.

Загубата от обезценка за финансов актив, отчитан по амортизирана стойност, се изчислява като разликата между неговата отчетна стойност и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загуба от обезценка се признава в печалби и загуби и се отразява в корективна сметка намаляваща кредитите и вземанията или дълговите ценни книжа, държани до падеж. Когато събитие, настъпило след признаването на обезценка, намалява загубата от обезценка, това намаление се отразява обратно през печалби и загуби.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Обезценка на финансови инструменти (продължение)

Финансови активи на разположение за продажба

Загубата от обезценка по отношение на финансовите активи на разположение за продажба се признава чрез рекласификация в печалба и загуба на загубите, натрупани в резерв от справедлива стойност в собствения капитал. Кумулативната загуба, която се рекласифицира от собствения капитал в печалби и загуби, е разликата между цена на придобиване, нетно от изплащания на главница и амортизация, намалена със загуба от обезценка призната преди това в печалби и загуби, и текущата справедлива стойност. Промени в обезценката, дължащи се на прилагането на метода на ефективната лихва, се отразяват като компонент на приходите от лихви. Ако в последващ период, справедливата стойност на обезценена дългова ценна книга на разположение за продажба се увеличи, и увеличението може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след признаването на загубата от обезценка в печалбата или загубата, тогава загубата от обезценка се възстановява обратно, като сумата се признава в печалбата или загубата. Всяко последващо възстановяване на справедливата стойност на обезценена капиталова ценна книга на разположение за продажба, се признава в другия всеобхватен доход.

Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви

Справедливата стойност се дефинира като цената, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Банката оповестява информация за справедливата стойност на тези финансови активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетената балансова стойност.

Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне. Използването на реални пазарни цени и информация намалява нуждата от управленска преценка и предположения, както и несигурността, свързана с определянето на справедливи стойности. Наличността на реални пазарни цени и информация варира в зависимост от продуктите и пазарите, и се променя въз основа на специфичните събития и общите условия на финансовите пазари. За част от останалите финансови инструменти, Банката определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара. За инвестициите в дъщерни и асоциирани дружества и капиталови инвестиции, за които няма наблюдаеми пазарни цени, Банката приема, че справедливата стойност е цената на придобиване. Банката има установена контролна среда по отношение на оценяването на справедливите стойности.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не са търгувани на активни пазари (напр. деривативи, нетъргуеми на борсата), които са обект на сделка между страните, са определени чрез използването на техники за оценки. Тези техники за оценки се придържат към употребата на пазарни данни, когато има такива и колкото е възможно по-малко на специфичните оценки на дружеството.

Йерархия на справедлива стойност

Банката използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност на финансовите инструменти чрез оценителска техника:

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които, пряко или косвено, са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котиран цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котиран цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;
- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котиран цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват, за да отразят разликите между инструментите;

Йерархията на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви е оповестена в Бележка 5.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните еквиваленти за целите на отчета за паричните потоци се състоят от парични средства в брой, по разплащателни сметки в други банки, предоставени депозити на други банки - на виждане и/или с оригинален срок до три месеца, в това число и по репо-сделки с оригинален срок до три месеца, както и салда по сметките с Централната банка, които са свободни от всякакви ограничения (не са блокирани). Банката поддържа Минимален Задължителен Резерв според изискванията на БНБ и за целите на паричния поток ги включва в Пари и Парични еквиваленти.

Те се представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност.

Банковите овърдрафти, които са платими при поискване и формират неразделна част от управлението на паричните наличности на Банката, се включват като компонент на пари и парични еквиваленти за целите на изготвянето на индивидуалния отчет за паричните потоци.

Активи държани за продажба

Активи се класифицират като държани за продажба, ако тяхната балансова стойност ще бъде възстановена чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба в дейността на Банката. Активите, държани за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, като разходите по сделката се включват в първоначалната оценка. Тези активи, обичайно, са били първоначално приети от Банката като обезпечения и се придобиват в следствие от нея в резултат на замяна "дълг срещу собственост" от кредитополучатели, които не обслужват своите задължения съгласно договорните условия по кредита.

Активи, класифицирани в тази група, са налични за незабавна продажба в тяхното настоящо състояние. Ръководството обичайно активно провежда мероприятия за реализиране на сделка за продажба, която се цели да бъде изпълнена в рамките поне на една година от датата на класифициране на актива в тази група.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние отделно и се оценяват по по-ниската от балансовата стойност и справедливата им стойност, намалена с преките очаквани разходи по продажбата.

Активите от тази класификационна група не се амортизират.

Активи, придобити от обезпечения

Активи, придобити от обезпечения включват активи, които са придобити в резултат на кредити в неизпълнение. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност.

Инвестиции в дъщерни дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции в дъщерни дружества, са представени в индивидуалния финансов отчет по цена на придобиване, която представлява справедливата стойност на възнаграждението което е платено, включително преките разходи по придобиването на инвестицията. Тези инвестиции не се търгуват на фондови борси.

Притежаваните от Банката инвестиции в дъщерни дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни дружества се прилага датата на сключване на сделката. Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от инвестициите. Доходът от продажбата им се представя отделно към статията други доходи/(разходи) от/за дейността на индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Данъци

Банката начислява текущи данъци съгласно българските закони. Данъкът върху печалбата се изчислява на база на облагаемата печалба за периода, определена в съответствие с правилата, установени от данъчните власти, по силата на които се плащат (възстановяват) данъци.

Данъчният ефект, свързан със сделки или други събития, отчетени в отчета за всеобхватния доход, също се отчита в отчета за всеобхватния доход, и данъчният ефект, свързан със сделки и други събития, отчетени директно в собствения капитал, също се отнася директно в собствения капитал.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Данъци (продължение)

Задълженията по отсрочени данъци се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Отсрочените данъчни активи се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степента, до която е вероятно да има налична облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни вземания. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Отсрочени данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба за периода, освен в случаите, когато тези данъци възникват от сделка или събитие, отчетено за същия или различен период директно в собствения капитал. Отсрочени данъци се начисляват в или приспадат директно от собствения капитал, когато тези данъци се отнасят за позиции, които се начисляват или приспадат през същия или различен период директно в собствения капитал.

Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията са представени в индивидуалния финансов отчет по историческа цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубата от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите и съоръженията се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и други.

Последващо оценяване

Избраният от Банката подход за последваща оценка на имотите и съоръженията е модела на себестойността по МСС 16 – цената на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Печалби и загуби при отписване на имоти, машини и съоръжения (определят се като разлика между постъпленията и балансовата стойност на актива) се признават нетно в други доходи/разходи от/за дейността в печалби и загуби.

Метод на амортизация

Банката използва линеен метод на амортизация на имоти и оборудване. Ползният живот по групи активи е както следва:

- сгради – 50 г.
- банково оборудване и компютри – 5 г.
- транспортни средства – 5 г.
- стопански инвентар – 6.7 г.

Ползният живот по групи активи не е променен в сравнение с 2016 г.

Ползният живот на отделните групи активи е определен от ръководството съобразно: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване. Определеният полезен живот на съоръженията се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира проспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти и съоръжения, които имат характер на подмяна на определени възлови части или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Нематериални активи

Нематериалните активи са представени в индивидуалния финансов отчет по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени програмни продукти (софтуер) и лицензи за ползване на софтуер.

В Банката се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Загубите от обезценката се включват в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

Нематериалните активи се отписват от индивидуалния финансов отчет, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди, или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на нематериалните активи се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата.

Инвестиционни имоти

Ръководството на Банката използва тази категория при отдаване под наем на активи, придобити от обезпечения по кредити. Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по цена на придобиване, като разходите по сделката се включват в първоначалната оценка. След първоначалното признаване, инвестиционните имоти се отчитат по модела на справедливата стойност. Печалбата или загубата, възникнала от промяната в справедливата стойност на инвестиционните имоти, се включва в печалбата или загубата за периода, в който е възникнала. Справедливата стойност на инвестиционните имоти се определя въз основа на оценката от независим оценител.

Приходите от наем от инвестиционните имоти се представят в други доходи от дейността, а оперативните разходи пряко или непряко свързани с генерираните доходи от наем се представят в други разходи за дейността. Отписването на инвестиционен имот се извършва при продажба или трайно изваждане от употреба, като от продажбата му не се очакват бъдещи ползи. Печалбите или загубите от отписването на инвестиционни имоти се отчитат в печалбата или загубата за периода, в които са възникнали.

Пенсионни и други задължения на персонала по социалното и трудово законодателство

Съгласно българското законодателство, Банката е задължена да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Трудовите отношения с работниците и служителите на Банката, в качеството ѝ на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала на Банката под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки се признават като разход в индивидуалния отчет за всеобхватния доход в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Банката вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

В края на всеки отчетен период, Банката прави оценка и отчита сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена в резултат на неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда, работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в даденото предприятие може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната настояща стойност към датата на отчета, по която те се представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние, коригирана с размера на актюерските печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби - в друг всеобхватен доход. Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за всеобхватния доход, в периода, в който са възникнали.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Дългосрочни доходи при пенсиониране (продължение)

Към края на всеки отчетен период, Банката назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните ѝ задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Настоящата стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Актюерски печалби и загуби от промени в демографските и финансови предположения при пенсиониране по възраст и стаж са признати в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, обезщетения за:

- неспазено предизвестие – брутно трудово възнаграждение за един месец;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – брутно трудово възнаграждение за един месец;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – обезщетение в размер на 2 брутни месечни работни заплати;
- за неизползван платен годишен отпуск – за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж

Банката признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние по тяхната настояща стойност.

Обезценка на нефинансови активи

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Банката, различни от инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи, се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. За нематериални активи с неопределен полезен живот, или които още не са готови за употреба, възстановимата стойност се определя на всяка година по едно и също време. Загуба от обезценка се признава винаги в случай, че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци (ОГПП), част от която е той, превишава неговата възстановима стойност.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до настоящата им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и специфичния риск за актива или за ОГПП. За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат разглеждани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП.

Загубите от обезценка се признават в печалби и загуби. Загубите от обезценка, признати за ОГПП се разпределят така, че да намалят отчетните стойности на активите в обекта пропорционално.

Загубата от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Основен капитал

Основният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платените акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премийни резерви.

Разходите, отнасящи се пряко до издаването на нови акции, с изключение на тези по бизнес комбинации, се приспадат от капитала нетно от свързаните с тях данъци. Дивидентите по обикновени акции се признават в периода, в който са били одобрени от акционерите. Дивидентите за периода, обявени след датата на изготвяне на финансовите отчети, се оповестяват като събитие след датата на отчета.

Дивиденди

Задължение за парични разпределения към собствениците се признава, когато разпределението е одобрено от тях и не зависи от Банката. Кореспондиращата сума се отписва директно от собствения капитал.

Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават в отчета за всеобхватния доход на база на принципа на начисляване за всички лихвоносни инструменти при използване на метода на ефективния доход на основата на цената на придобиване или приложимия променлив лихвен процент. Приходите от лихви и разходите за лихви включват амортизация на всеки отбив или премия, или други разлики между първоначалната балансова стойност на лихвоносни инструменти и тяхната стойност на падеж, изчислена на база ефективен лихвен процент. Приходът от лихви включва лихвени доходи по дългови ценни книжа на разположение за продажба и държани до падеж, лихви по депозити в други банки, лихви по предоставени кредити и аванси на клиенти, такси и комисионни по предоставени кредити и аванси на клиенти, които са неразделна част от ефективния доход на финансовия инструмент.

Разходът за лихви се признава на принципа на начисляване и включва лихвите по привлечени депозити от клиенти и от банки, както и по получени кредити и други привлечени средства, такси и комисионни по получени кредити, които са неразделна част от ефективния разход за лихви.

Банката също така притежава инвестиции и активи в страни с отрицателни лихвени равнища. Банката оповестява изплатени лихви по такива активи като лихвен разход с допълнително оповестяване в бележка 6

Такси и комисиони

Разходите за таксите и комисионите по банковите гаранции се признават на систематична база през периода на съществуване на експозицията, при осигуряване на съпоставимост с разходите за оказване на услугата.

Разходите за такси и комисиони, свързани с обслужването на ностро сметки при други банки или с извършването на друга банкова услуга, се признават в момента на извършване на услугата, за която се отнасят, и постигане на резултата от нея.

Операции в чуждестранна валута

Сделки, осъществени в чуждестранни валути, са трансформирани в лева по курсовете на БНБ за деня на сделката. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута се преоценяват ежедневно. В края на годината са преоценени в легова равностойност по заключителните обменни курсове на БНБ, които на по-важните валути към датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние са следните:

<u>Вид валута</u>	<u>31 декември 2017</u>	<u>31 декември 2016</u>
Щатски долари	1.63081	1.85545
Евро	1.95583	1.95583

От 1999 г., българският лев е обвързан с еврото, официална валута на Европейския съюз, в съотношение 1 евро за 1.95583 лева.

Нетните печалби или загуби от промяната на валутните курсове, възникнали от преоценката на вземания, задължения и от сделки с чуждестранна валута, са отчетени в индивидуалния отчет за всеобхватния доход за периода, в който са възникнали.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Провизии и условни пасиви

Провизии се признават, когато Банката има настоящо конструктивно или правно задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към края на отчетния период за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен.

Условните задължения са задължения, възникнали в резултат на минали събития, съществуването на които може да се потвърди само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат напълно контролирани от Банката, или не е вероятно да се появи необходимост от изходящ поток от ресурси за погасяване на задължението. Същите не се признават в индивидуалния отчет за финансовото състояние, но подлежат на специално оповестяване.

Отчитане по сегменти

Банката не отчита информация по оперативни сегменти, тъй като преобладаващият източник на рискове и възвръщаемост е корпоративния сектор, няма един отделен външен клиент, приходите от който да възлизат на повече от 10%, както и Банката извършва своята дейност на територията на страната. Ако в бъдеще този факт се промени и Банката представя във финансовите си отчети оперативни сегменти, то те ще бъдат определени и представени в съответствие с изискванията на МСФО 8 Оперативни сегменти.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си дейност, Банката е изложена на различни рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и влошаване на финансовата стабилност на институцията. Тези рискове се идентифицират, измерват и оценяват с помощта на контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва поемането на неоправдан риск. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността на Банката и съществуването ѝ.

Управлението на риска в Българска банка за развитие АД представлява комплекс от методи и процедури, които Банката използва за идентифициране, измерване и контрол на рисковите си експозиции. Банката управлява следните основни категории риск:

- Кредитен;
- Ликвиден;
- Пазарен;
- Операционен.

При управление на рисковете, Българска банка за развитие АД прилага политики и процедури, адекватни на характера и сложността на нейната дейност и базирани се на добри банкови практики.

4.1. Кредитен риск

Кредитен риск е рискът от потенциални загуби, породени от неизпълнение от страна на клиентите на Банката на договорни задължения, във връзка с вземания и притежавани от Банката финансови инструменти, вкл. държавен риск, риск от контрагента и сетълмент риск и кредитен риск от концентрация.

Кредитният риск е основният риск, на който е изложена Банката, поради което управлението му е основно в дейността ѝ. Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със Закона за ББР АД и с действащите закони и подзаконови нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, утвърдените международни норми и установените добри банкови практики, както и изискванията на МСФО.

Банката използва модели за генериране на вътрешен рейтинг при оценката и управлението на кредитния (включително контрагентния) риск по експозициите. Вътрешните рейтинг модели са съобразени със спецификата на оценявания субект. Създадените модели за оценка на кредитния риск при корпоративни клиенти на банката са базирани на анализ на исторически данни и настоящото финансово състояние на контрагентите и свързаните с тях лица, историята и поведението им при обслужване на задължения към други контрагенти, анализ на бъдещите парични потоци, източник на обслужване на съществуващите и потенциално възникващите задължения към Банката и други специфични за конкретната сделка параметри. В ББР са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни, доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. Съществува „Процедура за ранно предупреждение при корпоративни кредитни клиенти“, включваща система за ранно предупредителни сигнали и действия. При управлението на кредитния риск на Банката се съблюдава система от вътрешнобанкови лимити, които се преразглеждат и актуализират периодично.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

В Банката функционира специализирано звено, оценяващо риска, както на ниво клиент, така и на ниво експозиция, като нивото на кредитоспособност се оценява и следи през целия живот на кредита – от кандидатстването до неговото пълно погасяване. Кредитният риск се редуцира частично и чрез прилагане на техниката „обезпечена кредитна защита“, посредством приемане на различни видове обезпечения, като оценките по обезпеченията във всеки един момент не са по-стари от 12 месеца.

Банката формира обезценки по експозиции, в зависимост от рисковия профил на кредитополучателя и/или групата свързани клиенти и на база извършени индивидуални тестове за обезценка

Експозициите в корпоративния кредитен портфейл на Банката се разделят основно на три категории според наличието на Индикатори за обезценка – изменение на обективните показатели, на базата на които се извършва първоначалната оценка и последващо наблюдение на експозиция / клиент, което би довело до изменение на паричните потоци от финансовите активи в това число просрочие на дължими плащания от кредитополучателя: „редовни“ (с присъден вътрешен рейтинг от 1 до 6 вкл.; „наблюдавани“ или „forborne“ (с присъден вътрешен рейтинг 7 или 8) и „проблемни/необслужвани“ (с присъден вътрешен рейтинг 8, 9 или 10). При клиенти, за които текущо няма установени индикации за повишен риск, Банката извършва периодично (най- малко веднъж годишно) преглед на финансовото и правно състояние, включително и на приетите обезпечения, с цел установяване необходимостта от промяна в процента на обезценки за риск от загуба и /или промяна в оценката на степента на кредитен риск. При клиенти с повишен кредитен риск, прегледът се извършва веднъж на 6 месеца, като при клиенти „проблемни/необслужвани“, прегледът се извършва на тримесечие. В изпълнение на препоръките на Базелския комитет и тяхното транспониране в регулации в рамките на Европейския съюз и по-конкретно Регламент 575/2013/ЕС и Директива 2013/36/ЕС, търговските банки следва да въведат с вътрешно-нормативните си актове вътрешно-рейтингова система, която позволява съпоставимост с официален кредитен рейтинг на кредитополучатели от признати външни рейтингови институции, която възприема международно използваната скала от десет кредитни рейтингови категории, включително две категории за необслужвани кредити. Банката е разработила детайлна вътрешно-нормативната база, включваща Политика и правила за определяне на обезценка за несъбираемост на рискови експозиции, Методика за анализ и оценка на кредитния риск в Българска банка за развитие АД и Наръчник за кредитната дейност на ББР, осигуряващи пълно съответствие на политиката и процедурите при определянето на вътрешен кредитен рейтинг с посочените нормативни актове на ЕС. Размерът на обезценката се определя като разликата между текущия размер на амортизираната стойност на експозицията на клиента към банката и нейния възстановим размер.

С цел предпазване и намаляване на кредитния риск, Банката приема обезпечения съгласно вътрешните си правила. Банката не предоставя необезпечени кредити. Обичайната практика на Банката е да изисква обезпечение от кредитополучателя поне в размер на 100%, спрямо договорения размер на кредита, като се изисква изготвяне на оценки от лицензирани независими оценители.

На база на подписано гаранционно писмо с Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) през 2003 г. и последващи анекси, Банката участва в гаранционната схема за предоставяне на кредити на малки и средни предприятия (МСП), съгласно дългосрочната програма на Европейския съюз за МСП. ЕИФ се ангажира да предостави пряка гаранция, която да покрива 50% от остатъчната загуба по главницата и лихвите от всеки кредит от групата заеми, включени в кредитния под-портфейл на Банката, формиран на база предвидените в споразумението условия, но общо не повече от 2,520 хил. евро (4,929 хил. лв.). Банката е прилагала намалени изисквания за обезпечение на кредитите, включени в портфейла гарантиран от ЕИФ. Към 31.12.2017 г., общата експозиция по кредити гарантирани от ЕИФ е в размера на 5,659 хил. лв. (31.12.2016 г.: 5,974 хил. лв.). Тази сума включва усвоената, но неиздължена част от кредитите и поетите ангажименти от Банката по неусвоени кредити. Ангажиментът за плащане от страна на ЕИФ към тази дата възлиза на 3,563 хил. лв. (31.12.2016 г.: 3,563 хил. лв.), като покритите загуби от страна на ЕИФ са в размер на 2,773 хил. лв. (31.12.2016 г.: 2,887 хил. лв.).

През ноември 2016 г., ББР е подписала споразумение за контра-гаранция с Европейския Инвестиционен Фонд (ЕИФ) по програма COSME в подкрепа на малкия и среден бизнес. Програма COSME се реализира с подкрепата на ЕФСИ (Европейския фонд за стратегически инвестиции), известен още като „Плана Юнкер“. ББР има възможност да покрива до 60% от риска по кредитите за МСП, отпуснати от търговските банки, с които ще си партнира. Половината от този риск ще бъде контра-гарантиран от ЕИФ, като общият размер на контра-гаранцията е 10 млн. евро. С гарантирания по програма COSME ресурс, банките-партньори на ББР ще могат да отпускат инвестиционни и оборотни кредити, банкови гаранции, както и револвиращи заеми. Максималният размер на отпусканите кредити е 150 000 евро. Срокът за погасяване е от 1 до 10 години.

Към 31.12.2017 г., няма ангажимент по споразумението за контра-гаранция.

Кредитен риск в дейността на Банката възниква и по линия на задбалансови ангажименти, основно неусвоени средства по одобрени заеми, гаранции и акредитиви, представляващи неотменяем ангажимент на Банката да извърши плащания в случай, че клиент не може да изпълни задълженията си към трета страна и са носители на кредитен риск, аналогично на балансовите кредитни експозиции.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Банката формира различни подпортфейли, базирани на типа на контрагентите и носителите на кредитен риск, както следва:

- ✓ директно кредитиране – портфейл от кредитни ангажменти с длъжници юридически лица, различни от банкови финансови институции и кредити към физически лица (кредити към служители на Банката), както и субекти от публичния сектор.
- ✓ индиректно финансиране или „он-лендинг“ – портфейл от кредити, формирани към финансови (банкови и небанкови) институции, които имат за цел предоставяне на финансиране/улесняване достъпа до финансиране на микро, малки и средни предприятия в Република България.
- ✓ Финансиране по линията на НПЕЕМЖС в изпълнение на ПМС 18 на МС.

Извън рамките на кредитния портфейл, кредитен риск в дейността на Банката е наличен при експозиции, формирани при други нейни дейности:

- ✓ портфейл от финансови инструменти различни от кредити, формиран във връзка с управление на свободните средства на Банката, който е съставен основно от държавни ценни книги с емитент Република България, класифицирани като „финансови активи на разположение за продажба“;
- ✓ към банки по линия на операции на паричен пазар, пласирани срочни депозити и наличности по ностро сметки;
- ✓ по линия на вземания обвързани с държавния бюджет.

В Банката функционира система от лимити във връзка с кредитния риск и риска от концентрации за различните подпортфейли, като текущо се следи кредитния риск и риска от концентрации на финансовите активи, както на базата на отраслови критерии, по отделни контрагенти, тала и по застрахователни дружества, осигуряващи покритие. По отношение на директния кредитен портфейл на Банката, за него се следи разпределението по икономически сектори и към клиенти и група свързани клиенти, като се спазват вътрешни ограничения (лимити) за концентрация на корпоративния кредитен портфейл по икономически сектори.

Максимална експозиция на кредитен риск

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от финансовите активи, признати в индивидуалния отчет за финансовото състояние е както следва:

Финансов актив	2017		2016	
	максимална	нетна	максимална	нетна
Вземания от банки	198,379	198,379	274,011	274,011
Предоставени кредити и аванси на клиенти	854,853	762,938	863,888	647,435
Вземания от Републиканския бюджет	737,516	737,516	424,470	424,470
Ценни книжа на разположение за продажба	230,903	230,903	264,368	264,368
Ценни книжа, държани до падеж	594	594	1,384	1,384
Други финансови активи	36	36	47	47
	2,022,281	1,930,366	1,828,168	1,611,715

Позиция „Вземания от Републикански бюджет“ включва кредити по Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради в размер на 728,010 хил .лв. (2016: 397,568 хил.лв.).

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от условни ангажименти, отчетени задбалансово, е както следва:

	2017		2016	
	максимална	нетна	максимална	нетна
Банкови гаранции и акредитиви	71,531	62,059	80,366	76,513
Неусвоен размер на разрешени кредити	447,976	447,976	557,152	557,152
Участие в инвестиционна програма SIA	1,603	1,603	1,724	1,724
	521,110	511,638	639,242	635,389
Максимална експозиция към кредитен риск	2,543,391	2,442,004	2,326,266	2,247,104

При определяне на нетната експозиция, са взети предвид високоликвидни обезпечения (държавни ценни книжа и парични средства), както и нетната настояща стойност на ликвидни обезпечения - недвижими имоти.

Кредитен риск - концентрация

По-долу са представени данни за финансовите активи на Банката, класифицирани по сектори на икономиката (по амортизирана стойност):

	2017	%	2016	%
Сектори				
Държавно управление	997,809	40.40	673,104	35.30
Финансови услуги	726,911	29.43	415,598	21.80
Промисленост, общо	300,669	12.17	326,829	17.15
<i>Промисленост - производство и разпределение на енергия</i>	<i>85,046</i>	<i>3.44</i>	<i>103,520</i>	<i>5.43</i>
<i>Промисленост - други производства</i>	<i>44,076</i>	<i>1.78</i>	<i>65,545</i>	<i>3.44</i>
<i>Промисленост - производство на хранителни продукти</i>	<i>50,032</i>	<i>2.03</i>	<i>60,962</i>	<i>3.20</i>
<i>Промисленост - производство на тютюневи изделия</i>	<i>58,773</i>	<i>2.38</i>	<i>55,675</i>	<i>2.92</i>
<i>Промисленост - производство на машини и оборудване</i>	<i>62,742</i>	<i>2.54</i>	<i>41,127</i>	<i>2.16</i>
Строителство	146,346	5.93	136,626	7.17
Транспорт	105,615	4.28	107,192	5.62
Операции с недвижими имоти	49,286	2.00	41,829	2.19
Административни и офис дейности	48,815	1.98	48,816	2.56
Търговия	35,848	1.45	53,994	2.83
Селско стопанство	26,984	1.09	26,474	1.39
Туристически услуги	16,282	0.66	17,573	0.92
Събиране и обезвреждане на отпадъци	8,399	0.34	12,602	0.65
Други отрасли	6,965	0.28	46,052	2.42
	2,469,929	100	1,906,689	100

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Кредитен риск – концентрация (продължение)

Най-голямата кредитна експозиция на Банката предоставена на група свързани лица /извън банкови институции/ е в размер на 69,239 хил. лв. по амортизирана стойност (2016: 62,202 хил. лв.), което представлява 10,88% от собствения капитал на Банката (2016: 9.99%). Концентрацията на клиентския портфейл (без вземания от финансови институции и вземания от държавния бюджет) е представена в следващата таблица:

	2017		2016	
	<u>(хил.лв.)</u>	% от Общо*	<u>(хил.лв.)</u>	% от Общо*
Най-голяма обща експозиция към клиентска група	69,239	9.49%	62,202	6.19%
Общ размер на десетте най-големи експозиции	494,609	62.11%	488,547	48.65%
Обща сума двадесетте най-големи експозиции	714,417	88.62%	708,750	70.58%

Към 31.12.2017 г. няма експозиция на клиент или група свързани клиенти, която да е по-голяма от 25% от собствения капитал на Банката.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Структурата на финансовите активи на Банката съгласно рисковите класификационни групи е следната (по стойност преди обезценка):

<i>Към 31 декември 2017 г.</i>	Редовни	Наблюдавани	Необслужвани	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	447,648	-	-	447,648
Вземания от банки	198,379	-	-	198,379
Вземания от Републикански бюджет	737,516	-	-	737,516
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	267,005	84,936	54,680	406,621
Търговски кредити	217,368	52,873	71,868	342,109
Селскостопански кредити	-	-	2,103	2,103
Потребителски кредити	900	28	-	928
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	1,972	-	-	1,972
Кредити на други финансови институции	32,915	-	44,541	77,456
Други кредити и вземания	6,805	16,769	90	23,664
Ценни книжа на разположение за продажба	230,903	-	-	230,903
Ценни книжа, държани до падеж	594	-	-	594
Други финансови активи	36	-	-	36
Общо финансови активи	2,142,041	154,606	173,282	2,469,929
<i>Към 31 декември 2016 г.</i>	Редовни	Наблюдавани	Необслужвани	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	78,521	-	-	78,521
Вземания от банки	274,011	-	-	274,011
Вземания от Републикански бюджет	424,470	-	-	424,470
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	297,868	94,091	50,771	442,730
Търговски кредити	212,357	72,902	18,803	304,062
Селскостопански кредити	-	-	2,059	2,059
Потребителски кредити	1,237	31	-	1,268
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	2,509	-	-	2,509
Кредити на други финансови институции	12,111	-	43,815	55,926
Други кредити и вземания	38,575	16,759	-	55,334
Ценни книжа на разположение за продажба	264,368	-	-	264,368
Ценни книжа, държани до падеж	1,384	-	-	1,384
Други финансови активи	47	-	-	47
Общо финансови активи	1,607,458	183,783	115,448	1,906,689

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

По-долу са представени видовете обезпечения, приети от Банката във връзка с отпуснати кредити, по справедлива стойност определена от лицензирани независими оценители и потвърдена от служител на банката, притежаващ необходимия лиценз:

Вид обезпечение	2017		2016	
	Справедлива стойност	%	Справедлива стойност	%
Ипотеки	252,215	42.18	255,007	42.00
Ипотеки върху кораби	111,711	18.68	100,438	16.54
Залог на машини, съоръжения, оборудване и материални запаси	213,538	35.71	188,990	31.12
Ценни книжа котиран на борсов пазар	-	-	35,426	5.83
Застраховка кредитен риск	16,237	2.72	22,475	3.70
Банкови гаранции	1,064	0.18	4,076	0.67
Блокирани депозити	3,176	0.53	790	0.13
Общо обезпечения	597,941	100	607,202	100

Кредитните експозиции могат да бъдат обезпечени с повече от едно обезпечение, т.е. могат да бъдат включени в повече от една позиция. Сумата от обезпеченията може да надхвърля 100%, тъй като по един кредит може да има повече от едно обезпечение.

Банката може да предоговори първоначалните условия по сключени договори в случаите на молба от страна на контрагентите. Обичайно това са сроковете за усвояване на кредитите, размера на кредита, лихвените нива и/или погасителните планове от гледна точка размерите на конкретни погасителни вноски. Най-често това се наблюдава в случаи на промяна на първоначалните параметри, целите и обхвата, респ. времеви график на проектите. При предоговарянето се анализират измененията в първоначалните условия, с цел установяване дали промените представляват концесия (отстъпка) в полза на длъжника и експозицията следва да се приеме, като реструктурирана. По отношение на кредитите отпуснати по програмата за енергийна ефективност, следва да бъде отбелязано, че съгласно параметрите на програмата размерът на одобрения кредит подлежи на регулярен процес на актуализация с оглед контрол на разходите по изпълнение. Резултат от този контрол е подписването на анекси по кредитите с актуализиране на финансовите параметри.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

В таблицата по-долу са представени данни за стойността на портфейла от финансови активи на Банката по видове инструментии след извършените обезценки:

	Кредити и вземания от нефинансови институции		Вземания от Републикански Бюджет		Кредити и вземания от финансови институции		Кредити и вземания от физически лица		Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка		Ценни книжа на разположение за продажба		Ценни книжа, държани до падеж	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Обезценени на индивидуална основа														
-----наблюдавани	78,208	131,881	-	-	-	-	28	31	-	-	-	-	-	-
-----необслужвани	150,787	105,277	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	228,995	237,158	-	-	-	-	28	31	-	-	-	-	-	-
<i>В т.ч. предоговорени</i>	177,625	171,904	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Просрочени, но необезценени														
-----редовни	46,280	24,223	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-----наблюдавани	33,295	9,797	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-----необслужвани	23,325	6,905	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	102,900	40,925	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>В т.ч. предоговорени</i>	65,290	23,822	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>До 30 дни</i>	51,710	35,403	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>От 30- 90 дни</i>	17,269	2,067	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Над 90 дни</i>	33,920	3,455	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Непросрочени и необезценени														
-----висок клас	414,487	536,736	737,516	424,470	198,379	274,011	2,872	3,746	447,648	78,521	230,903	264,368	594	1,384
-----стандартен клас	101,091	42,073	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-----нисък клас	4,509	3,266	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	520,087	582,075	737,516	424,470	198,379	274,011	2,872	3,746	447,648	78,521	230,903	264,368	594	1,384
<i>В т.ч. предоговорени</i>	360,961	340,581	-	-	66,269	-	494	680	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	851,981	860,158	737,516	424,470	198,379	274,011	2,900	3,777	447,648	78,521	230,903	264,368	594	1,384
<i>В т.ч. предоговорени</i>	603,876	536,307	-	-	66,269	-	494	680	-	-	-	-	-	-

Банката класифицира непросрочени и необезценени експозиции в посочените класове в зависимост от вътрешния им кредитен рейтинг, както следва:

- висок клас – от кредитен рейтинг от 1 до 3
- стандартен клас – от кредитен рейтинг от 4 до 5
- нисък клас – от кредитен рейтинг от 6 до 7

Банката оценява кредитното качество на предоставените условни ангажименти чрез методология, която оценява дали са възникнали събития, които да потвърждават в голяма степен вероятността да изтекат ресурси от Банката. В случай на настъпили събития, Банката провизира задължението си до стойността на бъдещите си разходи (загуби), свързани с изходящите потоци от плащания. Тези разходи (загуби) се определят на база на настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци, представляващи разликата между задължението за плащане и евентуалните входящи потоци от последващи регресни искове към трети лица. Към датата на отчета, Банката е идентифицирала ангажименти за 5,127хил. лв. (2016 г.: 8,013 хил. лв.), които са провизирани в размер на 833 хил. лв. (2016: 3,145 хил. лв.) (Бележка 31).

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Наблюдаваните кредити и вземания, представени по амортизирана стойност, са както следва:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	84,936	94,091
Търговски кредити	52,873	72,902
Потребителски кредити	28	31
Други кредити и вземания	16,768	16,759
	<u>154,605</u>	<u>183,783</u>

Когато първоначалните условия на споразумението са изменени чрез даване на концесии (отстъпки) от страна на Банката към длъжника, който изпитва или предстои да изпита затруднения при изпълнението на своите финансови задължения, кредитът се класифицира като „преструктуриран“.

Преструктурираните кредити и вземания, представени по амортизирана стойност, са както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	56,955	66,963
<i>в т.ч. Редовни</i>	<i>5,443</i>	<i>17 965</i>
<i> Наблюдавани</i>	<i>14,068</i>	<i>25 443</i>
<i> Необслужвани</i>	<i>37,444</i>	<i>23 555</i>
Други кредити и вземания	67,867	13,839
<i>в т.ч. Редовни</i>	<i>53,330</i>	<i>90</i>
<i> Наблюдавани</i>	<i>1,548</i>	<i>10 670</i>
<i> Необслужвани</i>	<i>12,989</i>	<i>3 079</i>
	<u>124,822</u>	<u>80,802</u>

4.1.1. Риск от държавата

Банката е формирала портфейл от ценни книжа, класифицирани като финансови активи на разположение за продажба, формиран изцяло от държавни ценни книжа с емитент Република България. Експозицията на Банката към държавен дълг е 227,917 хил.лв. към 31.12.2017 г. и 248,634 хил. лв. към 31.12.2016 г.

Република България има присъден кредитен рейтинг BBB- със стабилна перспектива от Standard & Poor's (01.12.2017), BBB със стабилна перспектива от Fitch Ratings (01.12.2017) и Baa2 със стабилна перспектива от Moody's (26.05.2017).

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск

Пазарните рискове са свързани с негативни изменения на лихвени проценти, валутни курсове, ликвидната позиция и други фактори, оказващи влияние върху цените на ценните книжа и другите финансови активи. Тези движения могат да дадат отражение върху финансовата позиция и рентабилността на Банката.

Лихвен риск

Лихвеният риск е вероятността от изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж, и пазарната стойност на собствения капитал, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища.

Лихвеният риск се разглежда по отношение цялостната дейност на Банката. Регулярно се изготвят анализи на финансовите активи и пасиви, разпределени във времеви интервали според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти.

Подходът за измерване на лихвения риск по отношение на цялостната дейност основно включва:

- Анализ на лихвената чувствителност на дохода – измерващ лихвената чувствителност на нетния лихвен доход на Банката;
- Анализ на лихвената чувствителност на икономическия капитал (Дюрационен GAP Анализ) – измерва лихвената чувствителност на икономическата стойност на Банката;
- Определяне, прилагане и отчитане на лимити за лихвен риск, отразяващи волатилността на съответната лихвена крива, както и рисковия апетит на Банката;
- Стрес тестове за лихвен риск – които представят потенциалното изменение на годишния нетен лихвен доход след прилагане на стрес-сценарии за изменение на лихвените криви по валути.

Анализът на лихвения риск при паричните потоци се извършва чрез разпределението на паричния поток на активите и пасивите, участващи в анализа на лихвения дисбаланс и формиращи съответните матуритетни несъответствия. При наличие на позиции в баланса на Банката, класифицирани като такива, определени по справедлива стойност, анализа на риска от справедлива стойност се свежда до отнасянето на съответната позиция в приложимата матуритетна зона в анализа на лихвения дисбаланс.

Освен анализа на лихвената чувствителност, при управление на лихвения риск регулярно се идентифицират и основните източници, участващи в промяната на нетния лихвен спред на Банката. Това спомага за вземане на своевременно решения по отношение на лихвената политика на Банката, в частност формиране на специфични продукти и осигуряването на източници на финансиране със съответните характеристики.

Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП) следи текущо лихвения риск, на който е изложена Банката, и разработва мерки за управлението и поддържането му в допустимите граници и лимити за Банката.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Таблицата по-долу обобщава лихвената експозиция и риск на Банката. В нея са включени активите и пасивите на Банката по балансова стойност, съгласно лихвените клаузи, заложи в договорите, матурирещата им структура и чувствителността им, спрямо движението на лихвените проценти.

	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	безлихвени	общо
31 декември 2017 г.				
Финансови активи				
Вземания от банки	5,665	182,172	10,542	198,379
Предоставени кредити и аванси на клиенти	649,617	50,063	-	699,680
Вземания от Републикански бюджет	728,010	9,506	-	737,516
Ценни книжа, държани до падеж	594	-	-	594
Ценни книжа на разположение за продажба	-	227,917	2,986	230,903
Други финансови активи	-	-	36	36
Общо финансови активи	1,383,886	469,658	13,564	1,867,108
Финансови пасиви				
Депозити от кредитни институции	3,897	30,012	-	33,909
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	584,538	183,878	22,174	790,590
Привлечени средства от международни институции	663,490	206,332	-	869,822
Други привлечени средства	11,236	6,256	-	17,492
Общо финансови пасиви	1,263,161	426,478	22,174	1,711,813
Общо балансова лихвена експозиция	120,725	43,180	(8,610)	155,295
Условни задължения и ангажименти	444,394	3,582	73,134	521,110
31 декември 2016 г.				
Финансови активи				
Вземания от банки	119,226	145,014	9,771	274,011
Предоставени кредити и аванси на клиенти	665,786	56,958	-	722,744
Вземания от Републикански бюджет	397,568	26,902	-	424,470
Ценни книжа, държани до падеж	1,384	-	-	1,384
Ценни книжа на разположение за продажба	-	261,480	2,888	264,368
Други финансови активи	-	-	47	47
Общо финансови активи	1,183,964	490,354	12,706	1,687,024
Финансови пасиви				
Депозити от кредитни институции	4,161	39,576	-	43,737
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	88,239	592,689	28,621	709,549
Привлечени средства от международни институции	376,720	3,278	-	379,998
Други привлечени средства	11,236	6,443	-	17,679
Общо финансови пасиви	480,356	641,986	28,621	1,150,963
Общо балансова лихвена експозиция	703,608	(151,632)	(15,915)	536,061
Условни задължения и ангажименти	529,814	27,338	82,090	639,242

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Анализ на лихвената чувствителност

Таблицата по-долу включва финансовите инструменти на Банката, представени по балансова стойност, категоризирани по по-ранната от двете дати – датата на промяна на лихвения процент по договор или датата на падежа.

31 декември 2017 г.	до 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12 м.	1-5 г.	над 5 год.	С фиксирана лихва	Безлих вени	общо
Финансови активи									
Вземания от банки	2,182	3,483	-	-	-	-	182,172	10,542	198,379
Предоставени кредити и аванси на клиенти	82,352	567,265	-	-	-	-	50,063	-	699,680
Вземания от Републиканския бюджет	728,010	-	-	-	-	-	9,506	-	737,516
Ценни книжа, държани до падеж	594	-	-	-	-	-	-	-	594
Ценни книжа на разположение за продажба	67,346	-	-	-	133,797	26,774	-	2,986	230,903
Други финансови активи	-	-	-	-	-	-	-	36	36
Общо финансови активи	880,484	570,748	-	-	133,797	26,774	241,741	13,564	1,867,108
Финансови пасиви									
Депозити от кредитни институции	3,897	30,012	-	-	-	-	-	-	33,909
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	638,862	1,406	436	16,330	111,382	-	-	22,174	790,590
Привлечени средства от международни институции	1,838	23,255	4,053	48,519	293,848	291,977	206,332	-	869,822
Други привлечени средства	-	11,236	-	-	-	6,256	-	-	17,492
Общо финансови пасиви	644,597	65,909	4,489	64,849	405,230	298,233	206,332	22,174	1,711,813
Общо експозиция на лихвена чувствителност	235,887	504,839	(4,489)	(64,849)	(271,433)	(271,459)	35,409	(8,610)	155,295
Условни задължения и ангажименти	1,355	12	9,274	31,413	405,922	-	-	73,134	521,110

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

31 декември 2016 г.	до 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12 м.	1-5 г.	над 5 год. фиксирана лихва	С лихва	Безлихвени	общо
Финансови активи									
Вземания от банки	90,479	28,747	-	-	-	-	145,014	9,771	274,011
Предоставени кредити и аванси на клиенти	110,973	554,813	-	-	-	-	56,958	-	722,744
Вземания от Републиканския бюджет	397,568	-	-	-	26,902	-	-	-	424,470
Ценни книжа, държани до падеж	1,384	-	-	-	-	-	-	-	1,384
Ценни книжа на разположение за продажба	38,363	10,223	3,019	32,145	142,561	35,169	-	2,888	264,368
Други финансови активи	-	-	-	-	-	-	-	47	47
Общо финансови активи	638,767	593,783	3,019	32,145	169,463	35,169	201,972	12,706	1,687,024
Финансови пасиви									
Депозити от кредитни институции	43,737	-	-	-	-	-	-	-	43,737
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	147,352	21,358	4,678	479,527	28,013	-	-	28,621	709,549
Привлечени средства от международни институции	8,259	179,259	184,887	4,315	-	-	3,278	-	379,998
Други привлечени средства	-	11,236	-	-	-	6,443	-	-	17,679
Общо финансови пасиви	199,348	211,853	189,565	483,842	28,013	6,443	3,278	28,621	1,150,963
Общо експозиция на лихвена чувствителност									
	439,419	381,930	(186,546)	(451,697)	141,450	28,726	198,694	(15,915)	536,061
Условни задължения и ангажменти	23,925	546	9,274	55,359	468,048	-	-	82,090	639,242

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Чувствителност на лихвените активи и пасиви с плаващ лихвен процент

Таблицата по-долу показва чувствителността на Банката при възможни промени в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите към 31 декември с плаващ лихвен процент и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Реалният ефект от промени в пазарните лихвени нива може да бъде различен, тъй като съществена част от кредитите и вземанията от клиенти се олихвяват с плаващ лихвен процент, базиран на определяна от Банката променлива част, която се влияе от множество фактори.

Валута	2017			2016		
	Увеличение в процентни пунктове	Чувствителност на финансовия резултат	Чувствителност на собствения капитал	Увеличение в процентни пунктове	Чувствителност на финансовия резултат	Чувствителност на собствения капитал
BGN	0.50%	1,981	(689)	0.50%	2,467	(725)
EUR	0.50%	(1,291)	(1,551)	0.50%	288	(1,742)
USD	0.50%	(153)	-	0.50%	(82)	-
BGN	-0.50%	(1,981)	689	-0.50%	(2,467)	725
EUR	-0.50%	1,291	1,551	-0.50%	(288)	1,742
USD	-0.50%	153	-	-0.50%	82	-

Средните лихвени проценти по финансовите активи и пасиви са представени в следната таблица:

	31.12.2017	31.12.2016
Финансови активи	2,35%	3,65%
Финансови пасиви	0,43%	0,38%

Валутен риск

Валутният риск е риск от негативно влияние на изменения във валутните курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на Банката в резултат на открити валутни позиции. При управлението на валутния риск, Банката следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции съгласно зададени лимити. Валутните позиции не се формират със спекулативна цел, а в следствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната банкова дейност. Политика на Банката е основната част от активите и пасивите, и респективно банковите операции да са деноминирани във валутите евро или лев. Банката не извършва съществени сделки и не държи значителни открити позиции във валути, различни от евро и лев. Докато курсът на лева е устойчиво фиксиран към еврото, еврото не се разглежда като валута, носеща валутен риск за паричните потоци и финансовата позиция на Банката.

Валутният риск се разглежда по отношение цялостната дейност на Банката. Регулярно се изготвят анализи на финансовите активи и пасиви, разпределени според валутата, в която са деноминирани.

Подходът за измерване на валутния риск по отношение на цялостната дейност включва основно:

- Анализ на валутната чувствителност на дохода – измерващ приходите на банката от валутни операции;
- Определяне, прилагане и отчитане на лимити за валутен риск, отразяващи рисковия апетит на Банката;
- Стрес тестове за валутен риск, които представят потенциалното изменение на годишния доход след прилагане на стрес-сценарии за изменение на валутните курсове.

Анализът на валутния риск се извършва чрез разпределението на активите и пасивите на банката според валутата, в която са деноминирани, което спомага за вземане на своевременни решения по отношение на валутната политика на Банката, в частност формиране на специфични продукти и осигуряването на източници на финансиране със съответните характеристики.

Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП) следи текущо валутния риск, на който е изложена Банката, и разработва мерки за управлението и поддържането му в допустимите за Банката граници и лимити.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Следващата таблица обобщава експозицията на Банката към валутен риск. В нея са включени финансовите инструменти и условните задължения и ангажименти на Банката по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

<i>Към 31 декември 2017 г.</i>	В USD	В EUR	В друга чуждестранна валута	В BGN	Общо
Финансови активи					
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	30	4,748	-	442,870	447,648
Вземания от банки	76,461	23,864	144	97,910	198,379
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	479,136	1,009	219,535	699,680
Вземания от Републиканския бюджет	-	-	-	737,516	737,516
Ценни книжа, държани до падеж	-	594	-	-	594
Ценни книжа на разположение за продажба	-	111,382	-	119,521	230,903
Други финансови активи	-	-	-	36	36
Общо финансови активи	76,491	619,724	1,153	1,617,388	2,314,756
Финансови пасиви					
Депозити от кредитни институции	-	2,013	-	31,896	33,909
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	76,484	69,886	92	644,128	790,590
Привлечени средства от международни институции	-	868,802	1,020	-	869,822
Други привлечени средства	-	17,492	-	-	17,492
Общо финансови пасиви	76,484	958,193	1,112	676,024	1,711,813
Нетна балансова валутна позиция	7	(338,469)	41	941,364	602,943
Условни задължения и ангажименти	408	56,899	-	463,833	521,110

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

<i>Към 31 декември 2016 г.</i>	В USD	В EUR	В друга чуждестранна валута	В BGN	Общо
Финансови активи					
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	24	1,873	-	76,624	78,521
Вземания от банки	93,446	55,231	114	125,220	274,011
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	492,090	3,313	227,341	722,744
Вземания от Републиканския бюджет	-	-	-	424,470	424,470
Ценни книжа, държани до падеж	-	1,384	-	-	1,384
Ценни книжа на разположение за продажба	-	126,040	-	138,328	264,368
Други финансови активи	-	-	-	47	47
Общо финансови активи	93,470	676,618	3,427	992,030	1,765,545
Финансови пасиви					
Депозити от кредитни институции	9,280	2,090	-	32,367	43,737
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	84,156	41,335	4	584,054	709,549
Привлечени средства от международни институции	-	376,720	3,278	-	379,998
Други привлечени средства	-	17,679	-	-	17,679
Общо финансови пасиви	93,436	437,824	3,282	616,421	1,150,963
Нетна балансова валутна позиция	34	238,794	145	375,609	614,582
Условни задължения и ангажименти	464	82,444	-	556,334	639,242

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Таблицата по-долу показва чувствителността на Банката при възможни промени във валутния курс на база структурата на активите и пасивите към 31 декември.

2017

Валута	КУРС	Промяна на валутния курс		Ефект върху печалбата преди данъци, при промяна на валутните курсове*		Ефект върху собствения капитал
		Намаление (BPS)	Увеличение (BPS)	Намаление	Увеличение	
Евро (EUR)	1.9558	-	-	-	-	-
Долар (USD)	1.6308	-1.270	+2.068	31	(51)	-
Японска Йена (JPY)	0.0145	-15	+18	(3)	4	-
Британски паунд (GBP)	2.2044	-2.524	+1.987	(3)	2	-
Общ ефект				25	(44)	-

2016

Валута	КУРС	Промяна на валутния курс		Ефект върху печалбата преди данъци, при промяна на валутните курсове*		Ефект върху собствения капитал
		Намаление (BPS)	Увеличение (BPS)	Намаление	Увеличение	
Евро (EUR)	1.9558	-	-	-	-	-
Долар (USD)	1.8555	-1.071	+2.665	25	(62)	-
Японска Йена (JPY)	0.0158	-13	+20	(11)	16	-
Британски паунд (GBP)	2.2844	-2.631	+2.096	(2)	2	-
Общ ефект				12	(44)	-

Ефект върху собствения капитал на Банката не съществува, тъй като Банката няма финансови инструменти, деноминирани в щатски долари, японски йени или британски паунд.

Ценови риск на акции котиран на борсата

Банката е изложена на ценови риск по отношение на притежаваните от нея акции, класифицирани като инвестиции на разположение за продажба. За целта, ръководството на Банката следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва консултантските услуги на авторитетни в страната инвестиционни посредници. Допълнително, към настоящия момент силно са редуцирани операциите на фондовите пазари и търговията със закупените акции, като текущо се наблюдават докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността му.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява риск от това, Банката да бъде в невъзможност да посрещне текущите и потенциалните си задължения, свързани с плащания, когато те са дължими, без да понесе загуби.

Дейността на Банката изисква устойчив паричен поток, който да замени съществуващите депозити и получени кредити при изтичането на срока им, както и да задоволи търсенето на клиентите за допълнителни кредити. При управление на ликвидността, Банката взема предвид и ангажиментите, свързани с неусвоената част по отпуснати кредити и всички други видове условни ангажименти.

Падежните срокове на активите и пасивите, способността за заместване, на приемлива цена, на лихвените задължения в момента на техния падеж, както и влиянието на промените в лихвените проценти и валутните курсове върху печалбата преди данъци и собствения капитал са важни фактори при оценката на ликвидността на Банката. За да управлява ликвидния риск, във всеки момент, Банката поддържа високоликвидни активи в съответствие с валутата на пасивите си.

Контролът и следенето на общата ликвидност се извършват от КУАП, въз основа на падежни таблици със сценарии за установяване на нетните парични потоци по периоди, включващи номинален, реалистичен и песимистичен сценарий, отразяващи в различна степен негативни допускания, свързани със загуба на доверие от страна на клиенти, влошаване на качеството на кредитния портфейл, негативни допускания за банковия пазар и други допускания, които биха могли да повлияят върху ликвидната позиция на Банката, както и нормативно определени коефициенти и съотношения. Допълнително се следят редица съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва и чрез прилагане на допълнителни три сценария за паричните потоци от дейността и чрез следене нивото на ликвидните буфери на Банката и допълнителните източници на финансиране при пазарни шокове, идиосинкратични шокове, представляващ загуба на доверие от страна на пазара в отделна банка или банкова група, което е равносилно на намаляване рейтинга на институцията с поне две степени и комбинирани шокове.

В таблицата по-долу са представени стойностите в проценти на съотношението ликвидни активи спрямо пасивите на Банката:

	2017	2016
Към 31 декември	43.75%	31.45%
Средна стойност за периода	31.93%	38.36%
Най-високо за периода	43.30%	48.53%
Най-ниско за периода	25.95%	29.50%
	2017	2016
Парични средства и парични салда при БНБ	447,648	78,521
Средства по разплащателни сметки в други банки и междубанкови депозити до 7 дни	73,968	90,477
Държавни ценни книжа	227,917	193,916
Ликвидни активи	749,533	362,914
Финансови пасиви държани за търгуване	-	-
Финансови пасиви оценявани по амортизирана стойност	1,711,813	1,150,963
Провизии	930	3,319
Задължения към персонала при пенсиониране	366	228
Пасиви	1,713,109	1,154,510
Коефициент на ликвидните активи (КЛА)	43,75%	31,45%

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу е направен анализ на финансовите активи и пасиви на Банката по балансова стойност, групирани по остатъчен срок до падежа:

Към 31 декември 2017 г.	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Неопред. падеж	общо
Финансови активи							
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	447,648	-	-	-	-	-	447,648
Вземания от банки	75,286	122	19,377	10,947	92,647	-	198,379
Предоставени кредити и аванси на клиенти	8,428	13,820	132,400	326,628	218,404	-	699,680
Вземания от Републикански бюджет	-	-	-	737,516	-	-	737,516
Ценни книжа на разположение за продажба	67,346	-	-	133,797	26,774	2,986	230,903
Активи, държани за продажба	-	-	9,924	-	-	-	9,924
Текущи данъчни вземания	-	-	1,596	-	-	-	1,596
Ценни книжа, държани до падеж	7	-	587	-	-	-	594
Други активи	-	-	686	-	-	-	686
Активи, придобити от обезпечения	-	-	-	15,875	-	-	15,875
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	7,702	7,702
Инвестиции в дъщерни дружества	-	-	-	-	-	87,643	87,643
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	-	-	-	-	-	32,949	32,949
Активи по отсрочени данъци	-	-	1,148	-	-	-	1,148
Общо финансови активи	600,227	13,942	165,718	1,224,763	337,825	131,280	2,472,243
Финансови пасиви							
Депозити от кредитни институции	3,897	30,012	-	-	-	-	33,909
Текущи данъчни задължения	-	-	-	-	-	-	-
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	641,390	1,406	24,016	123,778	-	-	790,590
Провизии	-	-	-	-	-	930	930
Други пасиви	1,562	-	-	510	-	427	2,499
Привлечени средства от международни институции	1,838	23,255	94,613	458,138	291,978	-	869,822
Други привлечени следства	-	-	213	853	16,426	-	17,492
Общо финансови пасиви	648,687	54,673	118,842	583,279	308,404	1,357	1,715,242
Разлика в падежните прагове на активи и пасиви	(48,460)	(40,021)	46,876	641,484	29,131	(26,276)	757,001
Условни задължения и ангажименти	6,295	1,890	62,989	439,610	-	4,694	515,478

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

<i>Към 31 декември 2016 г.</i>	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Неопред. падеж	общо
Финансови активи							
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	78,521	-	-	-	-	-	78,521
Вземания от банки	90,657	28,400	1,904	38,050	115,000	-	274,011
Предоставени кредити и аванси на клиенти	8,172	19,487	149,440	302,886	242,759	-	722,744
Вземания от Републикански бюджет	-	-	-	424,470	-	-	424,470
Ценни книжа на разположение за продажба	39,760	13,761	32,274	140,947	34,738	2,888	264,368
Активи, държани за продажба	-	-	4,657	-	-	-	4,657
Ценни книжа, държани до падеж	211	-	587	586	-	-	1,384
Други активи	-	-	150	-	-	-	150
Активи, придобити от обезпечения	-	-	-	11,372	-	-	11,372
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	7,702	7,702
Инвестиции в дъщерни дружества	-	-	-	-	-	87,643	87,643
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	-	-	-	-	-	33,698	33,698
Активи по отсрочени данъци	-	-	1,265	-	-	-	1,265
Общо финансови активи	217,321	61,648	190,277	918,311	392,497	131,931	1,911,985
Финансови пасиви							
Депозити от кредитни институции	43,737	-	-	-	-	-	43,737
Текущи данъчни задължения	-	1,813	-	-	-	-	1,813
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	147,530	23,853	500,637	37,529	-	-	709,549
Провизии	-	-	-	-	-	3,319	3,319
Други пасиви	506	-	-	31	-	586	1,123
Привлечени средства от международни институции	2,298	3,155	44,976	148,042	181,527	-	379,998
Други привлечени следства	-	-	11,450	853	5,376	-	17,679
Общо финансови пасиви	194,071	28,821	557,063	186,455	186,903	3,905	1,157,218
Разлика в падежните прагове на активи и пасиви	23,250	32,827	(366,786)	731,856	205,594	128,026	754,767
Условни задължения и ангажименти	30,905	7,612	79,679	510,482	3,566	4,694	636,938

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу са представени брунтите недисконтирани парични потоци, свързани със задълженията на Банката към 31 декември:

	Балансова стойност	Брутен поток	Под 1м.	от 1 до 3 м.	от 3 до 12 м.	от 1 до 5 г.	над 5 г.
Към 31 декември 2017 г.							
Финансови пасиви							
Депозити от кредитни институции	33,909	33,912	3,897	30,015	-	-	-
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	790,590	791,508	641,391	1,407	24,075	124,635	-
Финансови пасиви, държани за търгуване	-	-	-	-	-	-	-
Привлечени средства от международни институции	869,822	905,278	1,838	23,379	95,187	465,399	319,475
Други привлечени средства	17,492	19,202	-	31	306	1,307	17,558
	1,711,813	1,749,900	647,126	54,832	119,568	591,341	337,033
Провизии по банкови гаранции	833	833	45	-	171	617	-
Неусвоени кредитни ангажменти	447,976	447,976	1,355	12	40,687	405,922	-
	Балансова стойност	Брутен поток	Под 1м.	от 1 до 3 м.	от 3 до 12 м.	от 1 до 5 г.	над 5 г.
Към 31 декември 2016 г.							
Финансови пасиви							
Депозити от кредитни институции	43,737	43,741	43,741	-	-	-	-
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	709,549	710,499	147,531	23,857	501,263	37,848	-
Финансови пасиви, държани за търгуване	-	-	-	-	-	-	-
Привлечени средства от международни институции	379,998	394,724	2,302	3,005	45,765	150,847	192,805
Други привлечени средства	17,679	19,503	-	32	11,543	1,322	6,606
	1,150,963	1,168,467	193,574	26,894	558,571	190,017	199,411
Провизии по банкови гаранции	3,145	3,145	1,644	936	565	-	-
Неусвоени кредитни ангажменти	557,152	557,152	23,925	546	64,633	468,048	-

Предвид специфичната дейност на Банката, към 31 декември 2017 г. средствата, привлечени от 20 най-големи небанкови депозанти представляват 97,13% от общата сума на задълженията към други клиенти (31 декември 2016 г.: 97,26%). Делът на най-големия небанков депозант в общата сума на задълженията към други клиенти възлиза 46,07 % (31 декември 2016 г.: 53,92%)

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу са представени финансовите активи на Банката, които са на разположение за подкрепа на бъдещо финансиране и финансовите активи, които са заложили като обезпечение на финансови пасиви:

Към 31 декември 2017 г.

Финансови активи	Заложени като обезпечение*	На разположение за обезпечаване	Други**	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	-	327,248	120,400	447,648
Вземания от банки	10,542	187,837	-	198,379
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	526,965	172,715	699,680
Вземания от Републикански Бюджет	-	737,516	-	737,516
Ценни книжа на разположение за продажба	7,515	220,768	2,620	230,903
Ценни книжа, държани до падеж	-	594	-	594
Други финансови активи	-	-	36	36
Общо финансови активи	18,057	2,000,928	295,771	2,314,756

Към 31 декември 2016 г.

Финансови активи	Заложени като обезпечение*	На разположение за обезпечаване	Други**	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	-	1,970	76,551	78,521
Вземания от банки	9,771	240,139	24,101	274,011
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	591,558	131,186	722,744
Вземания от Републикански Бюджет	-	424,470	-	424,470
Ценни книжа на разположение за продажба	54,718	207,007	2,643	264,368
Ценни книжа, държани до падеж	-	1,384	-	1,384
Други финансови активи	-	-	47	47
Общо финансови активи	64,489	1,466,528	234,528	1,765,545

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

* Към 31.12.2017 година, по контра-гаранции на два корпоративни клиента са блокирани средства в размер на 10,542 хил. лв., с падежна структура както следва:

Падежен интервал	Вземания от банки, заложи като обезпечение
На виждане	1,236
От 91 до 180 дни	189
От 181 до една година	4,357
Над една година	4,760

Към 31.12.2017 са блокирани ценни книжа по законово изискване за обезпечаване средства на държавния бюджет, в размер на 7,515 хил. лв. (2016: 8,022 хил. лв.)

** Други представляват финансови активи, които не са обременени с тежести и нямат рестрикции да бъдат използвани като обезпечение, но Банката не би ги взела предвид като на разположение за подкрепа на бъдещо финансиране в нормалния си ход на дейността.

Преглед на размера, развитието и кредитното качество на необременените с тежести активи се извършва веднъж годишно.

Управление Риск, съвместно с други звена в Банката, месечно следи и докладва пред Комитета за управление на активите и пасивите (КУАП) съотношенията на активите, заложи като обезпечение към общата балансова стойност на активите на Банката. При превишение на одобрените от Управителния съвет на Банката лимити, КУАП докладва пред същия за предприемане на съответни корективни действия.

4.4. Операционен риск

Основните източници на операционен риск в Банката са персонал, процеси, системи и външни събития. Банката е определила основните видове операционен риск като:

- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси;
- Риск от загуба от неадекватни, неправомерни и/или неправилни действия или бездействия на персонала;
- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи системи;
- Риск от загуба от външни събития, включително правен риск.

Управлението на операционния риск се основава на принципите за непоемане на необоснован риск, стриктно спазване на нивата на компетентност и приложимата нормативна уредба. Банката прилага надеждни методи за ограничаване влиянието на операционните рискове, в т.ч. чрез разделяне на функциите и отговорностите, двоен контрол, нива на компетентност, вътрешен контрол и други. Допълнително във всички вътрешни правила и политика на Банката са заложи контролни процедури по редуциране на операционния риск.

В процеса на управление на операционния риск стриктно се наблюдават и регистрират всички операционни събития, възникващи в дейността различните звена и процеси на Банката, като събитията, характеризирани се с по-голяма честота, както и тези със съществен ефект, служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии. Операционният риск е измерим и контролируем, като в процеса на работа се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрене на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за Банката.

За целите на измерване на операционния риск Банката прилага "Метода на базисния индикатор".

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.5. Управление на собствения капитал

Основните цели на Банката при управлението на собствения капитал е да поддържа неговото ниво в размери достатъчни за развитие на дейността и постигане на общите цели, заложи при създаването ѝ – подкрепа на икономическата политика на страната и развитието на малкия и среден бизнес.

В дейността си, Банката следва да спазва регулаторните изисквания за капитала, както и да продължи да оперира като действащо предприятие.

В таблицата са показани основните компоненти на собствения капитал, съгласно регулаторните изисквания и съотношенията, които Банката е постигнала:

	2017	2016
<u>СОБСТВЕНИ СРЕДСТВА</u>	636,570	622,579
КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	636,570	622,579
БАЗОВ СОБСТВЕН КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	636,570	622,579
Акционерен капитал	601,774	601,774
Законови резерви	62,997	58,705
Допълнителни резерви	67,180	47,866
Натрупан друг всеобхватен доход	4,905	3,502
Нематериални активи	(268)	(226)
Инвестиции в дъщерни дружества	(87,643)	(87,643)
Преходни корекции на базовия собствен капитал от първи ред	(994)	(1,399)
Елементи на или приспадания от базовия собствен капитал от първи ред		
- други	(11,381)	
ДОПЪЛНИТЕЛЕН КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	-	-
КАПИТАЛ ОТ ВТОРИ РЕД	-	-

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.5. Управление на собствения капитал (продължение)

	2017	2016
ОБЩ РАЗМЕР НА РИСКОВИТЕ ЕКСПОЗИЦИИ	1,151,075	1,267,103
Кредитен риск – Стандартизиран подход	1,041,637	1,161,628
Централно управление или централни банки	-	-
Регионални или местни власти	202	265
Субекти от публичния сектор	9,506	26,902
Многостранни банки за развитие	939	939
Институции	125,576	187,362
Предприятия	530,416	632,843
На дребно	7,734	15,090
Обезпечени с ипотека върху недвижими имоти	101,621	87,819
Влошени експозиции	188,827	146,809
Позиции, свързани с високорискови експозиции	2,936	2,934
Собствен капитал	152	150
Други позиции	73,728	60,515
Валутен и стоков риск	-	-
Оперативен риск – Подход на базисния индикатор	109,438	105,475
Съотношение на базовия собствен капитал от първи ред	55.30%	49.13%
Съотношение на обща капиталова адекватност	55.30%	49.13%
Буфер с оглед запазването на капитала	28,777	31,678
Буфер с оглед на системния риск	34,532	38,013
Специфичен за институцията антицикличен капиталов буфер	-	-
Регулаторно изисквани нива		
Адекватност на базовия собствен капитал от първи ред	4.50%	4.50%
Адекватност на капитал от първи ред	6.00%	6.00%
Обща капиталова адекватност	8.00%	8.00%
Буфер с оглед запазването на капитала	2.50%	2.50%
Буфер с оглед на системния риск	3.00%	3.00%
Специфичен за институцията антицикличен капиталов буфер	0.00%	0.00%

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ

Таблицата показва балансовите и справедливите стойности на активите и пасивите, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности.

Към 31.12.2017

	Балансова стойност						Справедлива стойност				
	Бел.	Държа- ни до падеж	Заеми и вземания	Държа- ни за търгува- не	На разполо- жение за продажба	Други	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Активи, оценявани по справедлива стойност											
Ценни книжа на разположение за продажба	21	-	-	-	230,903	-	230,903	230,412	-	-	230,412
Активи, придобити от обезпечения	27	-	-	-	-	15,875	15,875	-	-	15,875	15,875
Инвестиционни имоти	25	-	-	-	-	7,702	7,702	-	-	7,702	7,702
					230,903	23,577	254,480	230,412	-	23,577	253,989
Активи, които не се оценяват по справедлива стойност											
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	16	-	447,648	-	-	-	447,648	-	447,648	-	447,648
Предоставени кредити на банки	17	-	113,869	-	-	-	113,869	-	116,576	-	116,576
Разплащателни сметки и срочни депозити на банки	17	-	84,510	-	-	-	84,510	-	84,510	-	84,510
Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	-	699,680	-	-	-	699,680	-	710,313	-	710,313
Вземания от Републиканския бюджет		-	737,516	-	-	-	737,516	-	799,661	-	799,661
Ценни книжа, държани до падеж	20	594	-	-	-	-	594	-	598	-	598
		594	2,083,223	-	-	-	2,083,817	-	2,159,306	-	2,159,306
Пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност											
Депозити от кредитни институции - Разплащателни сметки и Депозити от други клиенти, различни от кредитни	28	-	-	-	-	33,909	33,909	-	33,909	-	33,909
Привлечени средства от международни институции	29	-	-	-	-	790,590	790,590	-	791,212	-	791,212
Други привлечени средства	30	-	-	-	-	869,822	869,822	-	899,003	-	899,003
	31	-	-	-	-	17,492	17,492	-	18,385	-	18,385
		-	-	-	-	1,711,813	1,711,813	-	1,742,509	-	1,742,509

Не е оповестена справедливата стойност на ценни книжа, класифицирани като инвестиции на разположение за продажба с балансова стойност 491 хил. лв. към 31 декември 2017 г. (2016: 370 хил. лв.), държани по цена на придобиване, тъй като според Банката тя не може да бъде надеждно оценена.

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31.12.2016	Балансова стойност							Справедлива стойност			
	Бел.	Държа- ни до падеж	Заеми и вземания	Държа- ни за търгува- не	На разполо- жение за продажба	Други	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Активи, оценявани по справедлива стойност											
Ценни книжа на разположение за продажба	21	-	-	-	264,368	-	264,368	251,653	12,345	-	263,998
Финансови активи, държани за търгуване	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Активи, придобити от обезпечения	27	-	-	-	-	11,372	11,372	-	-	11,372	11,372
Инвестиционни имоти	25	-	-	-	-	7,702	7,702	-	-	7,702	7,702
					264,368	19,074	283,442	251,653	12,345	19,074	283,072
Активи, които не се оценяват по справедлива стойност											
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	16	-	78,521	-	-	-	78,521	-	78,521	-	78,521
Предоставени кредити на банки	17	-	149,660	-	-	-	149,660	-	150,886	-	150,886
Разплащателни сметки и срочни депозити на банки	17	-	124,351	-	-	-	124,351	-	124,351	-	124,351
Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	-	722,744	-	-	-	722,744	-	739,757	-	739,757
Вземания от Републиканския бюджет		-	424,470	-	-	-	424,470	-	469,168	-	469,168
Ценни книжа, държани до падеж	20	1,384	-	-	-	-	1,384	-	1,403	-	1,403
		1,384	1,499,746	-	-	-	1,501,130	-	1,564,086	-	1,564,086
Пасиви, оценявани по справедлива стойност											
Финансови пасиви, държани за търгуване	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност											
Депозити от кредитни институции -											
Разплащателни сметки и	28	-	-	-	-	43,737	43,737	-	43,738	-	43,738
Депозити от други клиенти, различни от кредитни	29	-	-	-	-	709,549	709,549	-	709,728	-	709,728
Привлечени средства от международни институции	30	-	-	-	-	379,998	379,998	-	380,991	-	380,991
Други привлечени средства	31	-	-	-	-	17,679	17,679	-	18,693	-	18,693
		-	-	-	-	1,150,963	1,150,963	-	1,153,150	-	1,153,150

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Представената по-долу таблица показва справедлива стойност на активите и пасивите, оценявани по справедлива стойност по вид активи към отчетната дата:

Вид финансов инструмент	Спр. Ст-ст към	Спр. Ст-ст към	Ниво на справедлива стойност	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Инвестиционни имоти	7,702	7,702		Метод на пазарните сравнения При метода на сравнителните продажби се прави оценка чрез пряко сравнение на разглеждания имот и подобни на него, които са били продадени като цената се определя въз основа на тези предишни сделки. При използването на този подход е необходимо, данните за сравняемите имота да бъдат действително сходни, имотите да са подобни, да са в същия район и времето на сделката и датата, към която се изготвя оценката да са близки.	1. Коефициент за пазарна реализация (0.8-0.95) 2. Коефициент за местоположение (0.81-1.0) 3. Коефициент за специфични особености (състояние) (0.8-1.1)	Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако: <ul style="list-style-type: none"> Коефициентът на пазарна реализация се увеличи (намали). Коефициентът на местоположение се увеличи (намали) Коефициентът на състояние се увеличи (намали)
Активи, придобити от обезпечения	15,875	11,372	Ниво 3	Метод на капитализиране на дохода (приходна стойност) Приходният метод при изготвяне на оценка на недвижим имот е анализ на стойността на оценявания имот, основан на способността му да генерира приходи чрез капитализиране на нетния приход от имота за даден период. При определяне на приходната стойност на оценявания обект се изхожда от трайно реализирания чист годишен приход на недвижимия имот, като приходната стойност е определена на база реален или възможен постоянно достиган наем, определен на база среден предлаган наем в района (наблюдавана входяща информация), при отчитане състоянието на сградния фонд и остатъчния срок на ползване.	Корекционен коефициент за пазарна адекватност на офертите (от -10% до +5%)	Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако: <ul style="list-style-type: none"> Корекционният коефициент за пазарна адекватност на офертите се увеличи (намали).

Банката е доброволно оповестила справедливите стойности на активите, придобити от обезпечения към 31 декември 2017 г. и 31 декември 2016 г.

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Справедлива стойност на финансови активи и пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност, но се изисква оповестяване по справедлива стойност.

Вид финансов инструмент	Спр. ст-ст		Ниво на спр. Ст-ст	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и спр. Ст-ст
	към	към				
	31.12.2017	31.12.2016				
Предоставени кредити на банки	116,576	150,886	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са дисконтирани със Софибор за 12 месеца, с корекция спрямо кривата на доходност на български ДЦК на първичен пазар по публикация в Bloomberg	неприложимо	неприложимо
Предоставени кредити и аванси на клиенти	710,313	739,757	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за декември 2017 г. от БНБ пазарна статистика, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Вземания от Републиканския бюджет	799,661	469,168	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на български ДЦК към декември 2017, публикувана от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях	неприложимо	неприложимо
Ценни книжа, държани до падеж	598	1,403	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за кредити към нефинансови предприятия за декември 2017 г. от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Други привлечени средства	18,385	18,693	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на българските държавни ценни книжа към декември 2017 г., публикувана от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Привлечени средства от международни институции	899,003	380,991	Ниво 2		неприложимо	неприложимо

За активите и пасивите от баланса, които не са оповестени в таблицата, Ръководството на Банката счита, че тяхната справедлива стойност е близка до тяхната балансова стойност.

6. НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ

	2017	2016
Приходи от лихви		
Кредити и аванси на клиенти	44,994	49,714
Вземания от Републиканския бюджет	10,157	4,743
Кредити на банки	2,507	3,409
Ценни книжа на разположение за продажба	2,005	1,840
Депозити в други банки	945	350
Ценни книжа, държани до падеж	52	97
Други пасиви (ефект от отрицателни лихви)	88	84
	<u>60,748</u>	<u>60,237</u>
В т.ч. Приходи от лихви по обезценени кредити и вземания	<u>4,567</u>	<u>8,067</u>
Разходи за лихви		
Привлечени средства от международни институции	(4,464)	(2,410)
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	(891)	(924)
Други привлечени средства	(128)	(268)
Други активи (ефект от отрицателни лихви)	(255)	(60)
Депозити от кредитни институции	(16)	(3)
	<u>(5,754)</u>	<u>(3,665)</u>
Нетен доход от лихви	<u>54,994</u>	<u>56,572</u>

Доходността на активите като съотношение на нетната печалба и балансовото число е 0,64% (2016: 2.24%).

7. НЕТЕН ДОХОД ОТ ТАКСИ И КОМИСИОННИ

	2017	2016
Приходи от такси и комисионни		
Гаранции и акредитиви	1,329	1,356
Поддържане на сметки, преводи и касови операции на клиенти	570	622
Обслужване на облигационни емисии	252	270
Средства на Министерство на финансите със специално предназначение (Бележка 31)	64	66
	<u>2,215</u>	<u>2,314</u>
Разходи за такси и комисионни		
Агентски комисионни	(1)	-
Обслужване на сметки в други банки	(30)	(26)
Преводи и касови операции в други банки	(3)	(9)
	<u>(34)</u>	<u>(35)</u>
Нетен доход от такси и комисионни	<u>2,181</u>	<u>2,279</u>

8. НЕТЕН ДОХОД ОТ ОПЕРАЦИИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА

	2017	2016
Нетна печалба от сделки с чуждестранна валута	419	483
Нетна печалба/(загуба) от сделки и преоценка на валутни суапи	-	219
Нетна печалба/(загуба) от преоценка на валутни активи и пасиви	(10)	58
	<u>409</u>	<u>760</u>

9. НЕТНА ПЕЧАЛБА/(ЗАГУБА) ОТ ЦЕННИ КНИЖА НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

	2017	2016
Нетна печалба от сделки с ценни книжа на разположение за продажба, в т. ч. и реализиран преоценъчен резерв	188	20
	<u>188</u>	<u>20</u>

10. НЕТНА ПЕЧАЛБА ОТ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ДЪРЖАНИ ЗА ТЪРГУВАНЕ

	2017	2016
Разходи за лихви по финансови инструменти, държани за търгуване	-	(267)
Нетна печалба от преоценка на финансови инструменти, държани за търгуване	-	312
	<u>-</u>	<u>45</u>

11А. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

	2017	2016
Получени дивиденди	1,393	983
Приходи от наем от инвестиционни имоти	480	836
Възстановени съдебни разноси	348	309
Печалба от продажба на активи, държани за продажба	197	150
Приходи от продажба на ДМА	7	38
Други приходи	89	153
	<u>2,514</u>	<u>2,469</u>

11Б. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	2017	2016
Разходи за активи, държани за продажба	(335)	(301)
Съдебни разноски	(62)	(579)
Загуби от преоценка на инвестиционни имоти	-	(240)
Данък при източника	(223)	(28)
Преки оперативни разходи, възникващи от инвестиционни имоти	(165)	(168)
Разходи за продажба на ДМА	(31)	(33)
Други разходи	-	(486)
	<u>(816)</u>	<u>(1,835)</u>

12. РАЗХОДИ ЗА/(ПРИХОДИ ОТ РЕИНТЕГРИРАНИ) ОБЕЗЦЕНКИ И ПРОВИЗИИ

	2017	2016
Разходи за/(Приход от/ реинтегрирани) обезценки на индивидуално значими кредити, нетно (Приходи от реинтегрирана)/Разход за обезценка на кредити, свързани с общ кредитен риск на портфейлна основа, нетно	(23,091)	(10,692)
	-	15,800
Разходи за /(Приходи от реинтегриране на) провизии по гаранции, нетно	2,511	(1,542)
Разходи за/ (Приходи от реинтегриране на) обезценки на активи, придобити от обезпечения	(194)	(419)
	<u>(20,774)</u>	<u>3,147</u>

Движението на балансово натрупаните разходи за обезценки и провизии е оповестено в Бележка 18В и Бележка 33А.

13А. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	2017	2016
Възнаграждения на персонала и социално осигуряване	(8,302)	(7,213)
Възнаграждения на членове на Управителния съвет и Надзорния съвет	(1,630)	(1,169)
	<u>(9,932)</u>	<u>(8,382)</u>
	2017	2016
<i>Разходите за персонала включват:</i>		
Заплати	(7,195)	(6,218)
Социални осигуровки	(936)	(845)
Социални придобивки	(96)	(96)
Начислени суми по обезщетения при пенсиониране	(75)	(54)
	<u>(8,302)</u>	<u>(7,213)</u>

13Б. ОБЩИ И АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ

	2017	2016
Вноски във Фонд за реструктуриране на банките	(3,180)	(3,814)
Вноски във Фонда за гарантиране на влоговете	(39)	(36)
Наеми	(10)	(811)
Комуникации и ИТ услуги	(494)	(508)
Поддръжка офис и офис – техника	(550)	(536)
Правни и консултантски услуги	(226)	(479)
Реклама и представителни мероприятия	(320)	(333)
Данъци и държавни такси	(199)	(139)
Външни услуги	(204)	(131)
Консултантски услуги от регистрираното одиторско предприятие	(9)	(12)
Командировки	(45)	(68)
Одит услуги от регистрираните одитори	(131)	(79)
	<u>(5,407)</u>	<u>(6,946)</u>

14. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

	2017	2016
Разход за текущ данък	2,004	5,204
(Приход)/разход от отсрочени данъци в резултат на проявени временни разлики	117	(540)
Общо разход за текущ данък	<u>2,121</u>	<u>4,664</u>

	2017	2016
Счетоводна печалба	<u>22,266</u>	<u>47,584</u>
Разход за данък според действаща данъчна ставка (10% за 2016, 10% за 2015)	2,226	4,758
Разход за непризнати разходи за данъчни цели	34	4
Приходи, непризнати за данъчни цели	(139)	(98)
Общо разход за данък	<u>2,121</u>	<u>4,664</u>
Ефективна данъчна ставка	<u>9.53%</u>	<u>9.80%</u>

През 2017 г. Банката е направила авансови вноски за корпоративен данък на стойност 3,600 хил.лв.

14. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Салдата на отсрочените данъци се отнасят към следните позиции от индивидуалния отчет за финансовото състояние и измененията в индивидуалния отчет за всеобхватния доход:

	Активи		Пасиви		Изменения в отчета за всеобхватния доход
	2017	2016	2017	2016	
Имоти и оборудване	(15)	(14)	-	-	(1)
Други активи	(444)	(479)	-	-	35
Инвестиционни имоти	-	(57)	-	-	57
Гаранционен портфейл	206	26	-	-	180
Други задължения	(55)	(48)	-	-	(7)
Ценни книжа на разположение за продажба	(840)	(693)	-	-	(147)
	(1,148)	(1,265)	-	-	117

Измененията във времените разлики през годината се признават в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Банката да генерира достатъчна данъчна печалба.

15. НЕТНА ПРОМЯНА В СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

	2017	2016
Промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба		
Печалби от преоценки на активи на разположение за продажба, възникнали през годината	1,278	2,883
Рециклиране на доходи	188	20
Друг всеобхватен доход за годината	1,466	2,903

16. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В КАСА И ПО РАЗПЛАЩАТЕЛНА СМЕТКА В ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА

	2017	2016
Касова наличност	244	120
Разплащателни сметки	447,404	78,401
<i>В т.ч. Минимални задължителни резерви</i>	<u>120,400</u>	<u>76,551</u>
Общо предоставени средства при Централната банка	<u>447,404</u>	<u>78,401</u>
Общо парични средства в каса и по сметки при Централната банка	<u>447,648</u>	<u>78,521</u>

Предоставените депозити при Централната банка са с лихва -0,60 % за превишението с над 105% на МЗР (2016 г - безлихвени).

17. ВЗЕМАНИЯ ОТ БАНКИ

	2017	2016
Разплащателни сметки и депозити на виждане в местни банки	212	189
Разплащателни сметки и депозити на виждане в чуждестранни банки	12,512	13,570
<i>в т.ч. Разплащателни сметки с оригинален матуритет до 90 дни</i>	2,182	3,988
Срочни депозити в местни банки (вкл. репо сделки)	71,786	86,490
<i>Срочни депозити в чуждестранни банки (вкл. репо сделки)</i>	-	24,102
<i>в т.ч. Срочни депозити с оригинален матуритет до 90 дни</i>	71,786	110,592
Предоставени кредити на местни банки	101,270	135,574
Предоставени кредити на чуждестранни банки	<u>12,599</u>	<u>14,086</u>
	<u>198,379</u>	<u>274,011</u>

Към 31.12.2017 г. са предоставени целеви кредити на местни банки в лева и евро за кредитиране на клиенти с цел развитие на малки и средни предприятия с оригинален матуритет до 10 години и лихвени нива в диапазон от 1,49% до 4,40% (2016 г.: 1.49% до 4.40%).

Средства в размер на 10,542 хил.лв. са блокирани по разплащателни сметки в чуждестранни банки като покритие по акредитиви. (2016: 9,770 хил.лв.)

18. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

	2017	2016
Кредити (брутна стойност)	854,853	863,888
Коректив за обезценки и несъбираемост на кредити	(155,173)	(141,144)
	<u>699,680</u>	<u>722,744</u>
	2017	2016
А. Анализ по видове клиенти		
Предприятия и еднолични търговци	850,855	858,784
Общини	1,099	1,327
Частни физически лица	2,899	3,777
	<u>854,853</u>	<u>863,888</u>
	2017	2016
Б. Анализ по отрасли по предназначение на кредита		
Промисленост, общо	300,655	316,989
<i>Промисленост - производство и разпределение на енергия</i>	85,046	103,520
<i>Промисленост - производство на машини и оборудване</i>	62,742	41,127
<i>Промисленост - производство на тютюневи изделия</i>	58,773	55,675
<i>Промисленост - производство на хранителни продукти</i>	50,032	60,962
<i>Промисленост - други производства</i>	44,062	55,705
Строителство	146,346	136,626
Транспорт	105,615	107,192
Финансови услуги	77,456	55,926
Операции с недвижими имоти	49,286	41,829
Административни и офис дейности	48,815	48,816
Търговия	35,848	53,994
Държавно управление	32,376	31,144
Селско стопанство	26,984	26,474
Туристически услуги	16,282	17,573
Събиране и обезвреждане на отпадъци	8,399	12,602
Други отрасли	6,791	14,723
	<u>854,853</u>	<u>863,888</u>

Банката предоставя основно средства за финансиране на дейности на малки и средни предприятия, както и на инвестиционни проекти за реализиране на възвръщаемост между 5 до 10 години.

18. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В. Движение на коректива за обезценки и несъбираемост на кредитите

	2017			2016		
	Индивидуално обезценени	Колективно обезценени	Общо	Индивидуално обезценени	Колективно обезценени	Общо
На 1 януари	141,144	-	141,144	130,114	15,800	145,914
Разходи за обезценки	42,644	-	46,644	54,413	-	54,413
Реинтегрирани обезценки	(19,553)	-	(19,553)	(43,721)	(15,800)	(59,521)
Отписани за сметка на обезценки	(9,062)	-	(9,062)	338	-	338
Към 31 декември	155,173	-	155,173	141,144	-	141,144

19. ВЗЕМАНИЯ ОТ РЕПУБЛИКАНСКИ БЮДЖЕТ

	2017	2016
Придобити вземания	9,506	26,902
Програма Енергийна ефективност	728,010	397,568
	737,516	424,470

Към 31.12.2017 г., (аналогично към 31.12.2016 г.) вземанията класифицирани като Вземания от Републикански бюджет – Придобити вземания, представляват вземания, възникнали по договори за цесия с длъжници, второстепенни разпоредители с бюджетни средства.

С Постановление № 18 от 2 февруари 2015 г. на Министерския съвет на РБ се прие Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (Програмата), за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмата и за определяне на органите, отговорни за реализацията ѝ.

Финансирането на Програмата се извършва чрез ББР. За целта, Банката сключва тристранни договори с областните управители (представители на държавата), общинските кметове (пълномощници на сдруженията на собствениците).

Банката счита, така възникналите вземания за носители на минимален кредитен риск, доколкото източник на погашенията е бюджета на РБ. Целево привлеченият ресурс от международни партньори, за целите на финансиране на програмата, ползва държавна гаранция (вж. бележка 30).

Усвоените средства по Програмата към 31.12.2017 г. са в размер на 728,010 хил. лв (към 31.12.2016 г. са : 397,568 хил. лв.)

20. ЦЕННИ КНИЖА ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ

	2017	2016
Корпоративни облигации на финансови предприятия	594	1,384
	<u>594</u>	<u>1,384</u>

Корпоративните облигации на финансови предприятия представляват облигации, издадени от българско дружество, деноминирани в EUR с номинал 1,000 хил. евро.

21. ЦЕННИ КНИЖА НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

	2017	2016
Държавни ценни книжа	227,917	248,634
Корпоративни облигации	-	12,846
Акции на непублични дружества	2,620	2,643
Участие в инвестиционна програма SIA (Бележка 36)	352	232
Акции на публични дружества	14	13
	<u>230,903</u>	<u>264,368</u>

Движение на ценни книжа на разположение за продажба

	2017	2016
Към 1 януари	264,368	220,180
Увеличение (покупки)	53,258	156,382
Намаление (продажби и/или падежиране)	(88,189)	(115,097)
Нетно увеличение от преоценки на ценни книжа на разположение за продажба до справедлива стойност	1,466	2,903
Към 31 декември	<u>230,903</u>	<u>264,368</u>

От притежаваните от Банката акции в непублични дружества, 2,482 хил. лв. са акции от капитала на Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ). Невнесената част от номиналната стойност по придобитите акции на ЕИФ е дължима след решение, което следва да се вземе на Общо събрание на акционерите на ЕИФ.

Останалата част от акциите в непублични дружества в размер на 138 хил. лв. са акции от капитала на лицензираното дружество като оператор на платежни системи по българското законодателство БОРИКА – Банксервиз АД. Акционери в това дружество могат да бъдат само банки и те придобиват своите акции по специален ред, като стойността на една акция се определя на база формула, установена в устава на дружеството. Те се представят по цена на придобиване, тъй като към отчетната дата няма достатъчно достоверна, публична информация за определяне на актуална справедлива цена на тези акции.

Формираният преоценъчен резерв по финансови активи на разположение за продажба към 31.12.2017 г. е в размер на 4,947 хил. лв. – положителна величина (31.12.2016 г.: 3,481 хил. лв. положителна величина) (Бележка № 34).

През 2017 г., няма прехвърлена и отчетена обезценка на ценни книжа на разположение за продажба в отчета за всеобхватния доход (в текущата печалба или загуба за годината). (Бележка № 9) (2016 г.: няма прехвърлена и отчетена обезценка на ценни книжа на разположение за продажба в отчета за всеобхватния доход.).

22. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

Банката е едноличен собственик на капитала на Национален гаранционен фонд ЕАД, регистрирано съгласно Търговския регистър на 22.08.2008 г. Общият размер на регистрирания акционерен капитал към 31.12.2017 г. е 800,000 акции по 100 лева на акция (31.12.2016 г.: 800,000 акции по 100 лева на акция). Към 31.12.2017 г., размерът на внесенния капитал е 80,000 хил. лв. (31.12.2016 г.: 80,000 хил. лв.). Към 31.12.2017 г., стойността на инвестицията в дъщерното дружество е 80,000 хил. лв. (31.12.2016 г.: 80,000 хил. лв.), оценена по историческа цена на придобиване.

Банката е едноличен собственик на капитала на Микрофинансираща институция Джобс, регистрирано на 14 януари 2011 година. Общият размер на внесенния капитал е в размер на 7,643 хил. лв. разпределен в 76,430 броя акции по 100 лева на акция. Към 31.12.2017 г., стойността на инвестицията в дъщерното дружество е 7,643 хил. лв. (31.12.2016 г.: 7,643 хил. лв.), оценена по историческа цена на придобиване.

Към 31.12.2017 г. ръководството е направило преглед за обезценка на инвестициите в дъщерни дружества и е установено, че не са налични индикации за такава.

23. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ, НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Земя и сгради	Банково оборудване и компютри	Стопански инвентар	Транспортни средства	Лиценз и софтуер	Общо
Отчетна стойност						
На 1 януари 2016 г.	<u>24,155</u>	<u>1,402</u>	<u>293</u>	<u>334</u>	<u>854</u>	<u>27,038</u>
Придобити	8,398	789	317	-	217	9,721
Излезли от употреба	-	(77)	(7)	(43)	-	(127)
На 31 декември 2016 г.	<u>32,553</u>	<u>2,114</u>	<u>603</u>	<u>291</u>	<u>1,071</u>	<u>36,632</u>
Придобити	-	196	181	-	132	509
Излезли от употреба	-	(338)	(221)	-	(5)	(564)
На 31 декември 2017 г.	<u>32,553</u>	<u>1,972</u>	<u>563</u>	<u>291</u>	<u>1,198</u>	<u>36,577</u>
Натрупана амортизация						
На 1 януари 2016 г.	<u>549</u>	<u>850</u>	<u>233</u>	<u>77</u>	<u>774</u>	<u>2,483</u>
Начислена за годината	172	219	25	58	71	545
Отписана	-	(76)	(6)	(12)	-	(94)
На 31 декември 2016 г.	<u>721</u>	<u>993</u>	<u>252</u>	<u>123</u>	<u>845</u>	<u>2,934</u>
Начислена за годината	576	308	57	58	93	1,092
Отписана	-	(313)	(80)	-	(5)	(398)
На 31 декември 2017 г.	<u>1,297</u>	<u>988</u>	<u>229</u>	<u>181</u>	<u>933</u>	<u>3,628</u>
Балансова стойност						
На 31 декември 2017 г.	<u>31,256</u>	<u>984</u>	<u>334</u>	<u>110</u>	<u>265</u>	<u>32,949</u>
На 31 декември 2016 г.	<u>31,832</u>	<u>1,121</u>	<u>351</u>	<u>168</u>	<u>226</u>	<u>33,698</u>
На 1 януари 2016 г.	<u>23,606</u>	<u>552</u>	<u>60</u>	<u>257</u>	<u>80</u>	<u>24,555</u>

Придобитите земя и сгради в размер на 8,398 хил. лв. в 2016 г. представляват разходи за придобиване на ДМА, свързани със строителството и изграждането на сграда, собственост на Банката, находяща се на ул. Дякон Игнатий 1, София.

Напълно амортизираните имоти, машини и съоръжения, които са все още в употреба, към 31.12.2017 г. са в размер на 722 хил. лв. по отчетна стойност (2016 г.: 427 хил. лв.), а на нематериалните активи съответно 799 хил. лв. (2016: 640 хил. лв.).

24. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	2017	2016
Балансова стойност в началото на периода	7,702	7,744
Рекласифицирани от държани за продажба	-	251
Продадени	-	(53)
Загуба от промяна в справедливата стойност, включена в печалбата и загубата за периода	-	(240)
	<u>7,702</u>	<u>7,702</u>

Банката притежава инвестиционни имоти в резултат на придобити обезпечения от проблемни кредити. Те са отдадени под наем на трети лица. Генерираният приход от наем за 2017 г. е в размер на 480 хил. лв. (2016 г.: 836 хил.лв.) (Бележка 11). Справедливата стойност към 31.12.2017 г. е определена от лицензиран независим оценител.

Банката класифицира инвестиционните имоти в ниво 3 спрямо йерархията на справедливите стойности. Справедливата стойност е определена на базата на оценката на лицензирани независими оценители, като са използвани техники за оценка и ключовите входящи данни за оценката на инвестиционни имоти, оповестени в Бележка 5.

25. АКТИВИ, ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА

Включените към 31.12.2017 г. имоти (земи, сгради и стопански инвентар) на стойност 9,924 хил. лв. (2016 г.: 4,657 хил. лв. земи, сгради и стопански инвентар), са придобити от Банката през 2017 г. срещу погасяване на задължения по проблемни кредити на нейни кредитополучатели.

Активите не се използват и не се планира да се използват в дейността на Банката. За тях ръководството активно търси купувачи, с цел и плановете, те да се продадат до края на 2018 г.

Движение на активите държани за продажба през 2017 и 2016 година:		2017	2016
Балансова стойност в началото на периода		4,657	8,712
Придобити от обезпечения		9,417	4,699
Рекласифицирани към активи, придобити от обезпечения		(4,150)	(7,113)
Рекласифицирани към инвестиционни имоти		-	(251)
Продадени		-	(1,390)
		<u>9,924</u>	<u>4,657</u>

26. ДРУГИ АКТИВИ И АКТИВИ, ПРИДОБИТИ ОТ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ

	2017	2016
Активи, придобити от обезпечение	15,875	11,372
Други вземания	36	47
ДДС за възстановяване	439	-
Текущи данъчни вземания (Надвнесен корпоративен данък)	1,596	-
Предплатени разходи и аванси	211	103
	<u>18,157</u>	<u>11,522</u>

Активите, придобити от обезпечения включват активи, които са били държани за продажба (придобити от обезпечения по кредити), но които не са били реализирани в предвидения 12 месечен срок и са били рекласифицирани в Активи, придобити от обезпечения. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност.

26. ДРУГИ АКТИВИ И АКТИВИ, ПРИДОБИТИ ОТ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Движение на активи, придобити от обезпечение през 2017 и 2016 година:	2017	2016
Балансова стойност в началото на периода	11,372	4,714
Рекласифицирани от държани за продажба	4,150	7,113
Допълнителни разходи	1,341	-
Продадени	(794)	(36)
Обезценка (бележка 12)	(194)	(419)
Балансова стойност в края на периода	<u>15,875</u>	<u>11,372</u>

27. ДЕПОЗИТИ ОТ КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ

	2017	2016
Депозити от местни банки	32,361	42,157
Депозити от чуждестранни банки	<u>1,548</u>	<u>1,580</u>
	<u>33,909</u>	<u>43,737</u>

Начислените задължения за лихви по депозитите от кредитни институции към 31.12.2017 г. са в размер на 12 хил. лв. (2016: -1 хил. лв.)

	2017	2016
Срочни депозити	30,012	39,576
Безсрочни депозити	<u>3,897</u>	<u>4,161</u>
	<u>33,909</u>	<u>43,737</u>

28. ДЕПОЗИТИ ОТ ДРУГИ КЛИЕНТИ, РАЗЛИЧНИ ОТ КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ

	2017	2016
Частни физически лица	8,268	4,641
Предприятия и еднолични търговци	688,440	609,748
Депозити със специално предназначение	<u>93,882</u>	<u>95,160</u>
	<u>790,590</u>	<u>709,549</u>

Начислените задължения за лихви по депозитите от други клиенти, различни от кредитни институции към 31.12.2017 г. са в размер на 156 хил. лв. (2016: 659 хил. лв.).

Сумите на депозитите със специално предназначение представляват депозити на „Национален Гаранционен Фонд“ ЕАД, дъщерно дружество на ББР, във връзка с проекти за създаване на Гаранционен Фонд за подпомагане на селските райони на страната по Програма за развитие на селските райони на Република България (2007-2013 г.) към Министерство на земеделието и храните, както и по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ (2007-2013 г.) към Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (ИАРА).

	2017	2016
Срочни депозити	206,052	592,689
Безсрочни депозити	<u>584,538</u>	<u>116,860</u>
	<u>790,590</u>	<u>709,549</u>

29. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ

	2017	2016
Дългосрочно рамково споразумение за заем с Банката за развитие към Съвета на Европа	325,929	128,152
Дългосрочни заеми от Европейската инвестиционна банка	146,721	146,723
Дългосрочни заеми от Скандинавска инвестиционна банка	16,521	22,014
Дългосрочни заеми от Кредитанщалт фюр Видерауфбау	195,667	23,038
Сумитомо Митсуи – Банкова Корпорация Европа	-	4,315
Дългосрочен заем от Дексия Кредит Локал	-	1,951
Дългосрочен заем от Делфа Инвестмънт Банк - Fms Wertmanagement Aor	-	1,384
Дългосрочни заеми от JVIC Японската банка за международно сътрудничество	969	3,278
Европейски инвестиционен фонд	7,859	9,823
Индустриална и търговска банка на Китай	19,660	39,320
Китайска банка за развитие	156,496	-
	869,822	379,998

Начислените задължения за лихви по привлечени средства от международни институции към 31.12.2017 г. са в размер на 924 хил. лв. (2016: 489 хил. лв.)

Ефективните лихвени проценти по привлечени средства от международни институции към 31.12.2017 г. са в границите от 0% до 3,39 % (31.12.2016 г.: от 0.099 % до 3.39%).

Банка за развитие към Съвета на Европа

На 18.11.2009 г. е сключен договор за заем между Българска банка за развитие АД и Банката за развитие към Съвета на Европа в размер на 15,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на инвестиционни проекти на микро, малки и средни предприятия от реалния сектор с цел създаване на нови и запазване на съществуващи работни места. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2017 г. е изцяло усвоен.

Към 31.12.2017 г., дължимата главница по заема е в размер на 5,625 хил. евро с левова равностойност 11,002 хил. лв. (31.12.2016 г.: 7,500 хил. евро с левова равностойност 14,669 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

На 30.03.2011 г. е подписан нов договор между Българска банка за развитие АД и Банката за развитие към Съвета на Европа за 20,000 хил. евро. Договорените средства от този заем имат за цел да подобрят достъпа до финансиране на българските малки и средни предприятия, да се създадат нови работни места, както и да се запазят вече съществуващи такива. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2017 г., заемът е напълно усвоен.

Към 31.12.2017 г., дължимата главница по заема е в размер на 11,000 хил. евро с левова равностойност 21,514 хил. лв. (31.12.2016 г.: 13,000 хил. евро с левова равностойност 25,426 хил. лв.). Лихвеният процент по първи транш на заема е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка, а по втори транш е фиксиран.

На 23 февруари 2016 г., Българска банка за развитие подписа Договор с Банката за развитие на Съвета на Европа (БРСЕ) в размер на 150,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на мерки за енергийна ефективност и необходими структурни мерки в рамките на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (НПЕЕМЖС). Заемът е целеви и ще се използва за санирането на многофамилни жилища. Срокът за погасяване на заема е до 10 години. Към 31.12.2017 г., заемът е напълно усвоен.

Заемът е обезпечен с държавна гаранция, предоставена на основание Закона за държавния бюджет за 2016 г. Подписано е Гаранционно споразумение между БРСЕ и Република България, представлявана от Министъра на финансите, което е ратифицирано от Народното събрание. Законът за ратифициране на Гаранционното споразумение е обнародван в Държавен вестник на 3.05.2016 г.

Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради беше приета с решение на Министерския съвет от 27 януари 2015 г.

Към 31.12.2017 г., дългът по заема е в размер на 150,000 хил. евро с левова равностойност 293,375 хил. лв. (към 31.12.2016 г.: 45,000 хил. евро с левова равностойност 88,012 хил. лв.). Лихвеният процент по първи транш на заема е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка, а по втори транш е фиксиран.

29. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Европейската инвестиционна банка

На 18 ноември 2016 г. ББР подписа Договор с Европейската Инвестиционна Банка в размер на 150,000 хил. евро за финансиране на проекти на малки и средни предприятия. Средствата се предоставят с подкрепата на ЕС чрез гаранция от ЕФСИ (Европейски фонд за стратегически инвестиции), част от Инвестиционния план за Европа – „Плана Юнкер“. Средствата ще бъдат използвани за кредитиране на МСП, вкл. за иновативни проекти, за подкрепа на райони с висока безработица, за младежка заетост или за стартиращи компании, чрез банки – партньори, други финансови посредници или директно. Заемът е необезпечен.

Към 31.12.2017 г., дължимата главница по заема е в размер на 75,000 хил. евро с ледова равностойност 146,687 хил. лв. (към 31.12.2016 г.: 75,000 хил. евро с ледова равностойност 146,687 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плус надбавка.

Кредитанцалт фюр Видерауфбау

На 27 юли 2010 г., Българска банка за развитие АД подписа директен заем за 25,000 хил. евро с немската банка за развитие Кредитанцалт фюр Видерауфбау (КфВ). Финансовият ресурс е предназначен за пряко кредитиране на малки и средни предприятия и/или за предоставяне на кредитни линии на търговските банки за целево финансиране на бизнеса. Заемът е необезпечен и към 31.12.2017 г. е изцяло усвоен.

Към 31.12.2017 г. дължимата главница по заема е в размер на 8,824 хил. евро с ледова равностойност 17,257 хил. лв. (към 31.12.2016 г., дължимата главница е в размер на 11,765 хил. евро с ледова равностойност 23,010 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плус надбавка.

На 16 август 2016 г. Българска банка за развитие подписа Договор с КфВ в размер на 100,000 хил. евро. Средствата ще се използват за финансиране на мерки за енергийна ефективност и необходими структурни мерки, изпълнявани от малки и средни предприятия в България в рамките на НПЕЕМЖС. Заемът е обезпечен с държавна гаранция, в рамките на Закона за държавния бюджет за 2016 г. Подписано е Гаранционно споразумение между КфВ и Република България, представявана от Министъра на финансите, което е ратифицирано от Народното събрание. Законът за ратифициране на Гаранционното споразумение е обнародван в Държавен вестник на 30.12.2016 г. Срокът за погасяване на заема е 7 години с 2 години гратисен период. Към 31.12.2017 г. заемът е напълно усвоен.

Към 31.12.2017 г. дължимата главница по заема е в размер на 90,909 хил. евро с ледова равностойност 177,803 хил. лв. (към 31.12.2016 г. няма усвоявания по заема.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плус надбавка.

Скандинавска инвестиционна банка

На 16.11.2004 г. е подписан договор за заем със Скандинавската инвестиционна банка за кредитна линия в размер на 10,000 хил. евро за финансиране на български малки и средни предприятия по проекти от взаимен интерес за България и страните-членки на Скандинавската инвестиционна банка. Заемът е обезпечен с Писмо за намерения.

Към 31.12.2017 г., заемът е изцяло погасен (31.12.2016 г.: 0,471 хил. евро с ледова равностойност 0,920 хил. лв.).

На 15.12.2010 г. е подписана втора кредитна линия между Скандинавската инвестиционна банка и Българска банка за развитие АД за 20,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на проекти, свързани с възобновяеми енергийни източници или с опазване на околната среда; проекти с участие от страните-членки на Скандинавската инвестиционна банка, както и непряко финансиране чрез търговски банки-партньори. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2017 г. заемът е изцяло усвоен.

Към 31.12.2017 г. дължимата главница по заема е в размер на 8,489 хил. евро с ледова равностойност 16,603 хил. лв. (31.12.2016 г.: 10,842 хил. евро с ледова равностойност 21,205 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плус надбавка.

29. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Сумитомо Мицуи – Банкова Корпорация Европа

На 11.11.2014 г., ББР подписа споразумение със Сумитомо Митсуи – Банкова Корпорация Европа за търговско финансиране, което дава възможност за финансиране със срок до 12 месеца на търговски сделки и акредитиви, включително експортни сделки. Споразумението е в размер на 10,000 хил. евро.

Към 31.12.2017 г. няма дълг по заема (31.12.2016 г.: 2,200 хил. евро с ледова равностойност 4,303 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на EURIBOR плюс надбавка.

Дексия Кредит Локал

На 23.05.2007 г., Банката е подписала договор с Дексия Комуналкредит банк (от 12.07.2013 г. - Дексия Кредит Локал) за заем в размер на 10,000 хил. евро. Заемът е предназначен за финансиране на инвестиционни проекти на малки и средни предприятия в България. Заемът е обезпечен с Писмо за намерения, подписано от Министъра на финансите.

Към 31.12.2017 г. заемът е изцяло погасен (31.12.2016 г.: 1,000 хил. евро с ледова равностойност 1,956 хил. лв.).

Депфа Инвестмънт Банк - Fms Wertmanagement Aor

На 18 май 2007 г. е подписан договор с Депфа Инвестмънт Банк (от 23.09.2011 г. - FMS Wertmanagement Aor) за заем в размер на 15,000 хил. евро за общи корпоративни цели. Заемът е необезпечен.

Към 31.12.2017 г. заемът е изцяло погасен (31.12.2016 г.: 0,714 хил. евро с ледова равностойност 1,397 хил. лв.).

Японска банка за международно сътрудничество

На 17.12.2009 г. е сключен договор за заем между Българска банка за развитие АД и Японската банка за международно сътрудничество в размер на 20,000 хил. евро. Заемът е предназначен за финансиране на проекти с японско участие и може да се усвоява в евро или йени. За заем в евро приложимият лихвен процент се формира, за 60% от сумата като фиксиран лихвен процент (CIRR + рискова премия), а за останалите 40% от сумата като плаващ лихвен процент (шестмесечен EURIBOR + надбавка). За заем в йени, приложимият лихвен процент при усвоен транс се формира като фиксиран лихвен процент (CIRR + рискова премия). Заемът е необезпечен. Усвоените средства по заема са в размер на 1,122,594 хил. йени с ледова равностойност 19,812 хил. лв.

Към 31.12.2017 г., дължимата главница по заема е в размер на 70,149 хил. йени с ледова равностойност 1,016 хил. лв. (31.12.2016 г. - 210,475 хил. йени с ледова равностойност 3,336 хил. лв.)

Унгарска Ексимбанк

На 29.05.2013 г. между Българска банка за развитие АД и Унгарската Ексимбанк е подписано споразумение за кредитна линия в размер на 10,000 хил. евро (19,558 хил. лв.). Всяка търговска сделка осъществена по нея ще е със срок от 2 до 5 години. Средствата са предназначени за финансиране на внос на унгарски инвестиционни стоки в България. Лихвеният процент е фиксиран (CIRR + надбавка). Към 31.12.2017 няма усвоявания и заемът е приключен.

29. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Програма Прогрес на Европейския Инвестиционен фонд

На 24.07.2015 г., Българска банка за развитие АД подписа договор за заем с ЕИФ по програма Прогрес в размер на 5,000 хил. евро. Заемът е за финансиране на микро-лизинги и микро-кредити за микро/малки предприятия и за финансиране на микро-кредити чрез финансови институции. Тази програма е насочена към предприятия с до 10 работници и с активи в размер до 2 млн. евро (3,912 хил. лв.). Допустими бенефициенти са и самонаети лица, стартиращи предприятия, или лица с труден достъп до финансиране.

Към 31.12.2017 г. дължимата главница по заема е в размер на 4,000 хил. евро с легова равностойност 7,823 хил. лв. (31.12.2016 г.: 5,000 хил. евро с легова равностойност 9,779 хил. лв.). Лихвеният процент по заема е фиксиран.

Индустриална и търговска банка на Китай

На 22 февруари 2016 г. ББР подписа Договор за междубанков кредит с ИТБК в размер на 20,000 хил. евро. Средствата са предназначени за общата кредитна дейност на ББР, пряко финансиране на бизнеса или он-лендинг програми чрез търговските банки за подкрепа на инвестиционни проекти и предоставяне на оборотен капитал. Срокът на договора е две години. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2017 заемът е изцяло усвоен.

Към 31.12.2017 г., дългът по заема е в размер на 10,000 хил. евро с легова равностойност 19,558 хил. лв. (към 31.12.2016 г.: 20,000 хил. евро с легова равностойност 39,117 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Китайска банка за развитие

На 12 май 2017 г. ББР подписа Договор за заем с Китайската банка за развитие в размер на 80,000 хил. евро. Средствата могат да бъдат използвани за финансиране на общата кредитна дейност на ББР – инвестиционни и оборотни кредити. ББР има възможност да използва финансовия ресурс и за подпомагане на стратегически проекти в рамките на инициативата „Един пояс, един път“. Срокът за погасяване на заема е 10 години с 2 години гратисен период. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2017 г. заемът е напълно усвоен.

Към 31.12.2017 г. дължимата главница по заема е в размер на 80,000 хил. евро с легова равностойност 156,466 хил. лв. (към 31.12.2016 г. няма усвоявания по заема.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Китайска Ексим Банка

На 28 септември 2017 г. ББР подписа Договор с Китайската Ексим Банка в размер на 50,000 хил. евро. Това е първият договор за заем между ББР и Китайската Ексим Банка, след като през 2014 г. двете институции сключиха споразумение за финансово сътрудничество, което предвижда съвместно финансиране на ключови проекти или области. Средства могат да бъдат използвани за финансиране на общата кредитна дейност на ББР, краткосрочно и средносрочно търговско финансиране, транс-гранични икономически и търговски трансакции между Китай и България. Срокът за погасяване на заема е 5 години. Заемът е необезпечен.

Към 31.12.2017 г. няма усвоявания по заема. Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

30. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА

	2017	2016
Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW	11,236	11,236
Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите за доверително управление	6,256	6,443
	<u>17,492</u>	<u>17,679</u>

Начислени задължения за лихви по други привлечени средства към 31.12.2017 г. са в размер на 0 хил.лв. (2016: 0 хил.лв.)

Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW

На 18.04.2007 г., Банката е сключила договор за заем с Правителството на Република България, представлявано от Министъра на финансите. Договорът е сключен на основание на Спогодбата между Република България и Германия за финансово сътрудничество от 2001 г. и Споразумение между Република България и Кредитанцалт фюр Виедерауфбау (KfW). Съгласно договора на Банката, определена за "Носител на проекта", се предоставят 4,929 хил. евро (9,640 хил. лв.) с цел насърчаване финансирането на микро-, малки и средни предприятия. Срокът на договора е 10 години, считано от датата на предоставяне на средствата, като получената сума заедно с капитализираната лихва се погасява еднократно в края на периода.

На 28.04.2017 г. ББР и Министерство на финансите подписаха Анекс №1 за удължаване на срока на договора с още 10 години.

Към 31.12.2017 г., главницата по заема, заедно с капитализираната лихва, е в размер на 5,745 хил. евро с ледова равностойност 11,236 хил. лв. (към 31.12.2016 г.: 5,745 хил. евро с ледова равностойност 11,236 хил. лв.). Лихвата по заема се капитализира на тримесечие и се определя на база на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите за доверително управление

Банката е сключила споразумение с Министерство на финансите за управление на средства, предоставени от Кредитанцалт фюр Виедерауфбау (KfW) съгласно договор, подписан между правителствата на България и Германия. Тези средства се предоставят с цел финансиране на малки и средни предприятия. Рискът по предоставяне на тези средства на банки-посредници се носи изцяло от Министерство на финансите. Банката осъществява подбор на банки-посредници, отговаря за трансфериране на средствата към тях, събира информация и извършва периодични прегледи за използването на средствата, наблюдава за срочното изплащане на дължимите суми по главници и лихви по Специалната сметка на Министерство на финансите.

Към 31.12.2017 г., салдото при Банката на средствата е в размер на 3,199 хил. евро с ледова равностойност 6,257 хил. лв. (31.12.2016 г.: 3,294 хил. евро с ледова равностойност 6,443 хил. лв.).

Банката получава такса за управлението на тези средства и олихвява тримесечно Специалната сметка на фонда.

31. ПРОВИЗИИ

	2017	2016
Провизии по банкови гаранции	833	3,145
Провизии по съдебни дела	97	174
	<u>930</u>	<u>3,319</u>

Провизиите по банкови гаранции представляват сумата, която Банката очаква със значителна вероятност да плати на трети лица. От тях по банкови гаранции по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" на МТСП са 818 хил. лв. (2016: 1,045 хил. лв.), а 15 хил.лв. по издадени индивидуални гаранции (2016 г.: 2,100 хил. лв.)

Провизиите по съдебни дела са заделени за бъдещи плащания по съдебни искове, свързани с трудови спорове.

Таблицата по-долу представя движението на провизиите по гаранции:

	2017	2016
Салдо към 1 януари	3,145	1,468
Начислени за годината (Бележка 12)	4	2,140
Използвани през годината	198	135
Реинтегрирани за годината (Бележка 12)	(2,514)	(598)
Салдо към 31 декември	<u>833</u>	<u>3,145</u>

32. ДРУГИ ПАСИВИ

	2017	2016
Задължения към персонала за заплати и социално осигуряване	384	269
Задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране	366	229
Такси по облигационни заеми и гаранции	61	357
Задължения за данъци	267	121
Начисления за разходи	698	115
Задължения към ЕИФ	148	-
Други кредитори	575	32
	<u>2,499</u>	<u>1,123</u>

Задълженията към персонала за заплати и социално осигуряване включват: начисления по компенсируеми отпуски и социалните осигуровки по тях.

Задължения към персонала при пенсиониране се дължат от Банката при настъпване на пенсионна възраст и са представени по настояща стойност.

Съгласно Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако има трудов стаж над 10 години в Банката, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. За определяне на тези задължения Банката е направила оценка, като е използвала математически модели и услугите на сертифициран актюер. На база на направените изчисления е определено задължение в индивидуалния отчет за финансовото състояние към 31.12.2017 г. в размер на 366 хил. лв. (31.12. 2016 г.: 229 хил. лв.).

32. ДРУГИ ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	2017	2016
Настояща стойност на задължението на 1 януари	229	198
Разходи за настоящи услуги	49	44
Разходи за лихви	7	7
Изплатени суми през периода	-	-
Актюерски (печалби)/загуби от промени в демографски, финансови предположения и действителен опит	81	(20)
Настояща стойност на задължението на 31 декември	366	229

	Суми при пенсиониране по възраст и стаж		Суми при пенсиониране по болест		Общо	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Актюерска печалба/(загуба) към 1 януари	22	(1)	-	-	22	(1)
Актюерска печалба/(загуба) върху задължението, призната като друг всеобхватен доход за периода	(63)	23	-	-	(63)	23
Актюерска печалба/(загуба) към 31 декември	(41)	22	-	-	(41)	22

За определяне на настоящата стойност към 31.12.2017 г. са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – по таблица за смъртност, изготвена на базата на статистика, предоставена от Националния Статистически Институт, за общата смъртност на населението в България за периода 2014 – 2016 г.;
- темп на текучество – между 0 % до 10 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи;
- темп на преждевременно пенсиониране поради болест - между 0.027 % до 0.3212 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи
- ефективен годишен лихвен процент за дисконтиране –1,4% (2016 г. – 2.5%);
- Предположенията за бъдещия ръст на заплатите в Банката са в съответствие с плана за развитието на Банката: за 2018 г. – 5 % спрямо нивото през 2016 г. и за 2018 г. и следващи – 5 % спрямо нивото от предходната година.

Ефектът за 2017 г. от увеличение и намаление с 1% на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране:

32. ДРУГИ ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	Увеличение с 1% на ръста на заплатите	Намаление с 1% на ръста на заплатите
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	13	(11)
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2017 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	52	(43)

	Увеличение с 1% на лихвения процент	Намаление с 1% на лихвения процент
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(7)	9
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2017 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(44)	54

	Увеличение с 1% на текуществото	Намаление с 1% на текуществото
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(12)	14
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2017 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(46)	56

Ефектът за 2016 г. от увеличение и намаление с 1% на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране:

	Увеличение с 1% на ръста на заплатите	Намаление с 1% на ръста на заплатите
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	8	(7)
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2016 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	34	(28)

	Увеличение с 1% на лихвения процент	Намаление с 1% на лихвения процент
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(5)	6
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2016 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(29)	35

	Увеличение с 1% на текуществото	Намаление с 1% на текуществото
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(8)	10
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2016 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(30)	37

33. АКЦИОНЕРЕН КАПИТАЛ

	2017	2016
Акционерен капитал		
Издадени обикновени акции, платени с парични средства	587,964	587,964
Издадени обикновени акции - апортна вноска (парцел за банкова сграда)	12,200	12,200
Издадени обикновени акции - апортна вноска (банкова сграда)	1,610	1,610
	<u>601,774</u>	<u>601,774</u>

Капиталът на Банката се състои от 6,017,735 броя обикновени, поименни акции с право на глас, всяка с номинал 100 лева.

Със Закона за Българската банка за развитие е определено, че пакет не по-малко от 51% от акциите в капитала на Банката трябва да е държавна собственост, като акциите на държавата в размер на не по-малко от 51% от регистрирания акционерен капитал са непрехвърляеми. Също така, специфично ограничение е установено относно състава на останалите акционери, извън българската държава, чрез Министерството на финансите. Такива могат да бъдат: Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд, както и други банки за развитие на държави-членки на Европейския съюз. Акциите на Банката не могат да бъдат залагани, както и правата по тях не могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки.

През м. август 2017г. с решение на НС, акциите на банката са прехвърлени от Министерство на финансите към Министерство на икономиката и към 31.12.2017 г., 99.99% от акциите на Банката са собственост на Държавата чрез Министерство на икономиката (31.12.2016 г. – 99.99% от акциите на Банката са собственост на Държавата чрез Министерство на финансите).

34. РЕЗЕРВИ

Спрямо общите разпоредби на Търговския закон Банката трябва да разпределя за Фонд Резервен не по-малко от 1/10 от годишната печалба след облагане до достигане на размер на фонда 10% спрямо основния капитал по устав. Съгласно Устава на Банката, същата трябва да разпределя за Фонд Резервен не по-малко от 1/2 от годишната печалба след облагане с данъци до достигане на 50 на сто от уставния капитал.

Банката може да използва средствата от Фонд Резервен за покриване на текущи загуби или за покриване на загуби от предходни периоди, като не могат да бъдат използвани за разпределяне на дивиденди без разрешение на БНБ.

Също така, съгласно Закона за кредитните институции банките в България не могат да изплащат дивиденди преди да са акумулирали изисквания по закон или устав минимален размер на резервите им (основно Фонд Резервен), или при условие, че с изплащането на дивидентите ще се наруши спазването на регулаторните съотношения за обща капиталова адекватност. Аналогично е и изискването на Закона за Българската банка за развитие.

Към 31.12.2017 г., Фонд Резервен на Банката е в размер на 62,997хил. лв. (31.12.2016 г.: 58,705 хил. лв.).

Към 31.12.2017 г., допълнителните резерви на Банката са в размер на 67,138хил. лв. (31.12.2016 г.: 47,887 хил. лв.) и са формирани в резултат на разпределение на печалбите на Банката от предходни периоди, съгласно решения на Общото събрание на акционерите.

През 2017 г., след проведено редовно общо събрание на акционерите и съгласно разпоредбата на чл. 91, ал. 2 от Закона за държавния бюджет на Р. България за 2017 година, е взето решение да се изплати дивидент от печалбата след приспадане на отчисленията за фонд „Резервен“ в размер на 19,314 хил.лв. (2016 г. не е изплащан дивидент от печалбата).

Съгласно Закона за Българската банка за развитие, всеки акционер на Банката може да се откаже от полагащия му се дивидент и тогава сумата на дивидента се отнася към допълнителните резерви.

Банката е формирала специален компонент “Резерв по финансови активи на разположение за продажба” на собствения капитал, към който се акумулират всички нереализирани печалби и загуби от преценка до справедлива стойност на държаните финансови активи на разположение за продажба, налични към края на всеки отчетен период. Тези печалби и загуби се трансферират към текущите печалби и загуби при продажба/падеж на съответните ценни книжа и/или при трайна обезценка. Резервът по финансови активи на разположение за продажба е представен нетно от данъци. Към 31.12.2017 г., този резерв е положителна величина в размер 4,947хил. лв. (31.12.2016 г.: 3,481 хил. лв. – положителна величина).

35. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

	2017	2016
Условни задължения		
Банкови гаранции и акредитиви	71,510	80,366
в т.ч. с парично покритие	(9,472)	(3,853)
Акредитиви, открити със заемни средства, отчетени като кредитен ангажимент	21	-
Провизии по гаранции (Бележка 31)	(833)	(3,145)
	61,226	73,368
Неотменяеми ангажименти		
Неусвоен размер на разрешени кредити	447,976	557,152
в т.ч. акредитиви, открити със заемни средства	(21)	-
Участие в инвестиционна програма SIA	1,603	1,724
Непоискана част от номинал на акции на ЕИФ	4,694	4,694
	454,252	563,570
	515,478	636,938

През последното тримесечие на 2008 г., на база Закона за Българската банка за развитие е започнало преминаването на дейността по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" от Министерството на труда и социалната политика (МТСП) към Национален гаранционен фонд ЕАД – дъщерно дружество на Банката. Въз основа на този закон и Решение № 309/3.05.2007 г. на МС е извършено предоговаряне в срок до една година (до м. май 2009 г.) с всяка от банките - партньори по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" към МТСП за замяна на обезпечението от депозити на МТСП с банкови гаранции от Българската банка за развитие АД. С размера на освободените държавни средства по проекта е увеличен капиталът на Българската банка за развитие АД и респ. на Националния гаранционен фонд ЕАД. Към 31.12.2017 г., Банката има сключени споразумения с пет банки-партньори и издадени гаранции на стойност 1,818хил. лв. (31.12.2016 г.: седем банки-партньори и гаранции на стойност 2,321 хил. лв.).

На 17.07.2015 г., Българска банка за развитие АД подписа Договор за управление на средства с ЕИФ за присъединяване към инвестиционната програма SIA (SIA - Social Impact Accelerator) на ЕИФ за дялови участия в социални венчър фондове, с участие от 1 млн. евро и период на инвестиране на ангажимента до 5 години. Програмата СИА е с цел да се инвестира в малки и средни предприятия със значимо социално въздействие. Мениджър на Програмата е ЕИФ. Към 31.12.2017 г. са направени седем капиталови вноски по инициативата в размер на 180 хил. евро с легова равностойност 353хил. лв. (2016г.: 119 хил. евро с легова равностойност 232 хил. лв.) (Бележка 21).

През 2015 г., Банката стартира нова програма за индиректно финансиране на микро, малък и среден бизнес с максимален размер 150,000 хил.лв. Програмата предвижда възможност ББР да поема част от риска по предоставени от банки-партньори кредити за бизнеса в размер до 30% от стойността на отделните подзаеми. Към 31.12.2017 г., Банката е сключила споразумения с пет банки - партньори и размерът на формирания портфейл от гаранции е 3,576хил. лв. (31.12.2016 г.: пет банки-партньори и портфейл от гаранции на стойност 3,566 хил. лв.).

Характер на инструментите и кредитен риск

Тези ангажименти с условен характер са носители на задбалансов кредитен риск, тъй като само таксите се признават в отчета до изпълнението или изтичането на срока на ангажиментите. Сумите, отразени в таблицата по-горе като гаранции, представляват максималната счетоводна загуба, която би била призната към края на отчетния период, ако контрагентите не изпълнят изцяло договорните си задължения. Срокът на много от условните задължения ще бъде изтекъл без същите да бъдат частично или изцяло авансирани. Ето защо, сумите не представляват очаквани бъдещи парични потоци. Обезпеченията за издаване на обичайните банкови гаранции са над 100% и представляват основно блокирани депозити в Банката, ипотекирани недвижима собственост и застрахователни полици, издадени в полза на Банката. При възникване на условия за активиране на издадена гаранция, Банката преценява възможността за регресно вземане към контрагента и евентуално реализиране на предоставените обезпечения.

35. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Характер на инструментите и кредитен риск (продължение)

Издадените от Банката гаранции по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" на МТСП са необезпечени. В случай на активиране на компонент от издадена гаранция от Банката, извършеното плащане от нея не се оценява като крайна загуба, тъй като банката-партньор има задължение да предприеме всички необходими действия за реализация на получените обезпечения по проблемния кредит и да възстанови съответната сума на ББР.

Невнесената част от номинала на притежаваните от Банката акции на Европейския инвестиционен фонд става дължима за плащане след специално решение за целта на Общо събрание на акционерите на фонда. До датата на издаване на настоящия отчет не е взимано такова решение.

36. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ

	2017	2016
Парични средства в каса (Бележка 16)	244	120
Разплащателни сметки при Централната банка (Бележка 16)	447,404	78,401
Вземания от банки с оригинален матуритет до 3 месеца (Бележка 17)	73,968	114,581
	<u>521,616</u>	<u>193,102</u>

Следващата таблица обобщава промените в пасивите, произтичащи от финансова дейност, в това число както промени, свързани с парични потоци, така и непарични промени, като съдържа равнение между началните и крайните салда в отчета за финансовото състояние на пасивите, произтичащи от финансова дейност за годината, приключваща на 31 декември 2017.

	1 януари 2017	Входящи парични потоци	Изходящи парични потоци	Ефект от промените във валутни курсове	Начисления по метода на ефективен лихвен процент*	Други	31 декември 2017.
Текущи привлечени средства от международни институции	379,998	556,939	(67,837)	-	-	721	869,821
Текущи задължения по други привлечени средства	17,679	-	(187)	-	-	-	17,492
Общо пасиви от финансова дейност	397,677	556,939	(68,024)	-	-	721	887,313

*Начисленията по лихви в размер на 4,464 хил. лв. са включени в оперативните парични потоци на банката.

37. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид свързаност</i>
Министерство на икономиката	Основен собственик на Банката от името на държавата
Министерство на финансите	Под общ контрол от държавата
Национален гаранционен фонд ЕАД	Дъщерно дружество
Микрофинансираща институция ЕАД	Дъщерно дружество
Военномедицинска академия	Дружество под общ контрол от държавата
Агенция Пътна Инфраструктура	Дружество под общ контрол от държавата
Българска агенция за експортно застраховане ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Холдинг БДЖ ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Национална електрическа компания ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
БУЛГАРГАЗ ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Български институт за стандартизация	Дружество под общ контрол от държавата
Южен Поток България АД	Дружество под общ контрол от държавата
Транспортно строителство и възстановяване ДП	Дружество под общ контрол от държавата
Ай Си Джи Би АД	Дружество под общ контрол от държавата
ДФ Земеделие	Дружество под общ контрол от държавата
Български енергиен холдинг ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Българска независима енергийна борса ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Кинтекс ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Енергийна инвестиционна компания ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Център за градска мобилност	Дружество под общ контрол от държавата
Фонд Мениджър за Финансови Инструменти в България	Дружество под общ контрол от държавата
Водоснабдяване и канализация ЕООД Пловдив	Дружество под общ контрол от държавата
Мини Марица Изток ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Държавна консолидационна компания ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Еко Антрацит ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата

В таблицата по-горе са оповестени дружества, с които Банката е извършила транзакции през отчетния период. Всички сделки със свързани лица са по договорени цени.

Разчетите със свързани лица в отчета за финансовото състояние са:

Активи	Вид разчет	2017	2016
Дружество/лице			
Министерство на финансите	Ценни книжа на разположение за продажба	227,917	248,634
Микрофинансираща институция ЕАД	Предоставени кредити и аванси на клиенти	8,148	3,671
Национален гаранционен фонд ЕАД	Други активи	-	-
Дружества под общ контрол на държавата	Предоставени кредити и аванси на клиенти	98,006	165,537
Дружества под общ контрол на държавата	Други активи	-	3
Общо за дъщерни дружества		8,148	3,671
Пасиви			
Дружество/лице	Вид разчет	2017	2016
Национален гаранционен фонд ЕАД	Задължения към клиенти по депозити	130,268	131,126
Министерство на финансите	Други привлечени средства	17,492	17,679
Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД	Задължения към клиенти по депозити	338	1,302
Дружества под общ контрол на държавата	Задължения към клиенти по депозити	510,682	440,392
Общо за дъщерни дружества		130,606	132,428

37. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Сделките със свързани лица са:

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид взаимоотношение</i>	2017	2016
Министерство на финансите	Приходи от такси и комисиони	64	66
	Приходи от лихви	1,611	1,642
	Разходи за лихви	(128)	(141)
Национален гаранционен фонд ЕАД	Приходи от такси и комисиони	2	1
	Приходи от лихви	-	-
	Разходи за лихви	(154)	(200)
	Приходи от наем	-	41
	Приходи от дивиденди	1,246	888
Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД	Приходи от такси и комисиони	3	6
	Приходи от лихви	88	15
	Разходи за лихви	-	-
	Приходи от наем	-	19
	Приходи от дивиденди	69	42
Общо приходи от сделки с дъщерни дружества		1,408	1,012
Общо разходи за сделки с дъщерни дружества		(154)	(200)
Дружества под общ контрол на държавата	Приходи от лихви	7,830	6,705
	Приходи от такси и комисиони	498	355
	Разходи за лихви	(739)	(404)
	Други доходи от дейността	210	-
Условни задължения и ангажименти със свързани лица:			
<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид</i>	2017	2016
Национален гаранционен фонд ЕАД	Неусвоен размер на разрешен кредит	-	23,000
Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД	Неусвоен размер на разрешен кредит	2,800	3,300
Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД	Издадени банкови гаранции	2	2
Дружества под общ контрол на държавата	Неусвоен размер на разрешени кредити	27,290	6,262
Дружества под общ контрол на държавата	Издадени банкови гаранции	4,993	3,621
Дружества под общ контрол на държавата	Акредитиви	-	14,746
Общо за дъщерни дружества		2,802	26,302

37. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Отношения с ключов управленски персонал:

Разчети с ключов управленски персонал	2017	2016
Задължения към клиенти по привлечени депозити	288	329
Задължения за възнаграждения	53	31
Предоставени кредити и аванси на клиенти	142	281

Сделки с ключов управленски персонал	2017	2016
Възнаграждения и социално осигуряване	(1,630)	(1,169)
Разходи за лихви	-	(1)
Приходи от лихви	4	11

38. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА

На 06.03.2018 г., Илия Василев Кирчев е освободен като член на Управителния Съвет на Българска Банка за Развитие АД.

Няма други съществени събития.